Ne vorbeste Parintele Cleopa

Vol.1

Cu binecuvantarea P.S.
EFTIMIE
Episcopul Romanului si Husilor

Aceasta carte apare sub ingrijirea Arhim. Ioanichie Balan

EDITURA EPISCOPIEI ROMANULUI SI HUSILOR

1995

DESPRE FRICA DE DUMNEZEU

Sa vorbim despre ceva care intelegem cu totii, si cei mai de jos si cei mai de sus. Vorbim ceva de inteles, dar totodata si ce este mai de folos pentru fapta buna. Vom vorbi despre frica lui Dumnezeu.

La Pilde spune asa: Cu frica lui Dumnezeu se abate tot omul de la rau. Daca se abate omul de frica lui Dumnezeu de la tot raul, deci frica lui Dumnezeu este prima piedica a pacatului, care impiedica pacatul sa nu intre in sufletul nostru.

Proorocul David, prin Duhul Sfant, ati vazut in Psaltire ca ne spune : Inceperea intelepciunii este frica Domnului si intelegere buna este tuturor celor ce o fac pe dansa. Si iarasi zice Solomon, fiul sau, despre intelepciune mai mult, ca frica Domnului este scoala intelepciunii. Iar Isus fiul lui Sirah, in Cartea intelepciunii lui, spune asa: " Frica Domnului mai presus de toata intelepciunea a covarsit".

Vedeti, trei prooroci mari lauda frica lui Dumnezeu, care mai de care mai inalt filosofand despre dansa, ca intr-adevar, cum spune si Sfantul Isaac Sirul: Frica lui Dumnezeu este temelia tuturor faptelor bune. El spune ca intelepciunea are doua capete: primul capat este frica lui Dumnezeu si al doilea capat este dragostea de Dumnezeu. Dar pentru ce asa? Pentru ca toata fapta buna se incepe de la frica lui Dumnezeu si se termina in dragostea de Dumnezeu, care este legatura desavarsirii si treapta cea mai de sus a tuturor faptelor bune, caci mai mare decat toate este dragostea. Dar, ca sa ajunga cineva la dragostea de Dumnezeu, negresit trebuie sa aiba mai intâi frica lui Dumnezeu. Ca de aici porneste toata fapta buna: din a se teme omul de Domnul.

Auzi ce zice Duhul Sfant? Fericit este omul care se teme de Domnul, ca intru poruncile Lui va voi foarte. Ai auzit? Cine se teme de Dumnezeu, voi este foarte mult sa faca poruncile lui Dumnezeu, adica faptele bune; dupa cum si cela ce nu se teme, isi da frau liber la toata rautatea si la tot pacatul.

Cine are frica lui Dumnezeu, este ceel mai intelept om de pe fata pamantului. Pentru ca spune Sfantul Grigore de Nissa, marele filosof si fratele marelui Vasile, asa: " Am vazut pe multi oameni care s-au silit sa invete toata stiinta cea din afara, iar in cele teologhicesti, adica in stiinta despre Dumnezeu, nu putin au sporit. Dar fiindca le-a lipsit lor adevarata intelepciune, care este frica lui Dumnezeu, departe s-au facut de Dumnezeu si in mocirla tuturor relelor au ajuns ".

Auzi pe unul ca are doua doctorate, doua licente. Dar auzi ca-i preacurvar, un ateu, un om necredincios, un om fara judecata, fara mila de saraci, fara dragoste de aproapele lui, care da cu piciorul in toata fapta buna si in credinta cea dreapta. Ce-i foloseste lui stiinta cea din afara, daca n-are frica lui Dumnezeu? Mai bine nu se nastea unul ca acesta, care nu cunoaste pe Ziditorul sau si nu se teme de el in toata vremea, ca sa se fereasca de rau si sa faca binele.

De aceea va spun: ii bine ca omul sa invete carte multa, sa fie si inginer, sa fie si doctor, sa fie si profesor si profesor universitar; sa fie si militar, sa fie si general, ce-a randuit Dumnezeu pentru fiecare. Dar in toate treptele lui sa nu uite frica de Dumnezeu. Ca, daca a uitat de Dumnezeu, mai bine nu mai venea in lumea aceasta si mai bine nu se nastea sa vada atata bunatate a lui Dumnezeu.

Cum ne-a dat El noua viata, mintea, aerul, lumina, caldura, ploile la vreme, hrana, belsug, sanatate, vedere, auz, intelepciune si, dupa atâtea binefaceri ale lui Dumnezeu, sa inchida ochii ca paserile cele de noapte, care nu vad decat numai la intuneric si sa nu vada pe Dumnezeu, Care este lumina cea neapropiata si locuieste in lumina cea neapropiata.

De aceea am inceput sa va spun: ferice de omul care se teme de Dumnezeu, ca acela este adevarat om intelept si acela va avea fericire si in veacul de acum si in veacul cel viitor.

Cine se teme de Dumnezeu, nu-i place sa ia avutul altuia. Cine se teme de Dumnezeu, nu se duce la femeia altuia. Cine se teme de Dumnezeu, si cu sotia sa traieste in curatie, dupa randuiala Bisericii.

Cine se teme de Dumnezeu, nu face avorturi, nu-i betiv, nu-i tutungiu, nu-i bataus, nu-i ravnitor de avere straina, nu-i nesupus, asculta de stapanirea statului, cinsteste stapanirea, dupa Apostolul Pavel: El da celui cu cinstea, cinste; celui cu dajdia, dajdie; celui cu frica, frica; si nimanui cu nimic nu-i ramane dator, decat sa iubeasca pe Dumnezeu si pe aproapele.

Cine se teme de Dumnezeu, nu doarme in timpul Sfintei Liturghii, acasa, Duminica. Cine se teme de Dumnezeu, nu lasa copiii sa creasca in faradelegi; ci ii cearta si-i indreapta, ii invata sa se inchine lui Dumnezeu, sa posteasca, sa mearga la biserica si sa duca viata curata in familie. Cine se teme de Dumnezeu, nu pierde vremea in desert. Ori lucreza, ori se roaga lui Dumnezeu, ori citeste Sfintele Scripturi, ori cugeta la judecata viitoare, la moarte, la rasplata, la fericirea raiului si la iad.

Cine se teme de Dumnezeu, iubeste pe tot omul si ajuta pe tot omul cu multa dragoste, cand este in necazuri. Cine se teme de Dumnezeu, nu cruta averea sa o dea la saraci. Cine se teme de Dumnezeu, are mare frica, nu numai sa nu greseasca cu lucrul sau cu cuvantul, lui Dumnezeu, ci si cu gandul. Dar de ce? Stie ce zice Duhul Sfant : ca Dumnezeu pe cele mai inainte gandite ale noastre le-a vazut si le vede.

Ati auzit la Iov? Ati auzit om temator de Dumnezeu? ce zice dumnezeiasca Scriptura? " Era un om in tara Asidiei, in tinutul Uz in Arabia, si era cl mai bogat om de la rasaritul soarelui". Dar auzi ce spune: Si era foarte temator de Dumnezeu. In toata seara, aducea un bou jertfa. Pentru ce ? El traieste inainte de Legea Scrisa. Este al cincilea de la Avraam si traieste aproape cu o mie de ani inainte de Moise.

Si el, acest om al lui Dumnezeu, avea sapte feciori si trei fete si aducea jertfa de curatire, cum se aduceau jertfele sangeroase atunci, nu cumva copiii mei, fiind tineri, sa fi gresit ceva cu gandul lui Dumnezeu. Ati auzit? Care din tata si mama de azi, care parinti mai au grija ce gandesc copiii lor? Cine se mai

teme azi de pacatele cu gandul ale copiilor lor? " Vai de mine, or fi cugetat ceva rau copiii mei! Poate au cugetat la furt, sau la ura, sau la desfranare, sau la betie, sau la razbunare.

Vai de mine, sa aduc jertfa lui Dumnezeu, ca sa-i ierte Dumnezeu, ca au gresit cu gandul !"

Ai auzit parinte de copii? Ai auzit tata de copii? Se teme sa nu fi gresit cu gandul, copiii lui, catre Dumnezeu ! Ai auzit de ce l-a laudat Dumnezeu pe Iov? Iata cum spune Scriptura: Fost-a intru una din zile si au venit ingerii Domnului inaintea Domnului. ca-s miliarde de miliarde de ingeri. Nimeni nu-i poate numara, dupa cum spune proorocul Ieremia: Oastea cerului cine o va numara? Ca-s mai multi ca nisipul marii. Si ei merg la Dumnezeu, Care este Minte; Mintea cea dintâi, izvorul tutror mintilor rationale, celor din cer si de pe pamant, si dau raportul ganditor si cuvantator , ce fac cu mantuirea sufletelor; ce fac oamenii pe pamant si cum se lupta ei si slujesc lui Dumnezeu la mantuirea lumii.

Ce zice Apostolul Pavel? Au nu sunt toti slugi - zice de ingeri -, care se trimit de Dumnezeu spre slujba, pentru cei ce vor sa mosteneasca mantuirea? Ai auzit acre-i slujba lor? Sunt pusi in slujba mantuirii neamului omenesc. Asa au venit ingerii; si vesnic vin ca fulgerul, si dau raportul lui Dumnezeu, ce fac oamenii pe pamant, si fiecare inger pazitor spune de sufletul sau ce i s-a incredintat ce face in acel minut.

Atunci a venit si satana, si Dumnezeu il intreaba:

- Dar tu de unde vii? Da ce? Nu stia Dumnezeu de unde vine diavolul, daca Dumnezeu este in tot locul de fata? Cum spune la Ieremia : Eu sunt Care umplu cerul si pamantul. Exista loc unde nu-i Dumnezeu, in iad, sau in rai, sau in cer, sau pe pamant? Exista vreun cer sau mai presus de toate cerurile unde nu-i Dumnezeu? Si atunci nu stia Dumnezeu de unde vine ? Da' de ce i-a pus intrebarea? Ca sa ne raspunda noua cum a fost istoria lui Iov.

- De unde vii tu? - l-a intrebat Dumnezeu pe satana. Iar el a zis :

- Doamne, cutreierat-am pamantul si toate cate sunt sub cer si iata sunt de fata.

Ai auzit cum lucreaza el? Ca nu-i singur. A treia parte din stelele cerului au cazut, cum arata Sfantul Grigore de Nissa. Si la Apocalipsa zice: Am vazut un drac mare ros care a tarat cu coada lui a treia parte din stelele cerului si le-a daramat pe pamant.

Unde-i locuinta demonilor acum? In vazduh. Dar nu numai in vazduhul asta care inconjoara planeta noastra si celelalte planete, zeci de miliarde, ci spatiul interplanetar si spatiul interstelar care n-are margine. Ca de aicea pana la Calea Lactee, pana la Drumul Robilor, avem paisprezece milioane de ani calatoria luminii, si lumina merge cu 300.000 de km pe secunda, cat ai inchide ochii.

Ai auzit cat ii de mare spatiul acesta ? Satana il umple. Ca auzi ca la ceata care a cazut, i-a dat Dumnezeu loc sub cer. Locul asta le-a dat. Cine ne invata aceasta? Marele Apostol Pavel, gura lui Hristos, ce zice: Domnii puterii

vazduhului, duhurile rautatii raspandite in aer. Si marele prooroc David zice : Multi sunt cei ce se lupta cu noi de la inaltime, adica din vazduh.

De aceea a spus cu dreptate satana: Cutreierat-am pamantul, Doamne, si toate cele de sub cer si iata sunt de fata. Si ce-l intreaba Dumnezeu:

- Fost-ai pe la robul meu Iov? Ca nu este nimenea asemenea pe pamant ca Iov, om temator de Dumnezeu si care foarte vietuieste cu dreptate. Apoi, cand zice acestea, Cel ce a facut cerul si pamantul, Cel ce cerceteaza inimile tuturor, cand lauda pe un om, cine poate sa zica ceva impotriva? Ca nu este nimeni pe pamant ca Iov, temator de Dumnezeu si foarte drept inaintea Mea.

Ai auzit? Si nu pentru ca era sarac sau necajit. Ci, foarte bogat. Ca ce spune Scriptura? Ca era bogat foarte, cel mai bogat om de la rasaritul soarelui. Dar averea nu l-a biruit, nu l-a despartit de Dumnezeu. Fiindca iubea pe Dumnezeu mult mai tare decat averea. Nimica nu era la dansul averea. Ca o carpa lepadata era. Si aceasta a aratat-o istoria lui Iov, care voi spune-o pe scurt de aici inainte.

Ce s-a intamplat? A zis satana catre Dumnezeu:

- Da, Doamne, Tu spui ca Iov ii drept tare si se teme de Tine. Dar nu degeaba se teme el de tine!

- Dar de ce?

- Daca i-ai inmultit averea lui si turmele lui acopera o tara, cum nu Te va iubi pe Tine? Si cum nu s-ar teme, daca i-ai dat atata avere si cinste? Socotea diavolul ca de aceea Iov se teme de Dumnezeu, ca are atata avere. Dar n-a fost asa. Iov era adevarat temator de Dumnezeu.

- Dar ce vrei tu? zice Dumnezeu.

- Doamne, da-l pe mana mea, sa-Ti arat eu Tie daca nu te va blestema in fata! a zis satana.

- Ce vrai, ma? i-a spus El;

- Da-l pe mana mea pe Iov, sa-i iau eu averile si copiii si toate, sa vedem nu te va blestema in fata? Ca, daca ai ingradit acuma cu puterea Ta averile lui si toate averile si slugile lui sunt ingradite de Tine, eu nu ma pot apropia de el.

Dar de ce il ingradea puterea lui Dumnezeu? Ca era foarte drept si cinstitor de Dumnezeu si nu se putea apropia de gospodaria lui nimic. Ca ingerii Domnului il pazeau, fiindca si el pazea porunca lui Dumnezeu.

- Ce vrai? l-a intrebat Dumnezeu pe satana.

- Da-l pe mana mea! a raspuns el.

- Ti-l dau. Du-te ! Dar de el sa nu te atingi!

Ai vazut ca diavolul nu poate face nimic fara voia lui Dumnezeu si fara ingaduinta Lui? Putea el sa se duca peste Iov si mai inainte, ca avea mare ciuda pe el, ca era drept, insa pana n-a luat blagoslovenia lui Dumnezeu nu s-a dus. Ca si diavolul ii tot sluga lui Dumnezeu; ca tot Dumnezeu l-a facut si pe el, si numai unde ii ingaduie Dumnezeu se duce. Ca daca ar fi asa sa faca ce vrea el, n-ar ramanea un om pe fata pamantului intr-o singura zi, cata ura are el pe oameni. Dar puterea draceasca este ingradita de puterea Atottiitorului Dumnezeu si nu-i ingaduie sa faca mai mult decat vrea El.

Ai auzit ce spune Apostolul Petru ? Credincios este Dumnezeu si nu va lasa pe voi sa va ispititi mai presus decat puterile voastre si, odata cu ispita va trimite si ajutorul. Ati vazut in Evanghelie, cand Hristos a scos din Gaadara demonii din cei doi indraciti, ca i-a intrebat : " Cum va cheama?" "Legheon, Doamne, este numele nostru". Legheon inseamna 6000 de demoni. Atatia erau in doi oameni! Ca legheon ii cuvant grecesc, legiune de ostasi. Legheon sau legiune. In doi oameni erau 6000 de demoni.

De aceea se culcau in morminte si in haine nu umblau, ca umblau goi prin pustiu, cum spune Evanghelia. Erau multi. Cu toate ca erau multi, ca o legiune avea exact 6000 de demoni, si ei au spus ca-s o legiune, un legheon. Daca voiesti, Doamne, sa ne scoti pe noi din oamenii acestia, da-ne voie sa ne ducem in porci. Ca era o turma de porci pe malul Marii Galileea. Am fost acolo unde s-au inecat porcii, ca am trecut prin toate locurile, cand am fost la Ierusalim. Erau ca 2000 de porci, aproape de cetatea Gadaara si Gherghesa. Sunt doua cetati alaturea pe podisul Golan.

Si cand le-a dat voie, au intrat demonii in porci si s-au dus in mare si s-au inecat toti. Dar de ce a dat voie Domnul diavolilor sa se bage in porci? Ca legea lui Moisi nu dadea voie sa tie porci. Iar ei, impotriva legii, tineau si mancau carne de porc. Si atunci i-a dus in mare, pentru cei care-i tineau, ca-i tineau pentru negustorie, sa vanda la altii.

Ia sa revenim la Iov. Si a venit diavolul la Iov. Si prima data, cand a ajuns asupra gospodariei lui Iov, a pogorat foc din cer. Dar ce? Satana-i in cer? Nu l-a dat Arhanghelul Mihail jos din cer?

N-a fost lupta cu Arhanghelul Mihail, cum vedem la Apocalipsa? Si loc nu s-a mai aflat pentru ei in cer. Dar de ce spune Scriptura "cer"? Aerul se numeste cer. Tariile aerului se numesc "cer" in Sfanta Scriptura. Ca auzi ce zice Scriptura : Laudati pe Domnul paserile cerului. Nu cumvaele traiesc in cer, fiindca le spune paserile cerului? Nu. Traiesc in aer. Deci, sa intelegeti, dupaDogmatica Sfantului Ioan Damaschin, aerul se numeste cer.
Deci satana a pogorat foc din vazduh - din aer. Si avea bietul Iov 7000 de oi, 3000 de camile, 500 de perechi de boi, 500 de perechi de asini, 3000 de slugi cu braie de aur incinsi care slujeau la atata avere, sapte feciori si trei fete, palate si mosii. Si prima data turmele oilor au cazut jertfa. A pogorat satana foc din cer, adica din vazduh, si au ars turmele lui Iov, deodata cu tot cu ciobani, cu tot cu slugi, cu stani, cu caini; 7000 de oi deodata le-a mistuit focul. Dar, prin iconomie dumnezeiasca, a ramas un singur om, ca sa duca vestea. Si a venit la Iov. Iov era ca un imparat, purta porfira si era un om foarte cinstit de imparatii pamantului, ca facea negutatorie cu oamenii din alte tari, ca avea avere mare. Si a venit sluga si a zis:

- Stapane, doamne!

- Ce este, fiule?

- Iata slugile tale, ciobanii tai si turmele tale pasteau la munte si la ses. Si a venit foc din cer – adica din vazduh -, deodata, si a mistuit turmele tale si pastorii tai, si slugile tale si tot ce era acolo. Si am ramas eu singur si am venit sa-ti spun ce s-a intamplat. Iar Iov a zis:

- Nu-i nimica, fiule! Domnul a dat, Domnul a luat, precum I s-a parut Domnului asa a facut ! Fie numele Domnului binecuvantat de acum si pana in veac ! Si n-a cartit.

Si nici n-a terminat cel de la oi si vine cel de la camile:

- Stapane, doamne, haldeii au trecut Iordanul, au rapit camilele tale, 3000 de camile, si pastorii si toate si le-au dus in tara lor si am scapat eu singur si am venit sa-ti spun. Si a zis Iov:

- Nu-i nimica, fiule ! Domnul a dat, Domnul a luat, precum I s-a parut Domnului asa a facut ! Fie numele Domnului binecuvantat de acum si pana in veac !

Si nici n-au trecut putine minute, vine al treilea, cel de la boi :

- Stapane, doamne, talharii au venit din pustiu, au junghiat pe slugile tale si cele 500 de perechi de boi, i-au luat si s-au dus cu ei. Si a zis Iov acelasi cuvant :

- Domnul a dat, Domnul a luat, precum I s-a parut Domnului asa a facut ! Fie numele Domnului binecuvantat de acum si pana in veac !

Si n-a trecut decat putin si a venit cel de la asini

- Stapane, doamne, din partile Damascului au venit sirienii si au prins slugile tale si cu tot cu asine le-au trecut in tara lor. Si acolo erau 500 de perechi de asine, fiindca in tarile calde camila si asinul sunt cele mai cautate animale, care pot rabda de sete si traiesc cu putina hrana. Si a zis Iov acelasi cuvant :

- Nu-i nimica, fiule ! Domnul a dat, Domnul a luat, precum I s-a parut Domnului asa a facut ! Fie numele Domnului binecuvantat de acum si pana in veac! Si n-a zis nici un cuvant, ca i s-a luat intr-un ceas toata averea.

La urma a venit al cincilea. Acesta i-a rupt inima, dar tot n-a indraznit sa zica cuvant de rau impotriva lui Dumnezeu. El avea sapte feciori si trei fete. Si ei, vazand pe tatal lor ca face milostenie vesnic la atâtea mii de saraci, au inceput si feciorii sa faca la fel ca tatal lor. Faceau praznic in fiecare sambata. Si sambata asta facea cel mai mic; apoi celalalt, pana ajungea la cel mai mare si apoi fetele. Si tocmai acum erau la un praznic mare in acea sambata; multi oameni erau chemati la masa si ei slujeau la masa celor necajiti acolo.

Satana, avand ingaduinta lui Dumnezeu, s-a dus si a scuturat casa - cladirea, palatul unde erau -, si i-a omorat pe toti; si pe cei de la masa si pe feciorii lui Iov. N-a mai ramas decat unul, care a venit la Iov si a zis :

- Stapane, doamne, iata feciorii tai si fetele tale erau la casa celui mai mare, la un praznic, si s-a cutemurat casa din temelii si i-a omorat p etoti, si-am scapat eu din intamplare - ca asa, prin iconomie dumnezeiasca, numai unul scapa -, si am venit sa-ti spun.

Si Iov, cand a vazut ca Dumnezeu i-a luat si feciorii, fiind acolo in fata casei lui, a apucat vestmintele de sus de la gat - ca-n orient hainele-s pana jos la pamat, asa poarta barbatii, cum purtam noi calugarii -, si si-a rupt haina sa pana jos. S-a dezbracat gol si s-a aruncat cu fata la pamant si-a filosofat pentru moarte, si-a zis :

- Nu-i nimica, fiule, gol am iesit din pantecele maicii mele, gol ma voi duce in groapa. Nimic n-am adus in lumea aceasta, aratat este ca nimic nu pot

scoate. Domnul a dat, Domnul a luat, precum I s-a parut Domnului asa a facut! Fie numele Domnului binecuvantat de acum si pana in veac! Si intru toate ca i s-au intamplat lui Iov, n-a zis un cuvant de rau impotriva Ziditorului sau. Atata de tare se temea Iov de Dumnezeu.

Atunci satana, vazand ca nu l-a biruit, ca i-a luat totul, s-a dus iar la Dumnezeu. Fost-a intru una din zile si au venit ingerii Domnului si iata a venit si satana inaintea Sa. Si iar il intreaba :

- De unde vii tu ?

- Doamne, cutreierat-am pamantul si toate cate sunt sub cer si iata sunt de fata! Si l-a intrebat Dumnezeu a doua oara :

- Dar ai fost pe la robul meu, Iov?

- Da, Doamne, am fost si i-am afcut toate cate am vrut eu!

- Ei ! O zis ceva impotriva Mea?

- Nu, Doamne; dar am sa-Ti spun ceva. Ceru un razboi mai mare contra lui Iov :

- Ce vrai, ma?

- Piele pentru piele.

- Ce vrai sa spui ?

- Da. I-am luat toata averea si copiii, dar el este sanatos si sotia lui a ramas sanatoasa. Insa da-mi voie sa ma ating de carnea lui si de oasele lui si sa vedem, nu te va blestema in fata ? Adica, a cerut sa-i dea o boala grea. Ce zice? Omul a ramas sanatos, macar cu zilele.

- Du-te, i-a zis Dumnezeu, dar de sufletul lui sa nu te atingi! Ai vazut ce este mai scump la om? Sufletul. "De sufletul lui sa nu te atingi". Ca sufletul este mai scump decat toate. El este mai scump decat tot ce exista in lumea asta. de aceea ii atata lupta pentru mantuirea sufletului.

Si a venit satana, cu voia lui Dumnezeu, cu ingaduinta Lui, si l-a lovit pe Iov, din talpa piciorului pana-n crestet, cu lepra. Boala care n-ati vazut, fereasca Dumnezeu; crapa carnea omului si se face alba ca zapada si curge sange si cu viermi; patrunde pana la os si n-are leac in veacul veacului.

Numai Mantuitorul a vindecat leprosi, cum ati auzit.

Atunci, Iov, cand s-a vazut lepros din crestet pana-n talpa, a cazut la pamant de durere; si era niste gunoi inaintea casei lui si el zacea in gunoi. Si fiindca ranile il usturau si viermiii ii provocau mancarime, a gasit un ciob de oala, un harb, si cu harbul aceala scotea viermii din rani.

Si n-a fost bataia lui Iov o zi, o luna sau un an. N-ati citit Hronograful lui Chedrinos si alte carti?

Sapte ani si jumatate l-au mancat viermii de viu pe Iov! Asa a rabdat. Si nu zicea nimic si rabda; un schelet in gunoi mancat de toate jivinele.

Iar sotia lui ramanand sanatoasa, ca pe ea n-a lovit-o, ca era mai slaba in credinta, se ducea cu traista prin sat, la cerut; si ii aducea cate ceva de hrana. Singurul ajutor ii era sotia lui, singura mangaiere, ca sa nu moara de foame.

Vazand diavolul ca nu l-a biruit pe Iov, a incercat prin femeie, cum zice dumnezeiescul Ioan Gura de Aur: "Cand a vazut ca pe stalpul cel de diamant al

credintei, pe Iov, nu-l biruieste, la arma cea veche a alergat". La care? La femeie, cu care biruise in rai pe Adam. Stia ca femeia e mai slaba.

Si femeia, cand l-a vazut ca-l mananca viermii, un an, doi, trei, si toata lumea spunea ca-i blestemat de Dumnezeu, ca l-a uitat Dumnezeu si a facut multe rele inaintea Domnului - ca asa judeca oamenii, ca judecatile lor nu-s ca ale lui Dumnezeu -, atunci femeia a inceput sa creada, si vine la el si-i spune:

- Mai, omule; iata ce ti-a facut tie Dumnezeul tau. Tot ai spus ca Dumnezeu ti-ajuta, ca Dumnezeu ii drept. Iata acum, te mananca viermii de viu in gunoi, ti-a luat toata averea si copiii de atatia ani si tu nu zici nici un cuvant de hula impotriva Lui si nu-ti pierzi rabdarea! Atata se temea Iov de Dumnezeu.

- Ce este, femeie?

- Zi un cuvant de hula impotriva lui Dumnezeu; ocaraste-L de ce te-o necajit asa, si vei muri!

Ai auzit acest tovaras de viata, cum s-a facut unealta satanei in vremea necazului barbatului sau? Iar Iov ii spunea cu blandete, ca vedea ca diavolul vorbeste prin gura ei :

- Femeie, hai, femeie! Ca o nebuna vorbesti si ca o fara de minte. Nu sunt eu Iov care eram ca imparatii de bogat si cinstit in lume? Nu-ti aduci aminte ce cinste am avut noi pe pamant si cata avere si cate slugi aveam? Apoi, cum am primit cele bune din mana Domnului, sa nu primim si cele rele?

Auzi om care se teme de Dumnezeu, cand da de necaz? Da! Dumnezeu m-a ajutat atata vreme; trebuie sa rabd acum, ca multumire lui Dumnezeu ca m-a ajutat alta data.

Si a vazut diavolul ca nu-l poate birui. Atunci au venit la el trei prieteni : Bildad, Tofar si Elifaz Ameneul. Acestia erau ca niste imparati de bogati, boieri mari din alte tari, care cumparau mii de vite de la Iov, miei si lana. Cand au venit, au intrebat:

- Unde-s curtile lui Iov ? Unde este Iov ? Iar oamenii ii arata:

- Uite colo in gunoiul acela un schelet; il mananca viermii. Barba lui era pana la pamant si parul incalcit de gunoaie.

Ei auzisera de bataia lui Iov, dar nu credeau ca-i chiar asa. Si au venit din alta tara. Cand au venit la Iov, cum il stiau ce om cinstit era, ce palate si ce slugi avea, au stat acei trei prieteni langa Iov sapte zile si sapte nopti, si n-a putut vorbi nici unul. Numai se uitau la el. Si gandeau ce va fi asta? Ce fel de bataie a lui Dumnezeu este asta? Si la sapte zile a deschis cuvantul Elifaz Ameneul si in loc sa-l mangaie pe Iov in ranele si in durerea lui, in loc sa-l imbarbateze, ca erau prieteni de alta data, au inceput sa-l raneasca cu cuvantul:

- Iov, mi se pare ca te-a retezat Dumnezeu pe tine ca pe un copac tomnatic, care nu face roada. De ce-ai ajuns tu asa! Ai oprit plata vaduvelor si simbria lucratorilor! Ai fost nemilostiv si aspru ! Ai fost mandru! Ai uitat de Dumnezeu! Ai facut faradelegi inaintea Lui! Si asa mereu l-au mustrat. La fel si al doilea prieten si al treilea. Si a venit al patrulea, unul Elihu. Acesta a vorbit putin mai drept, ca se temea: "Mai, nu cumva sa fie o certare a Domnului pe drept si ma tem sa vorbesc pe omul acesta ". iar Iov a inceput a le spune cu blandete :

- Dragii mei; prietenii mei; spre dosada ati venit aici si spre rana mie. Mai bine ziceam eu gropii, "mama mea", si viermilor, "voi sunteti fratii si surorile mele", decat sa vie prietenii mei si sa ma raneasca cu cuvinte; adica, mai bine ma mangaiam cu viermii si cu gandul la groapa, la mormant, decat sa aud din gura voastra acestea.

Si le-a spus: "voi ma invinuiti ca am oprit plata slugilor si ca am facut nedreptate. Eu nu ma laud, dar adevarul voi vorbi. Eu am fost tatal sarmanilor si maica vaduvelor, eu am fost ochiul orbilor si urechea surzilor si piciorul schiopilor si mana ciungilor.

Tunsura mieilor mei a incalzit umerii saracilor; ca lana de pe sapte mii de oi toata o dadeam pentru imbracaminte la saraci. Usa mea nu s-a inchis la tot strainul si toata averea mea am socotit cu putere s-o impart la cei necajiti. Deci, nu-i adevarat ce vorbiti voi. Adevarat ca mania Domnului ma cearta pentru pacatele mele, dar ceea ce ma invinuiti voi nu-i adevarat.

Vazand Dumnezeu rabdarea lui Iov , dupa ce-au plecat cei trei prieteni si Elihu s-a dat putin in laturi, a aparut Dumnezeu in nori si in vifor deasupra lui.

Iov zacea acolo de sapte ani jumatate, numai oasele si inima ramasese - caci carnea lui era mancata de viermi. Si cand a venit Ziditorul cerului si al pamantului, Iov era acum ranit si de prietenii lui ocarat si defaimat si de sotia lui si de toti. Deodata aude glasul lui Dumnezeu din nori:

- Iov, scoala-te ca un barbat, ia vestmantul tau - ca i-a trimis un vestmant din cel mai alb ca zapada -, incinge-te si sa stam de vorba amandoi!

Cine a zis "scoala-te"? Acel ce va scula toti mortii la judecata intr-o clipeala de vreme! S-a sculat ca fulgerul Iov, sanatos ca la 30 de ani si frumos si vesel, s-a imbracat cu vestmantul dat de Dumnezeu. Si a spus Dumnezeu catre el:

- Iov, unde erai tu cand am intemeiat pamantul? Spune-Mi Mie care-i latimea cea de sub cer ? In ce loc locuieste intunericul si ce loc are lumina? Unde erai tu cand am masurat Eu muntii cu asezamantul cunostintei, vaile cu cumpana si dealurile, cand am pus marii hotar nisipul si am ingradit marea cu nisip si i-am spus : pana aici sa stai si intru tine sa se sfarame valurile tale?

Eu am intins crivatul pe uscat. Eu am facut cuvantatori pe pamant. Eu am masurat greutatea vanturilor. Eu am insemnat calea fulgerilor sub cer. Eu am randuit nasterea fiarelor din codri, nasterea dobitoacelor pamantului si a oamenilor. Eu am facut orionul si rarita cea de miazanoapte si am impodobit cerul cu stele, cu soare si luna si lumina am daruit zidirii Mele.

Spune-Mi, unde erai tu atunci ? Eu pe tine, Iov, te-am turnat ca laptele in pantecele maicii tale, te-am inchegat ca branza, te-am tesut ca panza, ti-am facut inima si oase si te-am facut faptura Mea in pantecele maicii tale si Eu am zidit inima ta si am stiut ca nu-ti vei pierde rabdarea. Eu am intemeiat inima ta intru tine si credinta ta si rabdarea ta.

Si acum, Iov, fiindca ai asteptat cu rabdare venirea Mea si n-ai zis vreun cuvant rau in atâtea scarbe si necazuri si boale, iata Eu iti daruiesc tie de acum inainte 140 de ani de viata; si vor fi averile tale indoite. In loc de sapte mii de oi, paisprezece mii de oi; in loc de trei mii de camile, sase mii de camile si celelalte

la fel. Si vei ajunge sa traiesti pana la al cincilea si al saselea stranepot si vei adormi plin de zile si vei veni la Mine sa te veselesti cu Mine in veci.

Atunci S-a facut nevazut Dumnezeu. Si sotia lui, cand a venit de unde era dusa, l-a gasit sanatos si vesel foarte. Si a plouat Dumnezeu in curtea lui Iov trei zile si trei nopti cu galbeni de aur, cum spune in traditie. A luat Iov mosii si vite.

Sotia lui a stat cu fata la pamant trei zile si trei nopti, cerand iertare de la el. Si i-a zis Dumnezeu lui Iov : " Iarta pe sotia ta, ca nu-i vinovata ea, ci diavolul care a ispitit-o !"

Si a iertat-o el si a luat-o, si a nascut iar sapte feciori si trei fete si nu era frumusete sub cer asemenea feciorilor si fetelor lui Iov. Nu se gaseau mai frumosi copii ca aceia pe pamant.

Si au fost zilele lui Iov, cum s-a spus, dupa bataia aceea, o suta patruzeci de ani, si-a adormit plin de zile si s-a dus la Ziditorul sau, la veselia cea vesnica.

Ati auzit ce a facut la Iov frica lui Dumnezeu? Daca a avut frica lui Dumnezeu, nici cand era bogat nu s-a mandrit, n-a fost aspru si nemilostiv; nici cand i-a luat Dumnezeu averea, n-a zis un cuvant impotriva lui Dumnezeu.

Iata om cu frica lui Dumnezeu, care aducea jertfa un bou in fiecare seara, ca nici copiii lui sa nu fi gresit lui Dumnezeu cu gandul. Ati auzit om cu frica de Dumnezeu, cum l-a incununat Dumnezeu?

Prin cate l-a trecut in veacul de acum si s-a dus sa se odihneasca in "sanul lui Avraam", a carui stranepot era. Iata deci cum l-a binecuvantat Dumnezeu!

Fratii mei, omul care are frica de Dumnezeu nu trebuie sa-l pazeasca nimeni sa nu fure, sau sa nu fie curvar, sau betiv, sau hot, sau sa nu faca rau. Cel ce are frica lui Dumnezeu si ziua si noaptea pururea vegheaza asupra lui : sa nu gandesc ceva rau asupra omului, sa nu vorbesc ceva rau ca-i pacat, sa nu fac ceva rau ca-i pacat! Cine are frica lui Dumnezeu, acela se face santinela intregii intelepciuni, isi pazeste sufletul si mintea sa de ganduri rele, limba sa de cuvinte rele si toata asezarea sa de a lucra impotriva lui Dumnezeu.

Imi aduc aminte de un filosof, care a venit la Socrat, alt filosof. Si acela avea o femeie foarte talentata. Si a inceput sa spuna: "Domnule, am o femeie asa de frumoasa!". Celalalt era la o masa cu un creion in mana si hartie si a tras un zero. "Femeia mea e de neam mare; taica-sau a fost ministru ". Celalalt a mai tras un zero.

"Femeia mea ii sanatoasa ca oul, n-a fost bolnava si nu-i bolnava". Acela a mai tras un zero. "femeia mea stie sa lucreze lucruri de menaj, sa faca prajituri la tot neamul, bucat ela mese mari ". Acela a mai tras un zero. "Femeia mea stie sa coase broderii artistice, coase flori, impleteste, face flanele cu masina sau cu mana. Uite cate talente are femeia mea !" Acela a mai tras un zero.

La urma a adaugat: "femeia mea are frica lui Dumnezeu si este credincioasa!" Acela a pus un unu inainte, pusese sase zerouri. Unu urmat de sase zerouri face un milion. Si a spus: " Ia, acuma i-am dat valoare femeii tale. Nu cand ai spus ca-i frumoasa si invatata si sanatoasa si stie multe sa faca.

Pentru ca daca ii lipsea frica lui Dumnezeu, toate erau la dansa egal cu zero, nule, nimic!"

Asa se intampla si cu barbatul, ca si cu femeiaaceea si cu orice om. Poate sa aiba toate talentele, poate sa atie toate meseriile din lume, poate sa cunoasca toate stiintele lumii, daca ii lipseste frica lui Dumnezeu, ii lipseste scoala intelepciunii si omul acela nu-i bun de nimic.

Era un om invatat sa fure, macar de-ar fi fost sarac. Da de unde ! Era om gospodar, avea femeie buna, credincioasa si copii; avea boi, avea oi, cai, porci, vite, pasari, pamant, livezi, vii, dar a fost crescut rau la parintii lui, ca nu era satul pana nu manca ceva de furat. Omul acesta de multe ori avea discutii cu sotia lui. Sotia lui buna ii spunea :

- Mai, omule, ulciorul nu merge de multe ori la apa. Caci ii rusine in sat, daca te-o prinde pe tine ca furi; toti or sa te judece pe tine de ce ai furat, ca ai tot ce-ti trebuie. De ce furi, ma ?

- Femeie, eu nu pot. Pana n-oi mai lua eu de la cutare boier, de la cutare om, de la cutare proprietar... !

Odata era in luna lui iulie, luna era plina pe cer si era senin ca ziua. El venise din tarina si a vazut lanurile pline de clai de grau, jumatati de grau, cum se cheama in alte parti. Ce s-a gandit el? "ce bine ar fi sa aduc eu o caruta de grau din acesta la mine ", ca era grau frumos. A venit acasa, a pregatit caruta si caii, drugul de legat snopii; a pus niste fan pentru cai si iarba verde in caruta si-n puterea noptii, cand doarme si pasarea - cum zice taranul -, a luat o copilita numai de trei-patru ani cu el. Copilei ii placea sa mearga cu tata-sau cu caruta totdeauna.

- Tataica, ma iei cu caruta?

- Te iau! Da', ma-sa a zis :

- Stai acasa !

- Nu! si a inceput a plange copila.

- Da-i drumul! Copila vrea sa auda cum merg caii, s-o plimbe tata-sau cu caruta. Dar a fost o pronie dumnezeiasca aceasta si purtare de grija a lui Dumnezeu. A venit omul acela la furat snopi in tarina. Un lan de grau era langa o padure mare si un drum de tarina pe marginea padurii. El a tras caii cu oistea pe unde trebuia sa iasa de pe lan, a luat din gura la cai zabala si le-a dat sa manance.

Copilita a ramas la caruta. Era luna, senin si se vedea bine la mare distanta. Si s- adus pe lan omul asta, de meserie hot din copilarie, si a inceput sa se uite in toate partile; si la stanga; si la dreapta si inainte si inapoi. Se uita asa. De ce se uita? Ca nu cumva sa fie vreun paznic pe lan. Dar tot el isi zicea: "Chiar daca ar fi, acum doarme intr-o claie, ca acu-i puterea noptii ". In acest timp copilita se uita de la caruta cum taica-sau se uita in toate partile, si incolo, si incolo si se minuna ea in mintea ei - copii naivi -, de ce se uita taica-sau asa ?

Dupa ce s-a incredintat el ca nu este nimeni si nu-l vede nimeni, a luat cativa snopi de grau si a venit la caruta. Copilita, prin care a vorbit Duhul Sfant, intreaba pe taica-sau :

- Tataica, mata ai uitat ceva !

- Dragul tatei, dar ce-am uitat ?

- Mata ai uitat ceva ! Te-ai uitat in toate partile dar ai uitat sa te uiti si in sus!

- Cum ai zis ?

- Mata in sus de ce nu te-ai uitat ? Dar copila n-a zis sa-l mustre pe tatal ei. Ea a crezut ca poate asa-i bine, daca se uita in toate partile, sa se uite si in sus. Dar l-a costat pe om foarte mult.

- Cum, cum ai zis ?

- Tataica, eu am crezut ca trebuie sa te uiti si in sus! Si atat l-a certat frica lui Dumnezeu pe om, ca a luat snopii inapoi, s-a dus si a facut claia; a venit, a intors caii, a pus zabala la cai, a pus copilita in carutasi cu caruta goala, s-a intors acasa. Cand vine acasa, femeia stia ca nu vine niciodata cu golul.

Ori fura bostani, ori popusoi, ori grau, ori altceva, el venea incarcat. Il vede, de data asta mai erau doua-trei ceasuri pan-la ziua ca vine cu golul :

- Mai omule, dar ce-ai patit? Ce-ai patit?

- Femeie, cate zile voi avea nu mai fur !

- Ce-ai patit? Bine ti-a facut! Te-a prins! Ea credea ca l-a prins. Te-a prins? Ti-am spus eu tie.

Asa, gospodar la furat!

- Mai femeie, nu m-o prins nimeni.

- Nu cred. Te-o prins ! De ce-ai venit cu golul?

- Nu mai fur cate zile oi avea!

- Dar ce-ai patit? El arata copilita si zice :

- Din cauza copilei.

- Dar ce ti-a facut copila?

- Din cauza ei nu mai fur in veacul veacului. Caci a vorbit Duhul Sfant prin gura ei.

- Dar ce-a zis copila?

- Eu m-am dus pe lan - cum ii obiceiul meu -, si-nainte de a incepe a cara snopii, ma uitam : in stanga, in dreapta, incoace-incolo. Copilita ma vedea de la caruta si cand am venit m-a intrebat : "Tataica, mata ai uitat ceva; ai uitat sa te uiti si in sus ".

Atunci m-am gandit, cat sunt eu de nebun. Dumnezeu imi vorbeste prin gura copilei, ca trebuia sa ma uit mai intâi in sus; ca daca ma uitam in sus, nu mai era nevoie sa ma uit la dreapta, la stanga sau inainte, ca de ochiul cel de sus nimeni nu se poate pazi. Ochii lui Dumnezeu - cum soune Solomon -, sunt de milioane de ori mai luminosi de cat soarele si nu este loc unde nu cerceteaza atotstiinta lui Dumnezeu. Cum zice si Apostolul : Stiinta lui Dumnezeu strabate pana la despartirea duhului de a sufletului; nu numai pana la despartirea trupului de a sufletului ".

Omul este icoana Preasfintei Treimi. El are minte, cuvant si duh. Duhul cel in chip de raze de lumina, care-i in inima, cu acesta omul ii mai mare decat ingerii; ca ingerii nu s-au facut dupa chipul si asemanarea lui Dumnezeu, ci numai omul. Omul este icoana vie a Sfintei Treimi pe pamant, are minte, cuvant si duh. Mintea este chipul Tatalui, cuvantul este chipul lui Hristos, iar duhul cel de viata facator este chip al Duhului Sfant.

Acest duh de viata nu-i duhul cu care vorbim - acesta este sluga mintii si are altfel de cuvant. Iar acela este un dor ganditor, sta inttre minte si intre cuvant si circumscrie - are in sine -, si pe minte si cuvant, dupa Sfantul Grigorie Palama, preaindumnezeitul la minte.

Deci, pana acolo strabate stiinta lui Dumnezeu, pana la despartirea duhului de a sufletului si nimeni nu poate sa se ascunda cu vreun gand de la atotstiinta Ziditorului.

Acest Duh Sfant l-a cercetat pe acest om cu frica lui Dumnezeu si s-a gandit : " De acum inainte nu voi mai fura in veci, cat voi trai. Ba am sa ma duc sa ma marturisesc si sa-mi fac canonul pentru cate am facut in viata, ca daca ma mai duc la furat trebuie mai intâi sa ma uit in sus. Si daca ma uit in sus, mi-e destul atat, ca sa nu mai pot fura in vecii vecilor, ca de ochiul cel de sus nimeni nu se poate pazi".

Iarasi va spun: inceputul intelepciunii este frica Domnului. Ea este temelia tuturor faptelor bune. Intelepciunea are doua capete : primul este frica de Dumnezeu si cel mai de sus este dragostea de Dumnezeu, ca toata fapta buna se incepe din frica lui Dumnezeu si se termina in dragostea lui Dumnezeu, care este legatura desavarsirii si cea mai inalta fapta buna.

Dumnezeu cel inchinat in Treime, Parintele, Cuvantul si Duhul Sfant, Treimea cea de o fiinta si nedespartita si Preacurata Lui Maica si toti sfintii sa ne fie in ajutor, sa nu uitam frica lui Dumnezeu si sa pazim poruncile Lui. Amin.

DESPRE PAZA MINTII

SFATURI DATE UNOR STUDENTI TEOLOGI

Fiindca a fost vorba, sa vorbim ceva despre paza mintii. Eu pacatosul, cand incep sa vorbesc de rugaciunea mintii sau de paza mintii, mi-i rusine si mi-i greu sa vorbesc; ca vorbesc despre ceea ce nu am. Ca zic Sfintii Parinti ca nimic nu-i mai sarac decat mintea aceea care filosofeaza pentru fapta buna, neavand lucrare. Eu sunt acela cu musca pe caciula, ca vreau sa vorbesc cele ce nu fac si niciodata nu am facut.

Dar eu cred ca va vor fi de folos acestea in drumul pe care te duci. Fiindca viata aceasta este o lupta, cum spune la Iov: O lupta si o ispita este viata omului pe pamant si in aceasta lupta si ispita, de fiecare clipa este nevoie de iscusinta. Cum a spus si marele Apostol Pavel: In lupta aceasta grea si mare, aveti nevoie de rabdare si celelalte.

Si este prea de nevoie, pentru ca va duceti intre straini, acolo unde va duceti, intalnindu-va cu oameni de alta credinta : protestanti si catolici si cutare ... Si ca ortodox, pentru ca sa-ti pazesti sufletul curat, o lucrare mai prezenta si mai puternica decat paza mintii nu va fi.

Paza mintii are atata legatura cu rugaciunea mintii, ca si trupul cu sufletul. De la paza mintii putem trece imediat la rugaciunea mintii. Si totdata, in paza mintii intra multe lucrari duhovnicesti.

Sfantul Isihie Sinaitul spune asa: Nimeni nu va putea scapa de capeteniile tartarului - mi-aduc aminte din Filocalie -, fara de paza mintii, macar de ar fi cat de mare filosof si cat de mare intelept in lume.

Ce este paza mintii, dupa invataturile Sfintilor Parinti? este o lucrarre prezenta, foarte usoara si n-are nevoie de mare osteneala, decat numai de frica lui Dumnezeu. Ea se naste chiar din frica lui Dumnezeu! Iar frica de Dumnezeu se naste din credinta in Dumnezeu. Ca dumnezeiescul parinte Maxim spune: Cela ce crede, se teme. Eu nu am nici o pricina sa ma tem de cineva, daca nu cred ca-i de fata. Iar cand cred ca Dumnezeu este de fata, ma tem !

Deci, iata cum din credinta in Dumnezeu se naste frica de Dumnezeu. Iar din frica de Dumnezeu se naste trezvia atentiei, sau paza mintii, sau ferirea mintii de la pacat, sau privegherea mintii. Cand auzim la Sfintii Parinti : paza mintii, trezvia atentiei, lnistea mintii, ferirea mintii, privegherea mintii sau toate acelea, este acelasi lucru, cum am zice : paine, bucata de paine, felie de paine; dar tot de paine este vorba, numai sub alte cuvinte.

Paza mintii, dupa invatatura Sfintilor Parinti, consta in aceasta : in a ne trezi cu mintea, in a ne impotrivi pacatului cu mintea si in a chema pe "Doamne Iisuse ..." prin rugaciunea mintii.

Vezi cata legatura are rugaciunea mintii cu paza mintii? Ca nu-i de ajuns sa am trezesc eu. Ce fac eu acum este bun? Ce gandesc eu acum este bun? Ce

intentionez eu acum este bun? Ce cuget eu acum este bun? Sau ce alegere fac eu asupra acestui cuget este buna? N-ajunge atat! Ci, indata mi-a dat putere Preasfantul Dumnezeu, sa-mi stapanesc pornirile prin volnicia de sine sau de sine stapanirea. Nu vezi ce spune in Psaltire? Doamne ca cu arma bunei voiri ne-ai incununat pe noi.

Indata ce ne-am trezit, simtim cu mintea daca se apropie un pacat de minte sau un gand rau; ca orice gand rau este un sarpe ganditor, adica un diavol. Si indata ce l-am simtit ca se apropie, sa ne impotrivim; cu arma bunei voiri (cu vointa) ne impotrivim sa nu-l primim, caci avem aceasta putere.

Dar puterea noastra e slaba si taria neputincioasa, cum spune colo la hirotonie. Si atunci ce-i de facut? Ne trezim, dupa puterea noastra; sa vada Dumnezeu ca vointa noastra se misca spre bine si ne impotrivim pacatului. Si negresit sa tinem legatura cu Domnul, chemandu-L prin rugaciunea "Doamne Iisuse ... ".

Dar nimeni sa nu se bazeze pe trezvia sa sau pe vointa sa, ca-i tare impotriva pacatului, ca ramane foarte, foarte inselat! Pentru ca, negresit, vointa noastra si trezvia noastra trebuie sa fie intarite de Domnul nostru Iisus Hristos. De aceea ne trezim, ne impotrivim, cu voia de sine stapanitoare si chemam pe "Doamne Iisuse ..."

Acestea trei stau nedezlipite una de alta. Pentru ca daca nu chemam pe "Doamne Iisuse ...", nu reusim sa ne despatimim in nici un fel cu mintea. Ca El ne-a spus in Evanghelie: Ramaneti intru Mine si Eu intru voi, ca fara de Mine nu puteti face nimic. Clar! Cheama pe Domnul in ziua necazului si te va izbavi, cum spune Psalmistul. Sau: Auza-te Domnul in ziua necazului si celelalte. Daca-L chemam pe Dumnezeu, El ne ajuta.

Asa si tu. Si trezvia noastra-i buna si vointa noastra care se impotriveste raului, daca este ajutata de darul si puterea lui Dumnezeu. Chemarea numelui Domnului sa nu inceteze, ca zice Apostolul: Tot cel ce va chema numele Domnului se va mantui.

Acum mai este si a patra lucrare : Ne trebuie smerenie! Sa ne trezim cu mintea, sa ne impotrivim pacatului cu mintea, sa chemam pe "Doamne Iisuse ..." si sa avem mare smerenie a inimii si cunostinta de sine, fiindca ne luptam cu demonii cei mandri. Da! Ca indata ce se ridica din noi parerea de sine, sau ingamfarea, sau cinstea de sine, indata ne paraseste Domnul si ne lasa in propriile noastre puteri: "Ia sa vedem ce ai sa faci tu fara Mine?" Ca i-a spus oarecand lui Israil: Sa nu iesi la razboi fara Mine! Stii ce-a patit cand a iesit la razboi cu amoreii, fara sa cheme ajutorul lui Dumnezeu!

Aceasta indrazneala - sa zicem asa -, sau semetie de cuget, sau cutezanta de sine a omului de a se bizui pe trezvia lui si pe puterea lui de vointa, este izvorata din iubirea de sine. Egoismul ! Adica, dupa cum arata dumnezeiestii parinti, din mama tuturor pacatelor, care este iubirea de sine. Ca din iubirea de sine se naste si mandria si trufia si semetia si celelalte.

Din iubirea de sine se naste, mai intâi : mila de sine, crutarea de sine, indreptatirea de sine, multumirea de sine, trambiatrea de sine, lauda de sine, placerea de sine, parerea de sine. Apoi : inchipuirea de sine, simtirea de sine

"ca sunt ceva!"; ingamfarea de sine, cinstea de sine, increderea in sine, rezemarea pe sine, bizuirea pe sine si, daca vreti sa va talcuiesc, acestea au o multime de ramificatii.

Apoi vine moartea mintii si omorarea sufletului, mai inainte de moartea trupului - adica nesimitirea inimii -, dupa care a plans Sfantul Simeon Noul Teolog toata viata, precum am gasit-o la "Scara".

Nesimtirea, nu numai ca omoara sufletul, ci omoara mai intâi partea privitoare, adica pe minte; nesimtirea este moartea mintii si omorarea sufletului mai inainte de moartea trupului.

Daca i-ai omorat ochiul, ai intunecat trupul. Asa si sufletul, prin minte moare; si de aici inainte diavolul a pus stapanire peste toate puterile sufletului. Aceasta se intampla cand omul are incredere in sine si in puterea lui de trezvie si zice: "A! Eu sunt un om intelept. ce sa ma mai rog, ce sa mai stau in genunchi, ce sa mai chem pe Iisus, doar eu stiu sa ma pazesc de pacat ! Pai, eu nu stiu ca-i pacat?"

Cand vede Dumnezeu in sufletul nostru aceasta incredere si rezemare pe sine si cutezanta de sine, ne lasa in mana diavolilor. Atunci ispita ne arata cat putem, fara darul lui Dumnezeu si fara mila Lui.

De aceea, sufletul nostru in toata clipa greseste lui Dumnezeu. Sa aveti convingerea aceasta, ca nu exista clipa cand nu maniem pe Dumnezeu. Si pentru ca nu este clipa cand nu maniem pe Dumnezeu, nu este clipa cand nu avem nevoie de ajutorul Lui.

Sufletul, negresit, indata ce greseste cu mintea si cu orice pornire spre pacat, trebuie sa alerge cu umilinte la ajutorul lui Dumnezeu, sa ceara mila, iertare si ajutor impotriva ispitei. Ca, daca cuteaza pe desteptaciunea lui, zicand: "A! eu stiu multe, eu pot multe!", auzi ce spune Scriptura la Solomon: Cela ce se increde in sine, va cadea, cadere jalnica. Pentru ce? Te-ai increzut in sine; nu mai ai nevoie de Dumnezeu! "Pot si eu ceva!"Si atunci Dumnezeu iti arata ce poti! Ca fara de El nu putem nimic. Si la trezvia atentiei este mare nevoie sa simtim in jurul nostru ajutorul lui Dumnezeu, de care avem nevoie in fiecare clipa.

In Sfanta Scriptura se spune asa: Fata Babilonului, ticaloasa - si Duhul Sfant spune mai departe, cand cantam "La raul Babilonului" -, fericit este care va apuca si va lovi pruncii tai de piatra (Ps. 136, 8-9). Iata pe cine fericeste Duhul Sfant ! Pe cela ce ia fiii fetei Babilonului si-i tranteste de piatra.

Talcuirea Sfintilor Parinti din Filocalie este asa : Fata Babilonului este mintea noastra. Cuvantul "Babilon" inseamna "amestecare". Fiindca mintea noastra pururea este amestecata cu ganduri bune si rele, o numeste " fata Babilonului ", nascuta din amestecare, combinata cu amestecarea. Iar fiii fetei Babilonului sunt gandurile mintii, care le naste ea.

Si cine-i fericit? Acela care-i treaz cu mintea si, cum vede ca s-a nascut din minte un copil – un gand rau -, il da de piatra Hristos. Cum ti-a venit un gand rau in mite - intelegi? -, ia-l de picioare si da-l de piatra: "Doamne Iisuse ...". Vine un gand de curvie: "Doamne Iisuse ...", da-l de piatra! Vine un gand de manie, da-l de piatra Hristos! Vine un gand de trufie: " Doamne Iisuse ...".

Vine un gand de viclenie: "Doamne Iisuse ...". Vine un gand de zavistie: " Doamne Iisuse ... ".

Tranteste-i de piatra pe pruncii acestia ai "fetei Babilonului" - adica cugetele rele ale mintii -, de cand sunt prunci. Adica, ucide patimile in tine, cat sunt mici, ca pe urma este mult mai greu! Pe acesti prunci ai fetei Babilonului ii omoara darul si puterea lui Hristos! Hristos S-a numit in Sfanta Scriptura de trei ori piatra: Piatra cea din capul unghiului, pa Care n-au bagat-o in seama ziditorii; Piatra cea nefacuta de mana, Care se taie din munte, despre care se spune la Daniil; si Piatra, stanca din care a iesit apa, cand a fost lovita de Moise, simbolizand coasta lui Hristos din care a iesit apa si sange.

In Hronograful evreiesc am citit viata lui Moise, tradusa de Isaia Racaciune, un mare rabin care a trait in secolul trecut. A murit de mult! Si la dansii se scrie, macar ca ar trebui sa se treaca si in traditia ortodoxa, ca o teologumena; stiti, nu ca o dogma! Ca Moise cand a lovit stanca la Rafidim - am fost acolo la Sinai si am baut apa -, intâi a iesit sange, fiindca a lovit-o cu indoiala.

Pentru indoiala pe care a avut-o Moise atunci, l-a mustrat Dumnezeu si nu a murit in pamantul fagaduintei. El nu a zis: "Asculta, Israele, din piatra aceasta ai sa bei apa!", ci a zis astfel: Au doar din piatra aceasta am sa va scot apa? Dumnezeu i-a spus imediat: "Moise, de ce nu M-ai preaslavit inaintea fiilor lui Dumnezeu? - Au doar din piatra asta ...?" "De ce n-a zis: din piatra asta Dumnezeu va va adapa pe voi?"

Apoi Moise, fiind certat de Domnul, a lovit a doua oara, zicand: "Asculta, Israele! Din piatra asta... !" A lovit si a iesit apa.

Dar este si-o taina mare aceasta, ca intâi a iesit sange si apoi apa. Caci si din coasta lui Hristos a iesit intâi sange si apoi apa. Iata cum a inchipuit stanca Rafidim, coasta lui Hristos.

Acum sa revenim la trezvie, ca sa nu ne pierdem in discutie, ca cuvantul nostru trebuie sa traga catre mijloc. Noi, daca ne incredem in sine si in puterea noastra de virtute, de intelegere si de filosofie, mai intâi mireasma Sfantului Duh nu mai este cu noi.

Indata ce Duhul Sfant simte o mica licarire a mandriei, se fereste si-l lasa pe om in propriile sale puteri. Si atunci vedem ca am ajuns la cadere. Ori cu mintea, ori cu cuvantul, ori cu lucrul, ori - Doamne fereste -, cadere care ne desparte prea tare de Dumnezeu. Iar cine are lucrarea trezviei, trebuie sa fie treaz si in privinta asta. Nu-mi incape mie in putere sa ma trezesc, ca sa ma lupt cu pacatul. Ma trezesc, dar il chem pe " Doamne Iisuse ...! "

Legea soborniceasca a Bisericii aceasta este : sa ma trezesc, sa ma impotrivesc, sa chem pe "Doamne Iisuse ...". Asta este lucrarea trezviei atentiei. Ca "fata Babilonului" - adica mintea noastra, de care am amintit mai inainte -, naste mereu prunci. Si naste prunci rai - gandurile rele !

Noi sa-i luam, sa-i trantim de piatra Hristos si sa-i sfaramam !

Duhul Sfant atunci ne fericeste: Fericit este care va apuca si va lovi pruncii tai de piatra. In momentul cand un gand rau l-am lovit de piatra Hristos,

am ucis un prunc al fetei Babilonului. Ne fericeste pentru aceasta Duhul Sfant, ca nu am nadajduit sa-l ucidem noi, ci l-am dat de piatra Hristos.

Ati auzit ca spune in Scriptura asa: In dimineti am ucis pe toti pacatosii pamantului, ca sa pierd din cetatea Domnului pe toti cei ce lucreaza faradelegea! Ai auzit cand trebuie ucisi pacatosii - adica gandurile rele? In dimineti! Gandurile pacatoase rasar din minte, ca mai inainte pruncii fetei babilonului, care se nasc dintr-insa. Si nu arata Scriptura sa-i ucidem cand ar fi pe la amiaza sau seara. Ci, cand au rasarit, in dimineti ucide pe pacatosii pamantului!

Gandurile pacatoase, cum au rasarit in minte si imaginatie, trebuie ucise prin rugaciunea lui Iisus, ca sa pierzi din cetatea Domnului - cetatea este sufletul - pe toti cei ce lucreaza faradelegea.

Daca am ucis pe pacatosii pamantului, adica gandurile pacatoase, cand rasar din minte, am pierdut din cetatea Domnului, pe toti cei ce lucreaza faradelegea. Ca doar prin gandurile patimase vin faptele patimase. Ce zice dumnezeiescul Parinte Maxim: Stapaneste-ti gandurile, o, monahule!

Ca daca nu-ti vei stapani gandurile, indata vei ajunge sa nu poti stapani lucrurile !

Tot pacatul de la ganduri vine. Si atunci, daca ucidem pe pacatosii din cetatea Domnului in dimineti, am curatit cetatea, care este sufletul nostru.

Sfantul Diadoh al Foticeii zice asa: "Mintea cea iubitoare de Hristos, primele rasariri ale pacatului nu le primeste". Cine iubeste pe Dumnezeu, cum se atinge de mintea lui un gand patimas, zice: "Doamne Iisuse ...". Cheama pe Mantuitorul! Pentru ca, daca nu L-ar chema, sta de vorba cu gandul cel patimas, se indulceste cu el si, dupa ce s-a saturat de indulcire, isi aduce aminte: "Mai, dar gandurile acestea sunt pacatoase, trebuie sa zic "Doamne Iisuse ...", ca uite, m-au scos din asezarea cea buna si m-au aruncat in ganduri spurcate".

Dumnezeiescul Parinte Efrem Sirul zice asa: Cand stai la rugaciune si primesti ganduri spurcate, esti asemenea unei mirese care curveste de fata cu mirele sau. S-a logodit cu mirele si pe urma, poftim! Sta si se impreuna cu altul de fata cu mirele. Cat de urata este mireasa aceasta mirelui sau, cand vede ca ea il tradeaza chiar in fata lui.

Iar Dumnezeu, care vede toate, vede ca noi in vremea rugaciunii primim ganduri spurcate si sufletul-nostru, in loc sa se impreune prin rugaciune cu Hristos, se impreuna cu diavolii si curveste in fata Lui. Si atunci Pavel ne spune: V-am logodit pe voi mireasa unui mire fara de moarte; si tare mi-e frica de voi sa nu se poticneasca inimile voastre, precum a Evei de satana in rai. Clar! Daca ne-am impreunat cu pacatul in fata lui Dumnezeu, cu diavolii ne-am impreunat, nu cu Hristos! Si atunci Mirele Hristos zice: "Iata, mireasa Mea - sufletul nostru -, s-a impreunat cu diavolii si i se pare ca se roaga Mie! Sta la rugaciune si curveste cu diavolii!" Ca tot gandul patimas, daca-l primim, suntem amestecati cu diavolul acelei patimi si ne duce in gheena.

Zice si Sfantul Isihie: In vremea rugaciunii, se incaiera la lupta trei minti: mintea Sfintelor Puteri, mintea draceasca si mintea omului. Mintea omului sta in mijloc si el are atata putere de stapanire de sine incat, toate puterile intunericului daca ar veni, nu pot sa-l clatine.

De aceea a zis Scriptura : Dumnezeu l-a zidit pe om si l-a lasat in mana sfatului sau. Iar in ziua judecatii ne va cere socotela. Noi vom zice: "N-am putut, Doamne!" "N-ai vrut! Eu te-am inzestrat cu putere". Ca nici ingerii nu-l silesc pe om la fapta buna si nici diavolii nu-l pot sili la cele rele. Atata putere a luat satana in rai, cand a inselat pe Eva, sa clatine putin puterea cugetatoare a omului; adica sa-l imboldeasca prin gand sa faca raul, dar sa nu-l sileasca.

Poate vom zice in ziua judecatii: "Doamne, diavolul m-a dus la femeia cutare!" Diavolul poate sa zica atunci: "Doamne, sa-mi aduca martori! Cine m-a vazut ca-l duceam de mana pe om?" "M-a dus diavolul la crasma" zice altul. Atunci diavolul raspunde: Doamne, sa-mi arate martori!"; a vazut cineva vreun diavol ducand pe om la crasma? "Doamne, m-a dus diavolul in cutare loc". Iar diavolul ii poate zice: "Doamne, el a fost prost si a fost iubitor de sine, iubindu-si fiinta lui si s-a lasat biruit de patimi. Eu i-am dat in gand si el s-a dus. Si Sfintele Puteri i-au dat in gand sa faca bine si nu a ascultat ".

Deci, mintea omului sta intre Sfintele Puteri si cetele diavolesti. Si indata ce el simte ca-l ispitesc diavolii din stanga, alearga la Iisus prin rugaciune si atunci se bucura Sfintele Puteri si biruinta-i de partea noastra. Iar daca vom sta de vorba cu gandurile si ne indulcim de ele, tot timpul stam de vorba cu diavolul. De aceea in Pateric nici nu se mai spune patima, ci: "Cutare s-a luptat cu diavolul curviei, sau cu diavolul maniei, sau cu diavolul leneviei", ca tot pacatul este un diavol rau.

Sfantul Ioan Gura de Aur zice: Mare pofta, mare diavol este pacatul. Si Sfantul Efrem spune : cate pacate are omul in minte, atatia diavoli are intr-insul. Iar Sfantul Marcu Ascetul: "Foarte se silesc diavolii sa ne invete sa nu credem ca avem diavoli in noi", dar zice: Cate patimi avem, atatia diavoli avem!

Fiecare patima este un diavol rau. Adica : mandria, semetia, slava desarta, fatarnicia, trufia, viclenia, zavistia, pizma, invidia, ravna cea rea, mania, iutimea, nerabdarea, nerecunostinta, cartirea, rapirea, nemultumirea fata de binefacerile lui Dumnezeu sau ale aproapelui, tinerea de minte a raului, vorbirea de rau, clevetirea, minciuna, gluma, rasul.

Sau mai departe: iubirea de aratare, dorinta de razbunare, slava desarta, laudarosenia, iubirea de sine cu tot alaiul ei, si pot sa spun ceasuri intregi si nu termin nici ceea ce mai tin minte din multimea pacatelor intunericului.

Si iata, atatia diavoli avem in noi! Cineva poate zice: "A! Dar nu sunt asa pacatos! Sunt de atatia ani in manastire, cu muieri n-am trait, nici n-am stiut ce-i femeia". Si noi suntem preacurvari in toata clipa, caci cu gandul si imaginatia gresim ziua si noaptea!

Pentru ce zice dumnezeiescul Parinte Efrem Sirul: Nu ma aruncati in negrija, fratii mei, pentru pacatele cu gandul, ca ar fi mici! Nu-s mici! Hristos, intelepciunea si Cuvantul lui Dumnezeu, ne-a aratat si a socotit preacurvie intru pofta de femeie si ucidere intru ura de frate. Si acelea se fac cu gandul. Iata, ma fac ucigas si preacurvar in toata ziua. Si apoi, cata pocainta imi trebuie?

Legea Darului sau a Harului, cand a venit, a scos pacatul din radacina, nu a venit sa coseasca pacatul pe deasupra, cum da cu coasa si radacina ramane.

Asa a fost Legea Veche: sa nu furi, sa nu preacurvesti, sa nu ucizi, sa nu fii marturie mincinoasa ...

Legea veche oprea pacatul din lucrare, cum vorbeam ieri despre cele trei trepte ale urcusului duhovnicesc.

Legea Harului cand vine, scoate pacatul din radacina, ca pofta-i radacina pacatului. Sa nu poftesti femeia aproapelui ..., cum spune porunca a zecea, ca esti preacurvar. Si atunci smulgi pacatul din radacina! Ca de la pofta vine pacatul. Scoate buruiana de unde porneste ea!

Si cu cat Legea Harului este mai desavarsita, cu atat trezvia atentiei trebuie sa dea seama omului sa-si pazeasca mintea. Ca omului i se pare ca este curat, daca n-a facut pacatul cu lucrul.

Cea mai mare inselare este asta! Ca tocmai atunci suntem in cel mai greu pacat, adica in nesimtire, dupa Sfantul Maxim.

Cand nu avem simtirea pacatului, suntem in cel mai greu pacat; ca atunci mintea noastra-i oarba, iar nesimtirea este moartea mintii. mintea nu simte pacatul si omorarea sufletului, mai inainte de moartae trupului. Si nesimtirea se naste si ea tot din iubirea de sine. N-am avut timp sa va spun si toate fiicele ei, asa cat le mai tin minte.

Nu este clipa si nu este vreme in care nu ma aflu maniind pe Dumnezeu; sa avem increderea aceasta si sa stim, si chiar de n-am simtit si n-am ajuns la convingere, sa ajungem de-acum. Asa trebuie marturisit. Pentru ca am ajuns la convingerea asta, cu zeci de ani in urma, ca nu exista clipa si mai putin decat aceasta, cand nu ne aflam maniind pe Dumnezeu.

Aceasta stii cand o simti? cand ajunge omul in treptele cele mai inalte ale rugaciunii inimii si cand

vine Duhul Sfant in inima omului, cu Darul lui Hristos, atunci abia vede el despre milioanele de neputinte, care-l robesc simtitor si ganditor.

Vezi in camera asta, ce curat este? Nu-i praf, nu-s gunoaie. Daca o raza a soarelui ar intra aici si noi am sta deoparte, am vedea milioane de microbi ce se invart si cat praf este. "Ia uita-te, ce era in camera asta!" Dar pana ce n-a intrat raza soarelui, nu vedeam. Dar daca am avea niste aparate speciale care maresc, ele ar face si mai mari corpurile acelea pe care le vedem cu ochiul liber. Asa este si cu sufletul nostru.

Deci, in timpul rugaciunii celei curate, cand se scalda inima noastra in lacrimi si fierbe in clocotol plansului, dupa ce au trecut momentele acelea, atunci o sa vezi cate milioane de neputinte zac in mintea si in inima noastar. Si acestea nu le simtim. Petrecem in nesimtire, in somn, in raspandire, in invartosare, in impietrire. Ni se pare ca noi "Slava Domnului, n-am facut cutare pacat!" Dar noi le avem pe toate si suntem izvorul a tot pacatul si a toata faradelegea, in toata clipa.

De aceea, pentru ca in fiecare clipa gresim, in fiecare clipa este nevoie de trezvie, de paza mintii, de rugaciune, si de umilinta in fata lui Dumnezeu. Asta este ce spune marele prooroc David: Ca faradelegea mea eo o cunosc si pacatul meu inaintea mea este pururea.

Uite un alt caz. Ti se intampla uneori ca stii ca esti pacatos si vrei sa te rogi, dar nu ai stare de milinta, adica simti o invartosare a inimii. Ce trebuie sa facem atunci ? Aceasta invartosare a inimii in timpul rugaciunii se cheama raceala, seceta sau uscaciune.

Si asta este obisnuita la Sfintii Parinti. Eu deja cand ma marturisesc, zic: "Parinte, rugaciunea am facut-o cu mintea imbrobodita, plina de uitare, plina de raspandire, cu seceta, cu uscaciune, cu raceala, cu parasirea darului ..."Raceala vine mai totdeauna din uitare. Pricina racelii sufletului - ca eu pacatosul sufar in toata clipa de ea -, este uitarea. Dar uitarea ce este, dupa Sfintii Parinti ?

Este primul pacat din partea rationala a sufletului ".

Sufletul se imparte in trei parti : partea rationala, cea manioasa si cea poftitoare, dupa Sfantul Grigore de Nissa. Asa le randuieste in Pidalion. El canoniseste exact pacatul dupa cele trei parti ale sufletului. Vezi in canoanele lui din Pidalion. Din partea rationala primul pacat este uitarea. Apoi nestiinta, nedreapta socoteala, nechibzuinta, nemultumirea pentru binefacerile lui Dumnezeu si ale aproapelui, nediscernamantul, credinta stramba, hula, nebunia, eresul si celelalte. Dar, primul pas spre raceala, este uitarea.

Cand uitam binefacerile lui Dumnezeu, cand uitam ca Dumnezeu este de fata, cand uitam prezenta lui Dumnezeu, cadem in asa numita "acedie". Acedia este moleseala sufletului si a mintii.

Acedia o mai numesc unii din Sfintii Parinti caracatita sufletului. Cand s-a lancezit omul si cand zace in acedie, in moleseala, atunci vin toate patimile si rautatile in sufletul lui.

Asa o numeste si pe imaginatie. Aristotel o numea simtire de obste in filosofia lui. Pentru ca imaginatia nu prinde numai un pacat si nu da razboi sufletului numai cu unul. Ai citit Paza celor cinci simtiri scrisa de Nicodim Aghioritul?

Ei, cate sunt de vorbit. Vezi cum se leaga una de alta, vorbind? De cinci ori am citit-o in viata, la liniste. Strasnica si sfatuitoare carte. Si cand o termini, autorul ei zice: Aceasta puturoasa carte ce am scris. Ai vazut cata smerenie? "Tu te-ai facut ca un amnar si eu ca o cremene. Ai lovit o data si de doua ori, intr-o inima a mea ca de cremene si au izvorat aceste putine scantei ". Cartea aceea toata are mare intelepciune!

Ai vazut ce spune acolo? Ne arata cum sa mergem pe drumul acesta. Din cauza ca mintea acazut in raceala, datorita uitarii, dupa ce-am uitat noi frica lui Dumnezeu, incepe omul sa-si permita orice. Si prima data, Cand omul a uitat de frica lui Dumnezeu incepe sa-i aduca diavolul tot felul de ganduri prin imaginatie.

Imaginatia, dupa Sfantul Vasile cel Mare, este pod al diavolilor, prin care intra in sufletul omului. De aceea trebuie o mare atentie la rugaciune sa nu ne inchipuim nimic, caci De aceea trebuie o mare atentie la rugaciune sa nu ne inchipuim nimic, caci prima vama pe care o intalneste mintea inspre inima este imaginatia. Nici o fapta rea, nici un diavol, nici o patima nu trece de la minte la simtire decat prin imaginatie. Ca nu poti sa faci pacatul, pana nu ti-l inchipui. N-ai vazut cand te lupti cu mintea? Ori apare chipul aceluia care te-a suparat si

asupra caruia ai fost pornit. Parca ti-l aduce aminte si parca te-ai razbuna. "Ei, daca ar fi aicea! Ce i-as drege, ce i-as face!" Si aceia sunt diavoli. Dar prin imaginatie iti dau razboi. "Mai, dar mi-a zis, si am sa-i zic !"

Diavolii iau fata aceluia care te-a suparat si o aduce in suflet prin imaginatie si ti-o arata: "Uite, acesta ti-a zis si acesta te uraste!" Apoi vin si minciunile mintii, cu presupuneri ca acela te uraste, si acela zice asa si acela, cutare.

Un duhovnic mare spunea: "Nu le crede, parinte, ca-s minciunile mintii, si ai sa vezi mai tarziu ca niciuna din cate ti-a spus mintea nu-i adevarata". Astea-s minciunile mintii, pe care le baga diavolii in vremea ispitei, prin imaginatie in suflet sa-l darame. Sunt prepusuri, pareri gresite. Prepusuri ca cutare iti zice, ca cutare are ciuda si cutare altceva. Si niciuna nu-i asa.

Demonii, cand vad ca tulbura pe om banuielile acelea, bat razboi si cu acestea. Ca zice in Psaltire: Multi sunt acei care bat razboi cu noi de la inaltime. Deci, lupta noastra nu-i impotriva trupului si a sangelui, ci impotriva duhurilor rautatii, domnii puterii vazduhului,a duhurilor rautatii raspandite in aer. Iata, ca cu capeteniile vazduhului se lupta biata minte!

Ce se intampla? Un pacat intâi l-ai gandit. Daca s-a invoit mintea la gandire, trece la cugetare.

Trece la alegere. Imediat il baga diavolul in imaginatie. Ti-aduce aminte ... N-am vorbit noi despre ispitirea din opt parti? Ca sa vezi si acolo cata filosofie este la Sfintii Parinti! Dupa ce te-ai bagat in imaginatie, ti-a bagat idolul si te-a lovit in minte. Gata! Auzi ce spune: Cand vei vedea uraciunea pustiirii satnd in locul cel sfant, cel ce aude sa inteleaga!

Sfantul Maxim spune: Uraciunea pustiirii in locul cel sfant este pacatul inchipuit in imaginatie. Ca locul cel sfant este inima, pentru ca noi suntem Biserica Dumnezeului Celui viu si Duhul lui Dumnezeu locuieste in inima noastra. Diavolul, daca a reusit sa bage idolul prin imaginatie in minte, de aici il baga in inima! Apoi, in inima si in mintea ta, numai fata aceea o ai, ori care te-a suparat, ori care o iubesti cu patima! Dupa ce ti-a bagat idolul, iti dai seama: "Da! Eram treaz mai inainte de prima momeala" - ca aicea trebuie sa vorbim de cele douasprezece trepte ale pacatului. "Daca eram treaz la prima momeala, imediat ziceam: "Doamne Iisuse ..." si cu trezvia atentiei idolul nu intra".

Daca n-am fost atent, a intrat idolul : cutare fata, cutare femeie cu care ne0am intalnit, sau bani sau slava, ori de ce nuanta ar veni. L-a bagat in inima prin inchipuire. Acesta-i idolul, asta-i " uraciunea pustiirii in locul cel sfant". Si daca era trezvia atentiei, nu intra. Il dadea jos de la inceput. A venit? "Doamne Iisuse ...!" Il izbesti de piatra Hristos. Si stii ce se obisnuieste mintea cu acest nevazut razboi ? Precum scrie in "Razboiul nevazut".

Ai vazut ca mintea acelui ce este treaz, care are trezvia atentiei, nu numai ca nu se teme de navalirile astea. Stii ce face? Anume le cheama. Le da drumul oleaca, apoi cu rugaciunea il cheama pe "Doamne Iisuse ..." in ajutor. Precum face pisica cu soarecul. Il prinde si apoi ii da drumul, si asa se joaca cu el. Dar aceasta lucrare este pentru cei sporiti.

Asa face mintea trezvitorului cu pacatul. Ii da drumul sa intre oleaca inauntru; si numai ce-l vede ca treec in imaginatie si incepe a-i tulbura firea. "A! Mi-ai venit? "Doamne Iisuse ..." Si-l mai cheama odata la lupta: "Mai vina, mai, si mai intra!" Si el mai vine. Si iar il izbeste de piatra cu "Doamne Iisuse ...".

Stii ce zice apoi diavolul? "Aista nu-i prost ! Ma cheama intâi si-mi da drumul si apoi ma arde cu Hristos. Stai, ca acum ii treaz cu mintea. Vin mai tarziu, cand il stapaneste uitarea". Si cand il mai cheama, nu mai vine. Nu uita el sa ne ispiteasca. "Acum nu vin, ca-i treaz cu mintea si ma arde cu "Doamne Iisuse ...". Da-i pace. Cand va dormita el cu mintea si n-o sa fie stapan pe simturi, atunci vin! Cand este raspandit cu mintea, atunci ii dau razboi. Acum cand este treaz, n-am nevoie sa ma lupt cu el. Ca acum stii ce face? Cheama numele Domnului si ma arde!"

Asa face trezvitorul, precum face mata cu soarecele. Ii da drumul si iar il prinde. Ferice de cel ce are trezvia mintii! De aceea a zis dumnezeiescul Pimen cel Mare in Pateric: Nu avem nevoie pentru a ne mantui, decat de minte treaza. Clar! Atata. Cu mintea treaza si cu lucrarea asta a rezviei atentiei ne putem mantui cel mai usor.

Pe aceasta o numeste Sfaantul Isihie din Sinai: "Lucrare preacuprinzatoare de toata fapta buna si de toata virtutea" - cititi in Filocalie, ca de acolo vorbim si din Pateric. Primul pacat care se naste din partea rationala a sufletului este uitarea. Din uitare se nasteraceala sufletului. Zice Marcu Ascetul ca trei sunt uriasii care ucid sufletul: uitarea, nestiinta si trandavia.

Vezi? S-ar putea ca unul sa fie treaz cu mintea, dar sa fie orbit de nestiinta. Si iarasi n-are trezvia atentiei nici acesta. Auzi, ca nestiinta este orbirea sufletului. Sfantul Maxim zice: Viata mintii este lumina cunostintei, iar nestiinta este orbirea sufletului. Si atunci se poate orbi unul nu numai de uitare, ci si din nestiinta. Si daca a spus si de trandavie, dar ai auzit pe cine a pus intâi ? Tot pe uitare. Ca si nestiinta si trandavia vin dupa uitare.

Sfantul Grigore de Nissa clasifica in Pidalion toate pacatele, dupa cele trei parti ale sufletului si primul pacat care vine din partea rationala, este uitarea. Si cauza racelii noastre in cele duhovnicesti, chiar in vremea rugaciunii, tot de la uitare porneste.

Iar cine are trezvia atentiei, inainte de a veni uitarea, o simte. Pentru ce? Trezvia se naste din frica de Dumnezeu. Si frica lui Dumnezeu din credinta in Dumnezeu.

Sfantul Maxim Marturisitorul zice: Cine crede, se teme si cine se teme, se trezeste! Uite, a venit un gand! Deacum trebuie sa discern: ori ii rau, ori ii bun! Ce-i de facut? Si cine se trezeste, imediat trevbuie sa-L cheme pe "Doamne Iisuse ...", caci trezvia atentiei sta in trei lucruri: in a ne trezi cu mintea, a ne impotrivi pacatului de cand este in minte si a chema pe "Doamne Iisuse ...". Trezvia noastra n-are nici o putere fara Iisus.

Dar uitarea este primul pas spre raceala, cum arata dumnzeiestii Parinti. Iar daca noi luptam impotriva uitarii, mintea intotdeauna ii treaza si scapa de celelalte lupte in celelalte trepte ale pacatului. Ai vazut cum s-a numit satana la

Iov in Scriptura? Furnico-leu. Frumos comentariu face la aceasta Nil Ascetul, iar mai tarziu Nicodim Aghioritul o pune in paza celor cinci simtiri.

De ce s-a numit satana si pacatul furnico-leu? Iov zicea: "Furnico-leul a murit de foame ca n-avea de mancare!" Dar, la cine? La Iov n-avea de mancare, nu la mine pacatosul! Eu il hranesc toata ziua si-l fac leu. Ca de ce Iov nu-l hranea pe furnico-leu? Auzi ce spune Scriptura? Acest om aducea in fiecare seara cate un bou jertfa pentru copiii sai; " Doamne, nu cumva copiii mei, fiind tineri, sa fi gresit cu gandul lui Dumnezeu!" Care tata si mama de azi, mai au grija ce gresesc copiii lor cu gandul lui Dumnezeu?

Nu l-a numit degeba Dumnezeu pe Iov, drept si temator! Aducea un bou jertfa in fiecare seara, nu pentru pacatele lui, ci pentru ale copiilor lui. Ca el a spus ca furnico-leul a murit de foame ca n-avea de mancare, adica el nici in gand nu hranea pacatul. Si zice Sfantul Ioan Gura de Aur : " N-ar fi pierit copiii lui asa, daca nu i-ar fi gasit la masa si la betii. Ca ei erau la praznic la fratele mai mare si petreceau. De aceea a putut satana sa darame casa. Daca ii gasea in rugaciune nu se putea intampla asa". Dar aceasta a lasat-o ca pilda Dumnezeu.

Dar acest Iov, care era atat de tare treaz cu mintea inaintea lui Dumnezeu, zice ca furnico-leul a murit de foame ca n-avea de mancare; si Sfintii Parinti fac comentariu mai ales la lucrul acesta: Pacatul cand vine in mintea noastra, este mic ca o furnica. Ca prima traepta a pacatului este a face fapta buna cu scop rau. Pentru ca fapta buna facuta cu scop rau n-are plata, ci ea trece de partea scopului si se pierde. Sufletul si viata faptei bune este scopul. De aceea a zis dumnezeiescul parinte Maxim : Este feciorie si milostenie si priveghere si post si osteneala, care sunt uraciune inaintea lui Dumnezeu, ca nu cu scop adevarat se fac acestea!

Daca fapta buna este facuta cu scop rau ea trece de partea scopului si se face una cu el. Scopul este sufletul si mireasa faptei bune.

Noi, daca ne-am trezit cu mintea, atunci cand facem o fapta buna, trebuie sa vedem daca-i cu scopul de a placea lui Dumnezeu, de a ma mantui, sau daca nu cumva mintea mea priveste in alta parte. Dumnezeiescul parinte Efrem zice: Cand mintea va parasi scopul blagocestiei, adica al evlaviei, toate faptele bune nu mai folosesc.

Ca scopul este ori a iubirii de slava, ori a iubirii de treapta, ori a iubirii de castig, cum zice dumnezeiescul Ioan Scararul. Auzi ce zice el, aratand aici cat este de rea chiar si lepadarea de lume cu scop rau: "Cela ce pentru iubirea de castig a facut lepadarea de lume, este ca piatar de moara, care intru aceleasi se invarteste "vorbind despre cele trei feluri de lepadari de lume. Cum? El, se leapada de lume ca sa vina in manastire, si nu vine pentru a-si plange pacatele si pentru dragostea lui Dumnezeu, ci pentru altceva. Scopul lui este sa castige bani, cinste, dregatorii si slava de la oameni. Acasa alerga dupa treaba, ca sa castige parale, sa faca casa mare, sa cumpere gradini, sa faca avere; vine in manastire si se invarteste tot in acelea. Lucreaza sa castige ceva, sa faca, sa tot aiba ceva. Acesta-i scopul lui cu care a venit la manastire. Si acesta n-a venit cu scopul mantuirii, ci a venit aici ca sa se imbogateasca.

Al doilea scop. Vine la manastire si isi zice: "Mai, poate ma fac diacon, poate preot, poate voi fi staret, poate econom; m-oi face eu ceva". Atunci mintea lui priveste spre iubirea de treapta; si auzi ce-i spune la acesta dumnezeiescul Ioan Scararul: "Cela ce pentru iubirea de treapta pe lepadarea de lume o a facut, ca tamaia este, care la inceput miroase si pe urma scoate fum ".

Vine in manastire smerit, ascultator de toti, rabda de la unul, rabda de la altul, face ascultare cu dragoste, privegheaza, se roaga, se arata ca-i credincios in toate. Dar, ce zice? "Mai incolo trebuie sa ma faca diacon, preot, cutare!" Si daca nu ajunge tinta carierei, unde privea mintea lui, incepe a scoate fum. "Asa! Pe acela, care a venit de ieri in manastire, l-a facut, si aceluia i-a dat dregatorie si eu n-am fost facut?" Si cel ce mirosea la inceput ca tamaia, a inceput a scoate fum, a inceput a carti.

Eheei! Dai de Sfantul Ioan Scararul ! Acolo la Sinai ii zice Sfantul Ioan Sinaitul. Noi ii zicem "Scararul " dupa cartea lui numita Scara. Ce zice? "Cela ce pentru iubirea de Dumnezeu lepadarea de lume o a facut - adica din Dragostea lui Dumnezeu -, adauga dor peste dor si foc peste foc, aprinzandu-se de dragostea lui Dumnezeu, slujind cu frica Lui si cu cutremur ". Acela iubeste pe Dumnezeu pana in sfarsit! Si iata mintea noastra la trezvia atentiei, nu trebuie sa priveasca numai asupra gandurilor care vin, ci si asupra scopurilor cu care ne nevoim si urmam lui Dumnezeu.

S-ar putea sa ne nevoim si sa ramanem cu mainile goale la urma, daca scopul este altul. Deci, scopul faptelor bune totdeauna sa fie spre slava lui Dumnezeu. De aceea ne invata si marele Apostol: Sau de mancati, sau de beti, sau altceva de faceti, toate sa le faceti spre slava lui Dumnezeu. Deci, daca omul este treaz cu mintea, ucide pacatul de cand ii furnica!

V-am vorbit mai inainte de fata Babilonului si de pacatosii pamantului si acum va aduc aminte. Daca ne-ar ajuta Preasfantul Dumnezeu sa fim treji cu mintea si sa ucidem pacatul de cand e furnica; ca apoi, pe treptele celelalte, se face leu si nu-l mai putem birui!

Prima treapta a pacatului este sa faci fapta buna cu scop rau. A doua, sa nu faci fapta buna

desavarsit, intreaga. Un exemplu: faci milostenie, dar o faci din furat! Si zice Sfantul Ioan Gura de Aur: Cel ce aduce jertfa din osteneala straina lui Dumnezeu, asa-i ca si cel ce aduce caine imputit. Deci, iata ca nu-i cum trebuie!

A treia treapta a pacatului este momeala. Se apropie de mine un gand, dar nu cu patima.

Femeie, sa zicem; slava, bani. Sa luam de pilda numai aceste trei. Dar nu-i nimica rau; ca Dumnezeu le-a facut la inceput bune toate; si femeie si bani si slava.

La ban; cuvantul ban nu te vatama cu nimic. Este numai o bucata de fier sau o zgura a pamantului facuta acolo rotunda, daca-l numim asa simplu. Dar langa ban apare patima: "daca vei avea tu mai multi bani! Daca vei avea o punga! Faci o ladita pe urma! Si daca vei mai ascunde din ei!" Ai vazut cum se lipeste ispita langa gandul simplu? Indata se complica cu patima.

Zic femeie! Nimic nu ma vatama. Ca nu este cuvantul in mintea mea cu patima. Dar langa femeie mi-aduce diavolul ispite in gand: "Mai, dar daca ar fi frumoasa; daca ai vazut-o pe cutare, si daca ar fi prietena cu tine si daca ar fi langa tine cand te lupta patima, si daca ai pacatui cu dansa !" Ai vazut unde te duce imaginatia? Indata cuvantul femeie s-a complicat cu patima, cu momeala pacatului.

La fel, sa zicem slava. "Cela ce Ma slaveste pe Mine, il voi slavi". Este slava buna! Nu-i nimica cuvantul slava. Dar, "daca m-ar lauda, daca as fi asa, daac as face asa, daca as ajunuge asa, daca as fi eu asa!" Iata deci, unde te duce slava!

Atunci cuvantul " slava " se complica cu patima. Si auzi ce zic dumnezeiestii Parinti: "Precum iedera si hameiul se agata de orice planta care-i mai aproape, asa si langa gandul simplu al lucrului, se agata patima. Si tocmai asta e lupta omului trezvitor - ca despre trezvia atentiei vorbim aici! Aceasta este cea mai stravezie (patrunzatoare) lupta a crestinului si monahului.

Toti ne luptam pentru mantuire. Dar trebuie sa despartim gandurile simple ale lucrurilor, de cele complicate cu fapta! Nu-i pacat sa gandesc la femeie, ca si Evanghelia a spus ca Cel ce priveste la femeie, nu spre a o vedea, ci spre a o pofti, preacurveste cu dansa in inima sa. Indata ce langa femeie a aparut pofta, gata! Este preacurvie! Eu, daca am privit-o, dar fara sa cuget cu patima, nu-s preacurvar. Pot sa vad un milion de femei! Dar daca am poftit una in inima mea, atunci imediat eu sunt preacurvar.

De aceea zice dumnezeiescul Efrem: Nu ma aruncati in negrija, fratii mei, pentru pacatele cu gandul ca n-ar fi mari! Daca nu erau mari, nu era nevoie ca dreptul acela, Iov, cu 1850 de ani inainte de Hristos, sa aduca jertfa pentru pacatele cu gandul ale feciorilor sai, si intelepciunea lui Dumnezeu, nu socotea preacurvie, intru pofta de muiere si ucidere, intru ura de frate. Cu gandul, omul este ucigas si preacurvar in toata vremea. De aceea zicea Sfantul Efrem Sirul: "Nu ma aruncati in negrija!" Un gand venit in minte si omul trece la imaginatie; de la gand incepe tot pacatul.

Toata lupta noastra si a fiecaruia dintre noi, care vrea sa se mantuiasca, este sa desparta gandurile simple ale pacatului de cele complicate cu fapta. Ca nu ne raneste pe noi gandul simplu, ci cel ce ne complica cu patima. Si atunci diavolii, vazand ca am primit gandul patimas, care este momeala gandului simplu, ne duc mai departe pe treapta urmatoare a pacatului.

Treapta a patra a pacatului este consimtirea. A consimtit sufletul nostru sa stea de vorba cu gandul cel simplu! Sa stea de vorba cu gandul olecuta. "Mai, cam cum e cu asta?" Si gata!

Suntem pe treapta a patra a pacatului ! Starea de vorba a sufletului cu pacatul.

In treapta a cincea incepe lupta. "Nu-i bun gandula sta; vine cu patima la mine!" Si lupta se da pe toate treptele pacatului pana la deznadejde si moarte. Mintea incepe sa lupte. "Nu-i bun gandul asta! Mi-a bagat patima in suflet! Uite, poftesc femeie sau ban sau treapta sau urasc pe fratele ".

Sau cine stie de ce nuanta ar fi pacatul, din cele trei parti ale sufletului. Si atunci eu trebuie sa fiu atent, ca vorbim de trezvie. "Ei, diavole, pana aici! M-ai adus pana aici!" De-acum, lupta!

Si in lupta asta, v-am spus, trebuie sa chemam pe "Doamne Iisuse ...". Ca auzi ce spune Scriptura? Sa nu iesi, Israele, fara de Mine la razboi ca vei fi infrant! Cum ai vazut ca au patit cu amoreii. Si ziceau evreii: Doamne, am cazut! "Pai, nu v-am spus Eu sa nu iesiti la razboi fara Mine?" Asa si noi in lupta cu pacatul, sa chemam in ajutor numele Domnului.

Cat de treaz ai fi cu mintea si cat de mare filosof ai fi, te prapadesc diavolii, daca nu chemi pe "Doamne Iisuse ...". Trezvia atentiei si rugaciunea mintii au legatura, cum are sufletul cu trupul. A ne trezi, a ne impotrivi pacatului si a chema pe "Doamne Iisuse ...". Asta-i filosofia duhovniceasca! Atata legatura are paza mintii sau trezvia atentiei cu rugaciunea mintii.

In lupta asta cu pacatul, mintea noastra incepe razboiul. La acest razboi se incaiera trei feluri de minti: mintea diavoleasca, mintea ingereasca si mintea omului. Omul ii dator sa se trezeasca si sa cheme pe "Doamne Iisuse ...". Ramaneti intru Mine si Eu intru voi, ca fara de Mine nu puteti face nimic! Si daca in lupta asta crestinul cheama pe Iisus, iese biruitor! Daca se bizuie pe sine si se leneveste si uita sa cheme numele Domnului, iese pacatul biruitor.

In treapta a sasea vine invoiala. "Ei! Si daca m-as invoi oleaca cu gandurile rautatii, ale pacatului?" Daca esti tare si ai capatat trezvia atentiei, poti sa te invoiesti oleaca, ca sa chemi pacatul la lupta, cum spune in Razboiul nevazut. Faci ca mata cu soarecele. Ii dai drumul si iar il prinzi. Si-l chemi o data si zici: "Doamne Iisuse ..." si l-a batut. Il chemi a doua oara, asa cum spune in Razboiul nevazut: "Care- treaz cu mintea, cheama pacatul. Il cheama de cateva ori si il ucide. Ca diavolii se tem: "Mintea asta-i treaza; ma cheama dar ma omoara cu "Doamne Iisuse ...". Si nu mai vine o vreme. Dar mai incolo zice: "Lasa-l, ca acum este biruit de uitare; acum da-i pace! Cand va dormita cu mintea, atunci vom veni; nu cand ne cheama el. Acum ne cheama la lupta ca-i cu Iisus si nu se teme. Dar cand va adormi, venim noi!" Ca el nu se osteneste, nu asuda.

Asa spune si in Pateric; dupa cum talharii, cand pandesc casa, daca aud vorbind inauntru, zic: "Mai, sunt treji. Nu putem intra, ca acum nu putem prada". Asa este si cu talharii diavoli. Daca vad diavolii ca sufletul este in vorba cu Hristos - adica are rugaciunea launtrica - nu pot intra, ca Hristos este acolo si ii arde! Iar daca nu se mai aude nici un murmur in inima, nici o vorbire, atunci intra! Deci, in lupta asta, cand sufletul a cedat putin, cade in treapta a sasea a pacatului, invoiala. " Ma invoiesc. Ei! Si ce, daca voi sta de vorba cu gandurile curviei, sau ale maniei, sau ale urii, sau ale slavei desarte?" Si aceasta invoiala vine, dupa cum arata Sfantul Ioan Pustnicul, din iubirea de sine. Ea este maica si radacina invoielii si a tuturor rautatilor! Ca tot sa-l indulceasca pe hoit, macar cu gandul.

Din iubirea de sine se naste mai intâi mila de sine, si apoi crutarea de sine, pentru care l-a numit Mantuitorul pe Petru, satana. Cruta-Te pe Tine, Doamne! -

a zis Petru. Mergi inapoia Mea, satano! Sa ma crut? Pentru asta am venit Eu, sa ma jertfesc, nu sa ma crut!

Din crutarea de sine incepe indreptatirea de sine. "Ei, ce! Dar, nu pot; dar, sunt neputincios, ca sunt si eu om! Trebuie sa mai las si eu la cele omenesti !"

Indreptateste-te, omule !

Din indreptatirea de sine, vine multumirea de sine. " Ii multumesc lui Dumnezeu ca eu, numai la pacatul cu mintea ma invoiesc, dar nu fac chiar pacatul cu lucrul ". Din indreptatirea de sine vine multumirea de sine si apoi nemultumirea.

Ce scop are? Sfantul Maxim Marturisitorul spune: Sa faca sufletul satul de fapta buna!

Fariseul cel dinlauntrul nostru ce zice? Ca cel din biserica: Multumescu-Ti Tie, Doamne, ca nu sunt ca toti oamenii si nici ca acest vames ... Multumirea de sine, zice: Multumesc lui Dumnezeu ca eu ma invoiesc numai cu gandul, dar altii fac pacatul cu lucrul!"

Si ce-i cu asta?

Ai vazut diavolul cat este de filosof? Cat este de teolog? Ca sa te capete pe tine cu multumirea asta, sa zici ca pacatul tau, daca a fost pana la invoiala sau la consimtire, nu-i nimica! Si la aceasta multumire, daca sufletul ii multumit cu starea lui, iata Evanghelia ce spune: Fericiti cei ce flamanzesc si inseteaza de dreptate ... Mereu aceasta sete si foame dupa fapta buna ! Iar multumirea de sine este pacat, o ramura a iubirii de sine, ca-l face pe om satul de fapta buna.

Multumescu-Ti Tie, Doamne ... fariseul din sine ii spune "Tot ai tu ceva! Nu esti chiar cel mai rau om!"

Din multumirea de sine se naste indata trambitarea de sine. Ca ii scoate diavolul virtutile la iveala: "Tu ai facut asa si asa!" Si pe urma lauda de sine si pe urma placerea de sine. "Mai, eu sunt ceva!"

Si din parerea de sine, inchipuirea de sine. Isi inchipuiestye ca el este cineva!

Din inchipuirea de sine se naste simtirea de sine. Se simte. "Eu! Ce? Nu te atinge, ca ma sparg! Te atingi de mine?" Din simtirea de sine se naste ingamfarea de sine. Din ingamfarea de sine vine cinstea de sine. "Mi se cade, ca eu sunt cineva!" Din cinstea de sine se naste increderea in sine, apoi rezemarea pe sine, apoi bizuirea pe sine si apoi vine nesimtirea si impietrirea inimii care este moartea sufletului si, n-am cand a vi le mai spune pe toate.

Iata cum actioneaza iubirea de sine asupra noastra. Si aceasta se intampla tocmai cand mintea doarme si nu are trezvia atentiei. ca atunci cand este treaza, totdeauna zice: "Doamne Iisuse ...", sau cugeta la alte lucruri duhovnicesti. Si atunci se smereste, ca isi cunoaste neputinta sa. Dar, ce se intampla?

La invoire, mintea noastra s-a invoit cu gandul primit de la diavol, care este acolo. El vede ca, mintea acum ori curveste, ori se razbuna cu ura pe cineva; ori naluceste slava desarta, ori naluceste bani, ori alt pacat. Sufletul, daca s-a invoit, sta de vorba cu orice pacat.

Incheind aceste putine cuvinte, sa rugam pe Preabunul Dumnezeu si Preainduratul nostru Mantuitor, sa ne trimita a Sa mila si indurare tuturor celor

ce vietuim aici si tuturor dreptcredinciosilor care isi petrec cu grija viata. Sa nu uitam dumnezeiestile Sale cuvinte, care totdeauna trebuie sa ne indemne la trezvie si veghere, dupa cum scrie in Sfanta Evanghelie: Ca nu cumva, venind fara veste, sa va afle pe voi dormind. Iar ceea ce va zic voua, zic tuturor: Privegheati! (Marcu 13, 36-37)

DESPRE VREDNICIA PREOTIEI

SFATURI CATRE UN GRUP DE STUDENTI TEOLOGI in vara anului 1978

Ca sa ajungeti in Imparatia cerurilor, sa stiti un lucru: sa va luati de pilda, totdeauna in viata voastra, doi sfinti mari, la care sa priviti pururea si cat veti putea sa-i imitati, prin credinta cea lucratoare, care se lucreaza prin dragoste, adica, prin fapte si credinta dreapta.

Sa aveti ochiul mintii, totdeauna, la Sfantul Apostol Pavel, "gura lui Hristos" si "marele vas al alegerii" si la Sfantul Ioan Gura de Aur. Sfantul Apostol Pavel a fost cea mai inalta persoana duhovniceasca din toata istoria Bisericii Crestine, dupa Domnul nostru Iisus Hristos. Asa spune Sfantul Vasile cel Mare. El a fost chip desavarsit in toate. Si ca apostol si ca arhiereu, si ca preot si ca ostas al lui Iisus Hristos nebiruit. Pe el l-a imitat din toate puterile Sfantul Ioan Gura de Aur. De aceea, Sfantul Ioan Gura de Aur, mai in toate omiliile si predicile sale, pomeneste de Sfantul Apostol Pavel.

Eu am vorbit candva la Neamt, cand a fost o conferinta a preotilor, acum doi ani cand m-a trimis Prea Fericitul. Era la inchiderea seedintei. Am vorbit de cele 20 de datorii ale preotului. Sigur ca mai sunt undeva, prin carte pe la mine, acelea, scrise la masina. Eu le-am vorbit din memorie. Dar nu-s adunate acolo toate. Eu am primit un ordin sa vorbesc ceva acolo in legatura cu preotia.

Daca am lua-o dupa vrednicia care se cere preotului, n-ar mai fi nimeni preot pe pamant, ca sa vorbim asa la nivelul care se cere. Ca Sfantul Efrem Sirul zice: De-ai fi curat ca ingerii si sfant ca Ioan Botezatorul, preot nu poti sa fii. Atata-i de mare preotia! Mare lucru! O! Nesfarsit si negrait dar, pe care l-a dat Dumnezeu fiilor lui Adam, Preotia, zice el. Mare lucru! Ceea ce face preotul, nici ingerii nu pot face.

Preotul are putere sa lege nu numai pe oameni, ci si pe ingeri. Ceea ce face preotul – sa jertfeasca pe Iisus Hristos -, nu pot face cei mai mari din ingeri. Dar, pentru ca Dumnezeu a binevoit sa Se coboare pana la neputinta noastra, pentru sfintirea lumii acesteia de jos, pe care a rascumparat-o cu prea scumpul Sau Sange, a lasat preotia in neamul omenesc.

Fratii mei, sa va aduceti aminte ce spune marele Apostol Pavel: Toate imi sunt slobode, dar nu toate imi sunt ed folos. Toate imi sunt slobode, dar eu nu vreau sa fiu de nimic biruit.

Ca preoti, cel dintâi ce vi se cere de catre Dumnezeu si de oameni este viata morala, viata cinstita. Poti sa ai o suta de licente, de doctorate, daca nu ai viata morala, preot nu poti sa fii.

Ca preot trebuie sa fii cum te-a facut mama ta, pana la preotie; si de la casatorie sa stii o preoteasa si un Dumnezeu pana la moarte. Asta este intâi partea morala si partea curata a preotului: sa fie foarte curat cu viata.

Caci daca va pazi curatenia in viata si viata cinstita, toate darurile Duhului Sfant se tin de acestea.

Ca Dumnezeu in vasele cele curate trimite harul Sau, in vasele cele alese. Nu, Doamne fereste, sa crezi ca se poate sa fii si preot, dar in acelasi timp si curvar, sau betiv, sau fumator, sau injurator, sau iubitor de argint, sau cine stie cate patimi poate sa aiba neamul omenesc.

Ca preot, mai intâi tu trebuie sa fi idespatimit, adica sa ajungi la o nepatimire, incat cu viata ta, sa dai pilda si sa vorbesti poporului.

Am vorbit la Seminarul din Creta vara asta. A venit parintele arhimandrit Nectarios, cu vreo 50 – 60 de studenti, nu stiu in ce an erau si au cerut sa le vorbesc ceva despre preotia contemporana. Le-am vorbit in trapeza, cand erau la masa. Si am aratat acolo ceva, care vreau sa arat si aici.

Preotul poate sa predice in trei feluri, dupa invatatura Sfantului Ioan Gura de Aur. Adica intâi cu gura si cu limba sa vorbeasca cuvantul lui Dumnezeu. Al doilea, sa predice cu mana; sa scrie invataturi duhovnicesti.

Ai vazut pe Sfantul Ioan Gura de Aur? Toata ziua predica si toata noaptea scria. Jumatate de noapte scria si jumatate de noapte se ruga. Si atata dormea: se agata cu mainile de niste funii, care erau legate de tavanul casei; si cand le scapa din mana, termina cu somnul. Si manca putina zeama de orz, o data pe zi, la apusul soarelui. Asa preotie! Atata infranare!

Ei, nu putem noi pacatosii ca el! Dar vreau sa va spun, ca de aceea a avut atata dar, ca a talcuit toata dumnezeiasca Scriptura. Deci preotul trebuie sa predice cu limba, cu mana, adica sa scrie predici si invataturi crestinesti, si al treilea si cea mai inalta predica, trebuie sa predice cu viata, cu trairea lui ai a familiei lui.

Preotul trebuie sa se faca santinela intregii intelepciuni, o faclie in fata poporului, dupa cum a spus Mantuitorul: Voi sunteti lumina lumii ... Apoi sa radieze din viata si din faptele lui, in toate partile, lumina.

Cand vor vorbi oamenii in sat, sa zica asa: "Ai vazut ce infranare are preotul nostru? Ai vazut ca preotul nostru nu-i iubitor de argint, ca nu-i trebiue bani? Cat ii dai, atata primeste si multumeste si pentru ce ii dai? Ai vazut ca preotul nostru in crasma n-a intrat? Preotul nostru cu tigara in gura nu l-am vazut.

Preotul nostru de injurat nu s-a pomenit. Preotul nostru nu la bal sau la nunti cu lautari, Doamne fereste, la nici un fel de distractii nu l-am vazut. Preotul nostru-i bland; preotul nostru-i milostiv; preotul nostru-i rabdator, preotul nostru-i intelept, preotul nostru-i curat; preotul nostru-i harnic; preotul nostru-i milos, saritor la toate nevoile poporului". Si asa mai departe.

Asa sa vorbeasca poporul de voi indata ce veti ajunge in mijlocul lor ! Daca vreti sa va iubeasca, sa le dati oleaca de pilda cu viata!

Au venit la mine studenti teologi si de la Sibiu si din alta parte si m-au intrebat:

- Parinte, uite, acum ne face indata preoti. Oare cum sa incepem noi? Le-am raspuns:

- Sa incepeti cu blandete si cu dragoste, ca Sfantul Efrem Sirul zice: Chipul de a-i aduce pe toti la Hristos este numai al blandetii. Apoi sa aveti rabdare. Oamenii sunt fel de fel de temperamente. Sunt si oameni iuti, si ambitiosi, si rai, si betivi; sunt si oameni neascultatori, si impietriti la inima, si indiferenti, care nu cred sau daca cred, numai cu numala. Trebuie sa pandim caracterul fiecaruia si sa fim cu blandete.

Cand ai intrat in parohie, toti ochii poporului sunt la tine, sa vada ce preot le-a venit in parohie.

Cand te-a chemat la slujba, sa te duci ca sluga lui hristos. Intr-o clipa sa fii acolo, cu epitrahilul, cu Crucea si cu Moliftelnicul. La botez, la cununie, la inmormantare, la lehuza, unde te cheama. Si sa nu le pui pret pe nimic. Daca te intreaba:

- Parinte, cat costa?

- Cat vreti, fratilor. Cat va da Dumnezeu!

Ca stie Dumnezeu ca altul are si nu da, iar altul, saracul, Dumnezeu stie cum poate da un ban. Vezi cat de greu se castiga un ban la cel necajit. Si daca vede ca nu-i pui pret, tu ii castigi inima lui. Stiti ce spune Mantuitorul: Cautati mai intâi imparatia lui Dumnezeu si dreptatea Lui si toate celelalte se vor adauga voua.

Marele prooroc Ilie, cand a fost seceta aceea de trei ani si sase luni, a fost trimis la paraul Horat, in pestera aceea (III Regi, 17, 1). Apoi a fost trimis de Dumnezeu la o femeie vaduva - stiti din Biblie -, la Sarepta Sidonului. Si a gasit-o in marginea satului. Sidonul este in Libanul de azi, pe malul Marii Mediterane. Si l-a trimis Dumnezeu la acea vaduva, sa vada cat de necajita-i lumea. Caci lui Ilie cel tare in credinta, nu-i pasa ca moare lumea. Trei ani si jumatate, nici ploaie, nici roua pe pamant.

Vedeti voi ca n-a plouat de o luna si zicem: "Vai de noi este seceta!" Dar, ia ganditi-va, trei ani si sase luni, sa nu cada nici roua pe pamant, nici ploaie; se usuca copacii si padurile din radacina si toate. Si este un cuvant al Sfantului Efrem, la Ilie Proorocul, unde zice: "Niciodata n-a ascultat Dumnezeu de om, mai tare ca in timpul Sfantului Ilie".

Dar de ce a ascultat Dumnezeu, Care a facut cerul si pamantul, de o fiinta asa de mica cum este omul? Pentru ca si omul se topea de dragostea Lui si de ravna Lui.

Cand a vazut Ilie ca poporul lui Israel a parasit de tot pe Dumnezeu si se inchina lui Baal, s-a dus si a stat inaintea lui Ahab si i-a spus: Viu este Domnul Dumnezeu Caruia ii stau azi inainte, ca nu va fi ploaie, nici roua pe pamant, fara numai prin cuvantul gurii mele. Si nu va spun istoria lui ca-i lunga, numai va

spun o pilda, Dupa trei ani si jumatate, vazand Dumnezeu ca Ilie , vazand Dumnezeu ca Ilie nu se inmoaie la inima, de multe ori ii spunea :

- Ilie, descuie cerul! Eu fara tine nu-l descui! Ca atata il asculta Dumnezeu, ca era mare ravnitor.

- Doamne, nu-l descui!

- Dar mor toti!

- Las' sa moara!

- Dar mor de foame si de sete femei, vaduve si copii!

- Las' sa moara toti! De ce te-au parasit pe Tine?

Dar de ce era Ilie asa tare? Pentru ca la paraul Horat corbii ii aduceau mancare, paine si carne, o data pe zi, si de doua ori; iar pe vale, jos, era paraul Horat. Avea si apa si mancare. Si nu simtea durerea poporului. Si ravna mare avea pentru Dumnezeu. Mai bine sa moara toti, decat sa se inchine la idoli.

Iar Dumnezeu, vrand sa-l plece pe Ilie Tezviteanul, zicea: "Lasa, ca-ti fac eu tie, daca esti asa de tare in credinta! Te mai inmoi oleaca! "Deci i-a secat intâi izvorul si a oprit corbii sa-i mai aduca mancare. A stat Ilie, a postit 40 de zile, ca era foarte puternic in post. Cand a vazut ca moare – firea asta are nevoie si de mancare -, Dumnezeu atunci i-a spus: "Ilie, ridica-te de aici si mergi la Sarepta Sidonului".

S-a dus Ilie si cand a ajuns, a vazut vaduva aceea, adunand cateva lemnisoare, cateva vreascuri, cum vorbim noi. Si l-a cunoscut pe Ilie ca este omul lui Dumnezeu, dupa infatisare.

- Ce faci aici? a intrebat Ilie.

- Iata, omule al lui Dumnezeu, zice, adun aceste lemnisoare. Mai am un pumn de faina intr-o vadra si putin untdelemn intr-un ulcior; am sa fac o turta in spuza, singura mea hrana, si vom manca si eu si fiul meu si vom muri. Ca dupa aceea nu mai avem nimic, absolut nimic. Ca atunci era mare greutate sa gasesti un pumn de faina undeva. Iar Ilie nu mancase de 40 de zile si auzi ce-i spune:

- Femeie, adu-mi mie intâi. Fa pentru mine o turta, ca mor de foame si ad-o incoace! Ai vazut ? Si femeia, saraca, ai auzit cat iubeste pe sluga lui Hristos, pe sluga lui Dumnezeu? Va dau o pilda pentru cei care se tem ca-i o parohie mica si ca n-ar avea cu ce trai.

Femeia, stiind ca va muri, ca nu mai are alta hrana, a facut intâi o turta pentru proorocul lui Dumnezeu. Caci a zis: "Acesta-i omul lui Dumnezeu. Mai bine mor eu si sa nu moara el, ca acesta-i om scump. Pe acesta il asculta Dumnezeu!" Si i-a adus lui Ilie mancare si Ilie, dupa ce-a mancat, i-a spus: Viu este Domnul Dumnezeu, Caruia Ii stau inainte, ca vadra de faina nu se va mai imputina si ulciorul cu untdelemn nu va mai seca pana va da Dumnezeu ploaie pe pamant.

Ai vazut? Sfantul Ioan Gura de Aur face un comentariu si zice: "O! preote, care te temi ca vei muri in popor, ca n-ai ce manca si ca parohia-i mica si saraca. Nu zice ca mor de foame si n-am cu ce trai. Numai de n-ai avea credinta!

Eu as vrea sa ma dea la o parohie mica, numai cu 20 de familii si eu mai tin zece preoti pe langa mine. dar stii ce sa faci intâi? Intâi sa te cunoasca enoriasii ca esti om al lui Dumnezeu, precum a cunoscut vaduva pe Ilie. Si pe

urma te hranesc cu toata casa ta. Odata ce te-a cunoscut poporul cu adevarat parinte duhovnicesc, zice: "Mai bine sa mor eu, decat sa moara parintele!"

Atat o sa te iubeasca poporul, daca o sa vada ca ai virtuti, ca esti om cuminte si nu esti lacom dupa averi si dupa bani. Ai auzit ce zice Sfantul Pavel catre Galateni? Stiu bine ca, daca era cu putere, ochii vostri scotandu-i, mi i-ati fi dat mie. Dar de ce voiau sa-i dea ochii lui Pavel ? Pentru ca pana acolo era inima lor. Erau gata sa-i dea ochii ca le castigase inima.

Asa si voi, cand mergeti la parohie. Daca veti castiga inima poporului, sa nu va temeti ca nu veti avea ce va trebuie, ca vrednic este lucratorul de plata sa. O sa aveti si haine, o sa aveti si hrana, o sa aveti si bani, o sa aveti si cinste, si de la Dumnezeu si de la oameni. Dar sa va vada oamenii cinstiti. Doamne fereste, ca preot, sa nu te vada in crasma, sa nu te vada la joc, sa nu te vada la petreceri, sa nu te vada cu tigara in gura, sa nu te auda injurand, sa nu te vada ca esti mandru, hraparet dupa bani, ca-ti plac glumele sau rasul sau altceva prin care sa-i smintesti.

Voi, maine, cu darul lui Hristos, sunteti oamenii Bisericii. De aceea ati invatat atatia ani si profesorii s-au ostenit cu voi - si le va plati Dumnezeu -, ca sa va vada faclii ale poporului si lumina lumii.

In afara de asta, gandeste-te ca toate sunt pentru om : si a manca, si a bea, si a te odihni, si a te folosi de toate; dar cu masura. Ca toate imi sunt slobode, cum am zis, dar nu toate imi sunt de folos! Auzi pe Apostolul Pavel ce spune? Multumesc lui Dumnezeu ca stiu si sa ma satur, stiu si sa flamanzesc ... Multumesc lui Dumnezeu pentru toate!

Afara de asta, de purtarea in familie, in poporul in care o sa trimita Dumnezeu, sa fii atent. Eu am fost in Serbia, la un mare parinte, este cel mai mare parinte din Ortodoxia noastra de azi. Are doua doctorate si 84 de ani si slujeste Liturghia de 30 de ani, singur la o manastire de maici - Celic.

Parintele, arhimandrit Iustin Popovici. Este cunoscut peste tot, si-i calugar din Sfantul Munte. Si eu am vrut sa plec, imediat in Sfantul Munte, dupa ce-am venit de acolo, caci cu mare dragoste m-au primit parintii si toti. Si i-am cerut un sfat.

Iar el mi-a spus: "Parinte Cleopa, si eu sunt calugar din Sfantul Munte. Sfantul Munte este un sac plin de bunatati, de bijuterii, ca acolo se gasesc oameni cu viata inalta. Sfintia ta te duci la Athos sa mai pui un migdal deasupra in sacul cel plin. Stai aici si cat iti ajuta mila lui Dumnezeu, stai in slujba poporului, la toate necazurile, la toate scarbele; sa-i mangai, sa-i ajuti; ca Ortodoxia noastra este foarte incoltita acum din toate partile, si preotii, ca niciodata, au de luptat. Si protestantismul, si catolicismul, si sectarismul - voi nu vedeti? - si indiferentismul si toate. Si atunci se cere ca preotii

de azi, ca niciodata, sa fie mai invatati in Sfanta Scriptura si cu viata cat mai curata.

M-am trezit in zilele acestea, intr-o seara - ca eu tocmai luasem cojocul in cap sa ma pun oleaca jos -, si aud: hodoronc-tronc. Cine a venit? Directorul de la Consiliul Ecumenic de la Geneva. Si eram de saptamana si a trebuit sa stau

doua ore jumatate de vorba cu el, pana la Utrenie. Cate intrebari a pus omul acela!

Si eu, daca nu sunt un om carturar, cat m-a ajutat Dumnezeu si am citit mergand cu oile pe munte, ca eu am fost cioban aici la oile manastirii, pana ce m-au pius staret. Dar mi-a pus intrebari de geniu.

Si daca n-ai fi cunoscut deosebirea Bisericii noastre de cea protestanta se facea o confuzie absoluta.

Au venit cu parintii de la Bucuresti si de la Sibiu.

Mi-au pus intrebari despre unitatea Bisericilor; ca ei vor sa uneasca Bisericile si sa faca, precum a zis Mantuitorul, o turma si un pastor.

- Domnule director, i-am zis, biserica dumneavoastra, protestantismul, este suspendata in aer.

N-are temelie!

- Dar de ce, parinte?

- Unde vi-i Sfanta Traditie? Unde-s Sfintele canoane? Unde-i practica Bisericii de 2000 de ani?

Ati desfiintat totul si acum vreti sa va apropiati de noi? Este imposibil!

Noi avem puncte comune mult mai multe cu catolicii, decat cu protestantii, daca ar fi sa se ajunga vreodata la o unire. Protestantii sunt la foarte mare distanta de noi. Ei au numai doua Taine, si acelea nu ca taine, ci numai ca simboluri: Botezul si Cina Domnului. La Cina Domnului, fac o masa comemorativa cu paine si vin in cinstea lui Hristos, dar nu mai cred ca se preface painea si vinul in Trupul si Sangele Domnului. N-am cand sa spun discutia de acolo ca-i mult de spus.

Dar m-am gandit: de acum, le dau canon la calugarii mei si la frati, sa invete cate cinci - sase citate din Sfanta Scriptura, despre Sfanta Cruce, despre Maica Domnului, despre cultul Sfintelor Moaste si cultul Sfintelor Icoane; despre cinstirea Duminicii in locul sambetei, despre Sfanta Traditie ... Stiti de ce? Ca suntem intrebati.

Ei sunt Biserici mari cu numarul. Sunt vreo 400 de milioane. Catolicii sunt si ei vreo 750 de milioane.

Iar noi ortodocsii suntem putini, dar suntem Biserica intreaga. Noua nu ne lipseste nimic. Noi n-avem ce imprumuta de la protestanti, dar nici de la catolici. Nimic, absolut nimic !

Biserica noastra o credem si o intelegem intreaga. Are toate dogmele drepte, toata traditia veche apostolica si soborniceasca a Sfintilor Parinti. Si are toate canoanele, are toata traditia Liturgica, Canonica, Dogmatica si istorica. Tot ce ne trebuie avem in Biserica Ortodoxa! Este Biserica care a mers pas cu pas dupa traditia evanghelica, apostolica si soborniceasca, pana in ziua de azi. Si ei stiu asta. De aceea vor sa se apropie de noi.

- Dar initiativa noastra-i buna? m-a intrebat el.

-Ii buna in principiu. Ca vreti sa fie o turma si un pastor. Dar, ehei! Cati munti sunt de trecut pana atunci, intre noi si dumneavoastra!

Sa ne apropiem de dumneavoastra? Dar unde vi-i Sfanta Traditie? Unde vi-i cultul Sfintelor Moaste? Unde vi-i cultul Sfintelor Icoane? Unde-i cultul

sfintilor si al ingerilor? Unde-i venerarea Sfintei Cruci? Unde-i supravenerarea Maicii Domnului? Unde-s cele sapte Sinte Taine, mijloace sfintitoare? Unde-i ierarhia bisericeasca? Unde sunt faptele? Ca la voi este " Sola fide " - mantuirea numai prin credinta. se poate una ca asta? Caci credinta fara fapte-i moarta. Si " Sola gratia " - la catolici - mantuirea numai prin har.

Cum poate fi mantuirea numai prin har, daca acelasi Apostol spune ca " toti vom sta inaintea divanului lui Iisus Hristos, ca fiecare sa dea seama de faptele cele bune si cele rele ale sale ", sa ia fiecare rasplata dupa cum a lucrat? Si-n Sfanta Evanghelie ti se cer faptele si poruncile. Ai auzit si in Evanghelia de azi : Stii poruncile? Ai pazit poruncile, ca sa intri in viata ?

Nu este credinta fara fapte, asa cum o cred ei. Faptele nu-s nimica, nu-i nimica postul. Unde vi-s posturile? Dumneavoastra puteti inchide ochii si sa treceti peste istoria de 2000 de ani a Biserici, care-i necontestata?

Eu am fost anul trecut in catacombele Romei si am vazut mama picturii bizantine. Sunt picturi si icoane din secolele I, II si III in catacombe; ca de-acolo a pornit pictura bizantina. Catedralele din Ravena si din Venetia, din Constantinopol si din atâtea locuri facute de Sfantul constantin cel mare, de Iustinian si de toti imparatii bizantini, sunt o marturie peste veacuri.

Puteti sa ziceti ca nu le-ati avut si dumneavoastra 1517 ani, pana cand v-ati despartit de catolici? Pai atunci cum, daca v-ati uitat radacina, s-o uitam si noi? Cine-si uita radacina, se usuca si piere, moare. Dumneavoastra trebuie sa veniti inapoi la radacina. Va sa zica, 1517 ani icoanele au fost bune in Biserica. Puteti sa inchideti ochii si sa ziceti ca Biserica n-a avut icoane de la inceput, de cand era in fasa?

Uite, catedrale imense numai in mozaicuri si aur stau straja si arata la toata lumea, ca Biserica a fost impodobita cu icoane din primele secole. Si ce-ati venit la mine, la un cioban? Ca ma intrebau ce studii am.

- N-am venit sa vedem un om invatat aici. Am venit sa vedem un om sfant.

- Sfant este Domnul Dumnezeul nostru! N-auzi ce spune in biserica? Acela-i sfant. Noi sunem praf si cenusa!

- Noi credem ca aveti o inspiratie de sus sa vedeti in problema ecumenica, daca noi cheltuim degeaba sau umblam degeaba.

- Initiativa este buna in fond, i-am spus. Dar ia ganditi-va! Ca sa va apropiati de noi, mai cu seama de o Biserica traditionala, ca Ortodoxia, cate va trebuie?

Dar izvoarele cele curate, graul cel fara neghina si vinul cel fara de apa, la Sfintii Parinti le gasiti.

Citeste. Teologia noastra cea mai puternica, a inceput din secolul I, pana in secolul V. Acolo sunt izvoarele cele mai curate, din care se adapa toate cunostintele teologice.

Dar sa revenim la cuvantul nostru. Fratii mei studenti, eu sunt destul de ocupat aici si nu ma simt sanatos. Sufar si cu inima si cu hernia. Sa stiti un lucru: tot ce-ati invatat cinci ani de zile, cu darul lui Dumnezeu, si ce v-a ramas din scoala, ca s-au ostenit atatia profesori, sa puneti in practica. Si parintii vostri

cat va asteapta cu bucurie sa va vada preoti! Doar vin parintii vostri la mine: "Parinte, am un baiat la seminar, am un baiat la Teologie". Si se roaga saracii, sa le ajute Dumnezeu, sa-i lumineze, sa reuseasca la examene si sa fie cuminti.

Stiti cata grija au ei sa va vada preoti! Ca de ce v-au trimis la scoala? Ca sa aiba mare cinste, sa vada un copil din familia lor preot. Ii mare cinste si dar de la Dumnezeu ca sa fii preot, sa conduci atâtea suflete si sa ai autoritate morala peste atâtea suflete.

Dar sa stiti un lucru. V-am spus ca Biserica Ortodoxa este incoltita din toate partile, mai ales astazi.

Si de aceea trebuie sa cunoasteti mai bine Sfanta Scriptura. Daca te-ai dus la parohie, de-acum sa nu te ocupi numai de treburi. Sigur ca acolo ai treaba multa: si slujba si liturghie si botez si cununie si spovedanie si inmormantare si lehuza si sfintiri de case si predica si comunicari bisericesti si sfaturi sufletesti. Ca acolo.

Viata practica a preotului si legatura lui cu poporul, acesta-i cel mai mare lucru pentru popor. Sa-i intelegi durerea si necazul fiecaruia si sa stai la indemana tutror. Apoi sa fii smerit, sa fii popular, sa fii saritor si cu toata dragostea.

Cand se prezinta la usa bisericii niste oameni necajiti, bolnavi, saraci, cu copii multi, le-a murit cineva sau le-a ars casa, preotul trebuie sa le dea ajutor cel dintâi, in fata poporului. "Uite, dau si eu un mic ajutor!"Sa vezi ce face poporul pe urma! Sa vezi cat dau ei pe urma! "Sa dam, caci a dat si parintele!".

Iar cand intri in post si oamenii o s-o vada pe preoteasa ca fierbe fasole si cartofi si mananca de post, ai sa vezi cum posteste si poporul! "Parintele nostru nu mananca, Doamne fereste, de frupt in post!" Auzi ce spune Sfantul Atanasie cel Mare: Din mana preotului care nu posteste cele patru posturi si miercurile si vinerile, sa nu te impartasesti. Preotul trebuie sa tina Traditia! El pastreaza legatura cu trecutul si tine asa cum a tinut Biserica noastra intotdeauna.

Daca o sa vada ca faci milostenie, si poporul o sa faca. Daca o sa vada ca postesti, posteste si poporul. Daca o sa vada ca esti saritor la fapta buna, sare si poporul. Daca o sa vada ca esti sarguitor la biserica, iti plac sfintele slujbe si slujesti cu evlavie, si poporul te urmeaza. Si, in sfarsit, daca o sa te vada ca nu esti mandru, ca nu-ti plac mesele, betia, luxul si aurul, poporul te stimeaza foarte mult. Macar cat ar fi el de distractiv si robit de materie va cinsti preotul. "Mai, trece parintele! Nu-i pemis sa ne vada beti, sau sfadindu-ne sau injurand!" Si asa, cu viata ta, poti sa predici mai mult decat cu cuvantul.

S-ar putea ca altul sa aiba dar mai mult la cuvant si altul mai putin. Cum i-a dat Dumnezeu. Dar, daca are viata buna, ii mai puternica predica lui. Trei cuvinte dac-ar spune, sunt mai tari acelea decat trei mii de cuvinte la cel ce vorbeste si nu face!

Apoi, va spun, sa cunoasteti bine Sfanta Scriptura si Sfintele Canoane. Mai baieti, auziti ce spune Sfantul Ioan Gura de Aur: Mare prapastie este - zice el, - si mare primejdie stapaneste acolo unde preotul nu cunoaste Canoanele. Stii cum este, daca te duci la parohie si nu cunosti Canoanele? Cum ar fi un soldat,

caruia ii dai arma la spate si baioneta si el o poarta, dar nu stie sa lupte cu dansa. Vine inamicul si face praf din el.

De aceea eu, oricati preoti am facut in viata - ca eu am fost staret in mai multe parti si am recomandat pe multi la preotie -, cand mi-au venit de la hirotonie, i-am pus in mana invatatura catre duhovnic. Se cheama Carte foarte folositoare de suflet. Este de mare folos. Va trebuie aceea prima data, acum cand intrati in parohie. Si-a doua carte: Pravila Parintelui Nicodim Sachelarie, tiparita in 1940 la Cernica. Foarte buna! Stiti ce faceti? Bateti-o la masina, care n-o aveti, si fiecare s-o aiba. O pui in geanta si alaturi, epitrahilul si Molitfelnicul, care are randuiala aghiasmei si a Spovedaniei. Ceea ce-ti trebuie mai mult in popor!

Ti-ai pus-o in geanta si te duci. Matusa cutare-i bolnava; altul vrea sa-i faci o sfestanie, o aghiasma; altul este greu bolnav si vrea o molitfa de dezlegare. Ca, omul macar pe patul mortii, spune toate. Tu indata cauti in pravila si nu numai c-ai gasit pacatul dupa alfabet, dar alaturi de el este si canonisirea; ce canon sa-i dai. Tu de-acum esti doctor! Tu esti parinte! Tu esti judecator! Asta este preotul in scaunul spovedaniei : este parinte, si doctor si judecator!

Ca parinte, sa-ti fie mila de om, cum Ii este mila lui Dumnezeu de noi, cand gresim si nu ne leapada.

Ca doctor, trebuie sa cauti doctoria potrivita din Sfintele Canoane; sa nu fii nici prea aspru, nici prea pogorator; sa faci o echivalenta intre scumpatâtea si iconomia Sfintelor Canoane.

Unde-i nevoie de pus praf, cum zice Sfantul Ioan Scararul, sa pui praf usturator si brici si bisturiu. Dar unde-i nevoie de plasture cu untdelemn, acela sa-l pui; adica cuvinte moi si blande. Ca altul este impietrit si la acela trebuie sa fii oleaca mai aspru. Altul, saracul, ii necajit si nu trebuie sa-l necajim mai tare. Aceluia sa-i vorbesti cu cuvinte blande: "Uite asa, soro; uite asa, frate; asa sa faci!"

Dar tu, avand cartea,asta in mana, esti parinte, esti doctor, stii cum sa operezi un suflet. Ai vazut doctorii cum se strang in comisii, la spital, cand au sa faca o operatie grea ? La o comisie vin cei mai mari doctori, cand este o operatie grea de inima sau de prostata sau de ficat. Si isi dau parerea fiecare, ca nu cumva sa-l omoare pe om.

Si daca la trup este atata chibzuinta pentru doctori, ca nu cumva sa moara omul trupeste, dar pentru suflet, cata grija duhovniceasca trebuie si cata sfatuire? Cum sa fac sa nu piara un suflet, care-i mai scump decat toata lumea?

Deci tu, avand pravila in mana, cerceteaz-o, si vezi ce canon este pentru cutare pacat, ce canon ii pentru cutare. Si ia-ti o notita daca nu ai cartea cu tine, ca sa stii cum sa procedezi.

Apoi sa fixezi zile si ore de spovedanie credinciosilor, mai ales in sarbatori, cand oamenii sunt acasa si sunt liberi. Apoi sa le citesti molitfa de spovedanie si sa-i spovedesti cate unul pe rand, iar nu in bloc, cum indraznesc sa faca unii preoti, din comoditate, desfiintand taina marturisirii.

Acesti preoti, care spovedesc in comun, care nu fac dezlegare pe capul fiecaruia prin punerea mainilor, care nu dau canon la spovedanie, care nu cerceteaza bine pe cei care se marturisesc si le dau Sfanta Impartasanie fara randuiala si canon, trebuie sa fie opriti de lucrarea celor sfinte, ca necinstesc Trupul si Sangele Domnului si mare osanda ii asteapta, cum zice Sfantul Apostol Pavel si cum zic toti Sfintii Parinti.

Pe copii, pe cei cu viata curata, pe batrani si pe vaduve, care postesc toate posturile si duc viata curata, sa-i spovedesti si sa-i impartasesti de doua ori in posturile mari, la inceput si la sfarsit, dupa cum se pot si ei pregati si-si fac canonul raanduit. Iar pe cei ce nu vor sa posteasca, care nu vin la biserica regulat, care injura, fura, se imbata, fumeaza, nu se impaca cu aproapele, care traiesc in grele pacate trupesti si sufletesti, care se spovedesc foarte rar, care nu tin curatenia tot postul, care avorteaza si se pazesc sa nu aiba copii, precum si celor ce nu asculta de parinti si nu fac milostenie, li se da canon dupa pravila, se opresc de Sfanta Impartasanie si li se da numai aghiasma mare la sfarsitul postului.

Bagati de seama! Daca vezi om bolnav, om batran, nu-l ingreuia cu post mult. Postul este pentru omul sanatos. Apoi sa fii si tu doctor. Acela este pentru trup, tu fii pentru suflet!" Ei, uite-asa, mosule, in loc de post fa milostenie, fa rugaciune mai multa".

Da! Asa sa fiti, intre scumpatate si iconomie, adica intre asprime si blandete. Daca vreti sa fiti preoti buni, folositi Canonul 102 al Sinodului VI Ecumenic din anul 680, care da putere episcopului si preotului sa randuiasca canonul la spovedanie, cum il va lumina Dumnezeu, dupa caz, dupa putere si cu dreapta socoteala; trebuie sa calatoreasca preotul intre scumpatate si iconomie.

Calea de mijloc, calea imparateasca. Iar unde nu stie sau intalneste cazuri grele, sa intrebe pe duhovnicul lui, sau preotii batrani sau mai bine, episcopul locului.

Precum atunci cind avem un proces, mergem la cel mai bun avocat, iar cand suntem bolnavi, mergem la cei mai buni doctori, tot asa sa facem si in viata duhovniceasca, sa cautam cei mai buni preoti si duhovnici. Noi preotii suntem avocatii lui Hristos! Noi avem codul Duhului Sfant.

Canoanele Bisericii sunt cod al Duhului Sfant. Noi nu lucram cu legi omenesti, ci cu legile lui Dumnezeu umblam. Tinem cont de legile omenesti; sa ne supunem lor, sa platim dajdie, sa cinstim autoritatile, sa ne rugam pentru ei. Aceasta-i datoria fiecarui crestin. Dar cand este vorba de suflet, cand vine la marturisit sau iti cere un sfat, trebuie sa lucrezi cu codul Duhului Sfant, cu legile lui Dumnezeu din Pidalion si din toate pravilele bisericesti.

Atunci, ia seama! Cat de mare primejdie ar fi pentru un avocat sa nu cunoasca articolele legilor! Ca in loc sa-l scoata pe un om, poate sa-l condamne' cine stie cat de greu. Asa si preotul, daca nu cunoaste canoanele. De aceea a spus Sfantul Ioan Gura de Aur, cum ca : Mare prapastie si mare primejdie este pentru preot sa nu cunoasca canoanele.

Iata, sa-ti dau o pilda. Uite, maine esti preot. Ti-a dat parohia cutare. Vine o femeie la tine, si isi marturiseste pacatele: "Parinte, eu am zece avorturi; am

trait si cu alt barbat; inainte de casatorie am cazut cu cineva..." Iti spune omul. Unde sa le spuna? Lui Dumnezeu le spune si preotului care este martorul lui Dumnezeu.

Aceste pacate grele sunt opritoare 25 15, 1o sau 7 ani de Sfanta Impartasanie, cum scrie in Pravila Bisericii. Ce-ai sa faci tu, un preot tanar, caruia iti da Hristos pe mana atâtea suflete? Si un suflet ii mai scump decat toata lumea! Cum ai sa procedezi cu dansa, ca nu cumva sa-i dai impartasania peste pacatul de moarte si sa te faci vrednic de osanda, dand Trupul si Sangele lui Hristos?

Sau nu cumva, nebagand in seama scumpatâtea si iconomia canoanelor, credinta omului si de cand a parasit pacatul, sa-i dai canon prea mare. Stii ce trebuie sa intrebi atunci? Iata ce trebuie sa intrebi: "De cand ai inceput sa faci pacatul? Cati ani l-ai facut? De cand l-ai parasit? Daca l-ai mai spovedit la preot? Ce canon ai facut pentru el? Apoi, daca a parasit pacatul, ii dai canon dupa pravila; nu de cand s-a spovedit, ci de cand a parasit pacatul. Sa nu uitati aceasta!

Daca cineva spune: "Parinte, eu as vrea sa ma apropii de Sfintele Taine. Am evlavie, parinte !, De atatia ani n-am primit Sfintele ..." Tu ce faci atunci? Adu-ti aminte ca totdeauna trebuie sa faci o echivalenta intre canoanele Sfantului Ioan Pustnicul care sunt cele mai pogoratoare si ale Marelui Vasile, care sunt cele mai aspre. Deci, asa cum cauta doctorul diagnosticul la bolnavi, asa cauta sa faci media intre aceste canoane. Si il intrebi dupa spovedanie, cu epitrahilul pe cap:

- Vrei sa postesti, ca orice crestin, cele patru posturi de peste an, precum si zilele de miercuri si vineri?

- Da, parinte! Mai scazi un an sau doi din canon.

- Vrei sa nu mananci carne si sa nu bei vin un an de zile?

- Da, parinte! Ii mai scazi un an.

- Vrei sa postesti lunea pana seara un an de zile?

- Vreau! Ii mai scazi un an.

- Vrei sa faci atâtea metanii un an de zile si sa zici de cinci ori pe zi psalmul 50?

-Vreau! Ii mai scazi un an.

- Vrei sa imbraci un om sarac, sau sa ajuti o vaduva, sau sa botezi un copil?

- Vreau! Ii mai scazi un an sau doi. Si uite, de la zece-douazeci, il aduci la 2-3 ani. Si asa castigi sufletele oamenilor!

Ei, dar daca se intampla ca femeia aceasta, care a luat hotarare sa faca canonul, intre timp ramane gravida? Ce faci cu dansa O impartasesti sau nu?

Daca ai in parohie o femei gravida si ea mai are de facut 5-6 ani canon pana la impartasanie, ii dai Sfintele Taine. In fata nasterii, Biserica pregateste de moarte pe femei. Ca unele mor la nastere. Ai auzit ce spune in Psaltire? " Acolo sunt dureri - in iad -, ca ale celeia ce naste ". Au cele mai mari dureri, si mai ales cand nasc intâi. Foarte grele.

Unele, mor, saracele! Si de aceea, Biserica, prin Duhul Sfant, Care o conduce, si prin Sinoadele Parintilori, a hotarat: "Femeia poate sa fie oprita 20 de anide Sfintele Taine, dar daca-i gravida, se da voie sa se impartaseasca inainte de nastere". Iar daca a nascut, cu darul lui Dumnezeu, si a botezat copilul si ea este sandtoasa, sa tina inainte canonul, atatia ani cat i s-a dat. Daca dupa un an, doi, are alt copil, iar o impartasesti.

Ca le-am pus intrebarea la teologii de la Sibiu. Iar parintii profesori imi spuneau: Parinte Cleopa, cateheza asta le foloseste lor mai mult decat cei cinci ani de teologie, cat am facut noi! Ca acestea sunt lucruri practice, cu care vor da maine fata in fata. Noi nu i-am invatat la catedria astea, sa le puna-n practica. Si uite, Dumnezeu ne-a adus aici!"

Au venit la mine, mai tarziu, un card si mi-au spus: "Parinte, ne-am adus aminte din cele ce ne-ati invatat atunci ". Apoi, mai baieti, daca asta vi-i misiunea pan-la moarte! Lucrezi cu sufletele oamenilor! Si esti doctor si parinte, judecator si avocat.. De acum esti stapan si domn peste toate, dar ia seama ce faci cu sufletele oamenilor! Vezi cat de mare-i nasterea? Ca in fata nasterii cedeaza toate Canoanele. Din ce cauza?

Am vorbit despre aceasta, la intrunirea ecumenica de la Varatec, care avea tema: *"Rolul femeii in societate si familie"* si le-am spus : Femeia, daca moare nascand, moare pe altarul jertfei. Ea se jertfeste pentru nasterea copilulul, pentru sanatâtea si viata lui; este ca o martira si i se iarta toate pacatele. Dar cine ne spune noua asta? Apostolul Pavel. Ce spune? Iar femeia se va mantui prin nastere de copii. Nu spune asa ? Doar ati citit.

Vine altul la spovedanie. Un batran, de 87 de ani. De-abia l-am ridicat de sub epitrahil. Simion il chema. "Parinte, da-mi mana sa ma ridic !" Nu se putea scula din genunchi.

- Mosule, ii zic, nu sta in genunchi. Stai pe un scaun! Ca pe un batran il poti marturisi stand pe scaun, pe pat, cum poate el sa stea, numai sa spuna tot. Tu ii pui epitrahilul si-i faci dezlegare in ce pozitie sta el.

Mosule Simioane, zic, cu slabiciunea asta poti tine postul? Era in Postul Mare, anul trecut.

- Parinte, de cand m-o facut mama, eu n-am stricat posturile! Ai auzit taran credincios? Saracii crestini; 87 de ani si bolnav, dar tine Sfintele posturi!

- Uite aici, scrie si doctorul sa mananci branza si lapte, i-am zis eu.

- Da' n-am mancat destul? Sa stric eu postul Sfintelor Pasti? Doar nu-s pagan!

- Ai sa poti posti pana la Pasti?

- Da, parinte. Vreau sa iau Sfintele Taine!

- Iti dau voie sa te impartasesti si pe urma mai ia putin lapte pana la Florii.

- Parinte, sa stiu ca mor si nu stric postul! ... Asa m-am folosit de credinta lor sincera!

- Ai avut baieti? l-am intrebat.

- Am avut noua! Sapte traiesc.

- Si cu cine stai acum?

- Cu cel mai mic. Restul sunt la casele lor, gospodari si credinciosi. Tin si ei posturile. Toti ma asculta.

Ai vazut preot in casa cu tine, daca ai tata bun? Asa s-a tinut credinta noastra stramoseasca, din tata-n fiu. Tata si mama au fost stapani pe copii. Si, ei cum au apucat de la mama si de la bunica, asa tin pina la moarte. Asa s-a tinut credinta. Dar acum multe s-au stricat! Vrednic a fost poporul nostru! Cu credinta puternica in Dumnezeu, in Maica Domnului, in post, in rugaciune. Si cu acestea am biruit pe toti vrajmasii, si pe cei dinafara si pe cei dinauntru. Ca Dumnezeu, pe cel cu credinta curata, nu-l lasa.

Dar sa va spun ceva. Un batran ca acesta, daca vine la marturisire si vrei sa-l iei dupa scumpatâtea, canoanelor, nu-l poti opri sa nu manance de frupt in post. Canonul 69 apostolic spune clar: "Episcopul, preotul, diaconul, ipodiaconul, citelul cantaretul si mireanul, daca nu postesc Sfantul si Marele Post si vinerea si miercurea de Peste an, cei care sunt clerici sa fie caterisiti - si episcopul si preotul, toti sunt caterisiti de Sfintele Canoane -, iar mireanul sa fie afurisit. Afurisenie inseamna oprire de la Impartasanie. Dar mai spune ceva canonul: afara de caz de boala.

Ai vazut ca Biserica nu-i omoratoare de trupuri? Ii omoratoare de patimi! Doar de ce postim si ne infranam si priveghem? Ca sa slabim trupul si sa nu ne vie a zburda. Dar trupul, daca este slabit de vreo boala, nu-i mai da preotul canon si post aspru, ci pe masura, puterii lui.

Omului greu bolnav si batran, preotul trebuie sa-i dea voie sa manance ce poate in posturi. Pentru ca Biserica lui Hristos nu-i omoratoare de trupuri, ci ii omoratoare de patimi, adica sa tina calea de mijloc.

Iar daca il lupta patimile, mai adaugi post si metanii. Trupul este tovarasul nostru de viata. De aceea trebuie sa-l pastram cat se poate cu sanatate si cu masura. Ca spune Marele Vasile: "Sufletul este calaretul si trupul este calul "Calaretui care-i om destept il tesala, il ingrijeste, dar are bici, si are si zabala in gura calului, cand merge cu dansul. Si asa de frumos ii sta, si calaretului si calului cand amandoi sunt frumosi. Dar daca calaretul lasa calul de capul lui, si-i da tot mereu ovaz si mancare, iar bici si frau nu are, il duce in prapastie si il ucide.

Trupul trebuie strunit de puterea sufletului rational din trup, ca sa-l conduca sufletul pe trup prin post, rugaciune si metanii. Nu, Doamne fereste, sa-l conduca trupul pe suflet; ca atunci partea necuvantatoare, cea dobitoceasca a omului daca se ridica sa conduca pe suflet, il duce in gheena.

Despre post, auzi ce zice Sfantul Vasile: Iar masura infranarii sa se ia dupa masura puterii trupului la fiecare. Auzi ce spune Sfantul Marcu Ascetul: "Cata deosebire are arama de fier si fierul de vreascuri, atata deosebire este intre constructia unui trup si al altuia ". Unul poate posti o saptamana si altul, cu greu, posteste o zi. Deci, n-ai voie sa pui aceeasi masura de infranare la toti, ca nu toti au aceeasi constructie.

Asculta ce zice si Sfantul Maxim Marturisitorul: Da-i trupului tau, dupa putere, si mancare si odihna si bautura si toata grija ta o pune pentru minte; ca mintea ta sa fie cu Dumnezeu; totdeauna in rugaciuni, in cugetari, in

contemplatii duhovnicesti; iar trupul sa-l tii sanatos si usor. Nici sa-l ingreuiezi, sa-i pui mancare multa, sa-l ingrasi ca pe un dobitoc, sa nu te mai poti misca de dansul; dar nici sa-l slabesti peste masura. Calea de mijloc intru toate-i buna.

Asa, baieti. Si afara de asta, ce, se intampla? Sfantul Isaac Sirianul spune asa: "Pe trupul cel neputincios, daca-l vei ingreuna peste putere cu post, cu metanii si priveghere, intunecare peste intunecare bagi in sufletul tau, si tulburare peste tulburare iti adaogi tie". Caci omul, daca vede ca-l chinuiesti prea mult cu post si cu celelalte, se tulbura, ca nu poate saracul.

Deci, sa pui masura infranarii si postului, potrivit cu starea fireasca a omului si dupa puterea lui.

Calea de mijloc, mai baieti, calea imparateasca este buna intru toate. Asta au ales-o Sfintii Parinti, pe asta au mers Hristos si toti sfintii, pe asta sa mergem si noi.

Acestea fiind zise pentru post, iata ce spun pentru milostenie : ca preot, sa nu ingreunezi omul, sa faca milostenie de sila. "Ca pe datatorul de bunavoie il iubeste Dumnezeu" . Daca o sa vada credinciosii ca preotul face el mai intâi milostenie, vor face si ei. Macar c-o faci de fatarnicie acea milostenie, nu te teme, ca te va ierta Dumnezeu, ca vrei sa dai pilda buna tuturor. " Mai bine sa faci - dupa cum spune Sfantul Ioan Scararul - de fatarnicie o fapta buna, decat sa n-o faci deloc ". Ca pe urma vine si smerenie in inima!

Ca preot, trebuie sa dai pilda poporului si cu vorba si cu purtarea si cu postul si cu milostenia si cu biserica si cu neagoniseala. Cu toate, cu toate. Sa fii precum zice Sfantul Talasie Libianul : Taci tu, sa vorbeasca faptele tale. Sau, ceea ce spune Diadoh al Foticeii: Mustra si cearta, omule, cu puterea lucrarii; nu cu multa vorbire, ci prin traire.

Ca Sfantul Ioan Gura de Aur zice: Cuvantul si strigand supCuvantul si strigand supara, iar viata si tacand foloseste pe toti. Iar Sfantul Isidor Pelusiotul zice: Cand omul, care vorbeste despre adevar si despre fapta buna face si el dupa putere din ceea ce vorbeste, atunci omul acela se face icoana a toata filosofia. Ca el vorbeste si prin traire si prin cuvant.

Iar daca omul numai vorbeste si nu face deloc, apoi ajunge fatarnic. Chiar daca-i foloseste pe altii, trebuie sa faca si el! Ce spune Mantuitorul la legiuitori? Vai, voua, legiuitori si farisei fatarnici, puneti sarcini grele pe umerii poporului si voi nici cu varful degetului nu va atingeti de ele!

Stiti ce inseamna varful degetului? Adica, esti dator, daca nu faci chiar tot ce inveti, macar oleaca sa faci si tu, sa te atingi si tu cu varful degetului. Eu ii spun poporului sa posteasca, dar postesc si eu! Ii spun sa faca milostenie, dar sa fac si eu! Ii spun sa nu adune bani, la fel nici eu sa nu adun. Ii spun sa nu se duca la rele, sa nu faca cutare, dar nici eu sa nu fac. Sa ma vada si pe mine ca preot ca din toate faptele bune ma impartasesc cate oleaca si fac cat pot din fapta buna.

Macar cu varfui degetului sa ne atingem de toate. Pentru ca, ce zice Sfantul Isaac Sirianul in Cuvantul 1: Alta este cuvantul cel frumos si alta

cuvantul cel din lucrare. Cuvantul cel frumos - zice -, este amanet al rusinii, iar cuvantul cei din lucrare este camara nadejdii.

Cum ?

Este preot care predica de uimeste pe toti si invata, dar el nu face. Acesta-i cuvant frumos. Dar se face amanet al rusinii. Cum? Cand omul ramane singur, ii este rusine, lui de ceea ce a vorbit; caci constiinta il mustra si ii rusineaza stiinta: "Ce-ai vorbit si ce faci tu?" "Ce-ai spus si ce faci tu ?"

Ai vazut ca-i rusineaza stiinta. Ai vazut ca ramane amanet al rusinii, predica lui? Ca el a invatat una, iar constiinta ii spune : Dar tu de ce nu faci?

Nu-i tot asa cuvantul din lucrare. Cuvantul din lucrare, este camara nadejdii. Cum? Omul vorbeste, dar in adancul fiintei lui ii sopteste, daca stie ca, cu darul lui Dumnezeu, a facut si el ceva din cele ce vorbeste: "Am vorbit. Dar cred ca, cu mila lui Dumnezeu si cu ajutorui Lui, candva m-am atins si eu cu varful degetului si am facut si eu din acestea, cat de putin". Ca zice: "Cand inveti ceea ce nu faci, esti fatarnic!" Si nu-l mustra constiinta pentru fatarnicie, ca el stie ca a lucrat si el. Si atunci se face "camara nadejdii de mantuire" , cuvantul pe care l-a vorbit. Si iata cum scriu Sfintii Parinti si cat de mare adevar este in practica, ceea ce se vorbeste in acestea.

Acum cand va duceti la parohii si va faceti preoti, daca ajuta Domnul, fratilor, sa va marturisiti din mica copilarie, cand intrati la preotie. Nu, Doamne fereste, sa aveti vreun pacat de moarte si sa intrati cu dansul la hirotonie! Ca nu va mai merge bine toata viata. La casatorie, la hirotonie in diacon, la preotie si la calugarie se face spovedania generala din mica copilarie. Sa ai scris tot, ca sa intri curat.

Daca, Doamne fereste, este vreun pacat greu si opritor, pana la urma urmei, cum spune Sfantul Simeon al Tesalonicului, te duci la episcopul locului. Si uitati-va voi, ce pacate va opresc de la preotie:

- daca parintii tai s-au luat rude in casatorie, nu ai voie sa te faci preot;
- daca parintii tai au trait necununati;
- daca cel ce vrea sa se faca preot, a avut doua sotii, doua cununii, in veac nu poate fi preot;
- daca copilui a cazut in pacate trupesti de mic, Doamne fereste, in sodomie, cineva l-a stricat de mic, in veac nu poate fi preot;
- daca a cazut el in pacat cu altul, sau a cazut cu o femeie in pacat, nu poate fi preot;
- daca s-a intamplat, fara voie, copilul sa fi facut ucidere;
- daca cumva o fi fost eretic de mic, sau de alte confesiuni;
- daca mama lui, sau sora lui, cand a fost copilul mic, l-a dus pe la vraji. Avem dreptul canonic. al lui Nicodim Milas, in care se arata toate impedimentele candidatului de hirotonie in cler. Sunt multe, dar cele mai grele sunt acestea pe care le-am amintit.

Daca-i sfanta radacina, cum spune Sfantul Apostol Pavel, sfinte sunt si ramurile. Nunta este radacina firii omenesti. Iar daca-i sfanta radacina - copiii s-au nascut din parinti curati - care au trait in curatie si nu s-au luat neamuri -, atunci sfinte sunt si ramurile. Da ! Nu vei culege struguri din spini si smochine din ciulini. Ca daca radacina a fost stricata, atunci salbatice sunt si ramurile!

Va spun acestea ca le am pe toate. Este Dreptarul cel mare, numit si Trebnicul, tiparit de eparhia Chisinaului, in 1910. Foarte buna carte. Este si Pravila Mare (Indreptarea legii), tiparita la Targoviste in l652, unde arata toate impedimentele celor ce intra in cler.

Daca baiatul a dus viata curata si cinstita si s-a marturisit si s-a impartasit si s-a pazit, dar a ramas o pata ca aceasta pe sufletul lui, sa se duca la episcopul locului si cum il va lumina Dumnezeu pe episcopul. Am trimis si eu cativa tineri teologi la episcop: "Baiete, eu nu te pot dezlega; ia uita-te aici! Du-te la episcopul tau! "Si episcopul i-a dezlegat si le-a spus ca, toata viata sa le para rau si sa se caiasca, caci intra cu nevrednicie intr-o tagma asa de mare!

Cat priveste slujbele, mai baieti, sa nu le scurtati cand veti fi preoti la biserica. Sa cunoasteti bine tipicul, sa aveti dascalii buni, care cunosc slujbele bisericii. Este foarte bine, sambata seara, totdeauna sa faceti Vecernia. La fel si Duminica seara. Inainte vreme, stramosii nostri, cand era soarele la toaca, sambata seara, fugeau cu sapa de pe ogor si cu secera: "Gata! A tocat preotul de Vecernie! "Pana luni la rasaritul soarelui nu mai lucrau. Preotul si biserica erau in ochii lor si tineau randuiala Bisericii. Stiau: "De acum a intrat preotul in slujba pentru Duminica ! "

Afara de asta, sa bagati de seama cum va apropiati de Sfanta Masa, ca preoti. Cele mai grele slujbe pe care le face preotul, stiti voi care sunt? Doua sunt : Spovedania si Sfanta Liturghie. Tineti minte, ca va vorbeste un mosneag aici, un cioban! Voi o sa va loviti de ele, ca eu de acuma-s un putregai, dar voi... A dat Dumnezeu, baieti tineri. O sa mergeti, cu darul lui Dumnezeu, sa va faceti preoti.

Cele mai grele ale preotului sunt doua: Spovedania (Marturisirea) si Sfanta Liturghie.

La Spovedanie, ori pierzi un suflet - daca nu stii bine cum sa-l castigi -, ori il mantuiesti. Or, preotul duhovnic este vanator de suflete! Intelegi? Daca nu stie sa chibzuiasca la marturisire cu un suflet, intre scumpatate si iconomia canonului, ori il ingreuneaza, ori il deznadajduieste, ori il face indraznet! Stii cum face fierarul ? Ai vazut colo la fierarie, cand faci cu foiul si incalzesti toporul, cand vrei sa-l calesti; sau un cleste sau o alta unealta. Ai vazut cata bagare de seama este la calit ? " Vai de mine, s-a calit prea tare! "Ce se-ntampla? Se rupe ca otelul. Sau ii prea moale si se indoaie prea repede.

Asa si tu, te silesti acolo, ca duhovnic, sa calesti sufletul acela, sa fie potrivit pentru Hristos. Nici prea moale, adica lenes, dar nici prea tare, adica iute siimpietrit la inima. Asa de bine trebuie sa potrivim la marturisire cu sufletul! Sa bagi de seama, sa nu-l ingreunezi, ca sa nu-l descurajezi. Dar nici sa-l lasi fara oleaca de canon si fara sfatuire, ca sa nu-l incurajezi la pacat, sa se duca nepasator si sa nu simta ca a fost la marturisire.

De aceea, la spovedanie este foarte bine, v-am spus, sa aveti aceste doua carti: *Carte foarte folositoare de suflet* si *Pravila parintelui Nicodim Sachelarie*; ca in *Molitfelnic* is puse foarte putine instructiuni, pe care le vedeti inainte de spovedanie. Pentru cutare pacat, opreste atata; pentru cutare, atata. Foarte putin. Daca gasiti *Pravila lui Sachelarie*, aceea din 1940, va sfatuiesc, dac-o gasiti, s-o copiati, ca s-o aiba fiecare in geanta la el, precum si Invatatura catre duhovnic.

Aceasta ti-arata tot, te duce de mana si iti arata cum sa procedezi.

A doua slujba, care-i cea mai grea, este Sfanta Liturghie! Pentru a savarsi Sfanta Liturghie, trebuie sa ai viata sfanta. Altfel, nu te poti apropia! Acolo este foc dumnezeiesc!

La Sfanta Liturghie, mai baieti, sa invatati foarte bine instructiunile din Liturghier. Sunt foarte bine asezate acolo. Sa stii ca la Sfanta Liturghie, orice miscare, orice greseala cat de mica, este pacat de moarte. Fii cu frica de Dumnezeu, sa nu gresesti de moarte, o, preotule!

Daca te-ai impartasit cu Sfintele prea reci, de moarte ai gresit. Trebuie sa fie cum este sangele cu apa - caldut. Sfanta caldura trebuie sa fie a opta parte din vinul care se pune in Sfantul Potir. Sfanta caldura inchipuieste doua lucruri: dogmatic, este sangele si apa care au curs din coasta Mantuitorului; iar simbolic, este fierbinteala credintei sfintilor martiri, care l-au marturisit pe Hristos.

De aceea, cand o pui in Sfantul Potir, zici: "Caldura credintei, plina de Duhul Sfant. Amin".

Sa vedeti, in timpul iernii, Sfantul Potir ii rece; Sfintele sunt reci, aproape ingheata, unde biserica n-are foc mult. Ai pus putina caldura si, daca vezi ca nu-i caldut vinul, mai pune putin. Mult tare nu poti; ca daca, Doamne fereste, pui caldura mai multa, se preface firea vinului in apa si de moarte ai gresit. Sau invers. Daca pui prea mult vin si nu pui sfanta caldura, de moarte gresesti. Vezi acolo cat scrie! Este de mare valoare.

La strangerea Sfintelor de pe Sfantul Antimis trebuie multa atentie. Ai vazut fratia ta? 0 farmaturica, ca un fir de nisip, daca a cazut de pe Sfantul Antimis pe leton, sau, Doamne fereste, pe jos, preotul trebuie sa posteasca doua zile si sa faca 400 de metanii. Te joci cu focul dumnezeirii? Ai auzit ce spune Sfantul Ioan Gura de Aur? Mai curata decat razele soarelui, sa fie mana ta, o!

preotule, cand incepi Sfanta Proscomidie, pentru ca junghii pe Fiul lui Dumnezeu si ingerii doresc sa vada ce face preotul acolo.

Ai vazut fratia ta ce este Sfanta Liturghie? Este toata drama Crucii si toata taina mantuirii neamului omenesc! Sfanta Liturghie, cum ati invatat la scoala, se imparte in trei parti: "Sfanta Proscomidie", "Liturghia catehumenilor" si "Liturghia credinciosilor". Ai vazut cu ce se incepe Sfanta Proscomidie? Ca o oaie spre junghiere S-a adus si ca un miel nevinovat, impotriva celor ce-L tund, asa nu-si deschide gura Sa, profetia marelui prooroc Isaia, care a proorocit despre jertfa Mantuitorului. Si cu ce se termina Sfanta Liturghie? Ai vazut cand da cu cadelnita la urma, ce zice preotul? Inalta-Te peste ceruri, Dumnezeule, si peste tot pamantul slava Ta (de 3 ori). Adica incepe de la Nasterea Mantuitorului, de la pestera, pana la inaltarea Lui. Toata drama Crucii si toata taina mantuirii se petrece in timpul Sfintei Liturghii .

Apoi, de cand se da binecuvantarea de Sfanta Liturghie, Doamne fereste, n-are nimeni voie sa dea liturghii la usa Sfantului Altar, ca preotul atunci vorbeste cu Hristos si se roaga pentru lume. Sa-i invatati acest lucru! Pomelnicele se dau dimineata, la Sfantul Altar, inainte de binecuvantare.

Invata-i o data si de doua ori! Lasa-i sa stie! Vor sa dea jertfa la Altar? Lumanare, prescura, vin, pomelnice? Sa vina, ca au timp si sunt datori. Sa vina la Utrenie si la acatist, care se fac dimineata.

Nu sa vina in timpul Liturghiei, ca este pacat. Sfantul Simeon Tesaloniceanul, zice: "Vai de preotul acela care citeste rugaciunile acestea mai inainte, sau mai pe urma".

Imi spunea un preot: "Eu le citesc dimineata acasa, parinte, ca nu le mai citesc atunci in Sfantul Altar! "Si i-am zis: "Dar ce facem, parinte? Ne jucam cu sfintele slujbe? Unde-ai gasit scrisa inovatia asta? Cate bordeie, atâtea obiceie? Unul face asa, unul asa? Nu este o uniformizare a slujbelor liturgice in toata Ortodoxia? " Nu-i voie! Pentru ca fiecare rugaciune dintre ecfonise reprezinta un moment liturgic. Si n-ai voie, nici mai devreme, nici mai tarziu sa le pui.

Si astea sa le tineti minte! Eu v-am spus! Voi veti face cum veti vrea. Par fiindca ati venit pana aici si mai ales ca sunteti in pragul hirotoniei, v-am spus sa tineti minte.

Afara de asta, mai baieti sa tineti minte! Iata greseli de la preotii de mir : se apuca si dau particele poporului, acasa. Sa nu faceti asta! Vin sute de oameni si zic: "Ne-a dat parintele particica acasa!" Sa nu faceti, ca nu-i lucru canonic. Cel putin va spun. De va veti aduce aminte, ferice de voi; daca nu, sa nu ziceti ca n-ati auzit. Si Mantuitorul a spus: De n-as fi venit si nu le-as fi spus, pacat n-ar avea...

Uite cum este, mai baieti, cu particelele. Fiecare particica pe care o scoti omului de pe pomelnicul lui, la vii sau la morti, reprezinta fata acelui suflet pentru care o scoti. Si o data scoasa si pusa pe Sfantul Disc, nu mai ai voie s-o dai omului acasa, ca-l lipsesti pe el de Liturghie. Nu mai are nici o Liturghie, nici o impartasire euharistica cu Hristos in Liturghia aceea, daca i-ai dat particica acasa.

Pe urma, aceste particele degeaba le dai; ca ele nu sunt sfintite, ci numai blagoslovite, dimineata, cand se face amestecarea Sfintelor Daruri. Aceste particele, care s-au scos acum si s-au pus pe Disc, cand auzi ca zice preotul: Ale Tale dintru ale Tale, Tie aducem de toate si pentru toate, atunci incepe Sfanta Epicleza, prin invocarea Sfantului Duh de trei ori pentru sfintirea Preacuratelor Daruri.

Si cand vine Duhul Sfant si zice preotul: "Si fa adica painea aceasta cinstit Trupul Hristosului Tau.

Amin. Iar ce este in Potirul acesta, cinstit Sangele Hristosului Tau. Amin. Prefacandu-le cu Duhul Tau cel Sfant. Amin, Amin, Amin!" Atunci se sfintesc si particelele. Ele nu se prefac in Trupul lui Hristos, ca sunt scoase in numele zidirii lui Dumnezeu. Dar iau o mare sfintire prin analogie cu sfintirea Trupului si Sangelui Domnului. Atunci particelele au mare putere de sfintire.

Aceste particele care s-au sfintit acum, la urma se pun in Sfantul Potir, in dumnezeiescul Sange. Si cand ele s-au adapat cu dumnezeiescul Sange si au ajuns in Sfantul Potir, in numele carora sunt scoase, acele suflete, fie ca sunt in rai, fie ca sunt in iad, fie ca sunt in cer, sau pe fata pamantului, in clipa aceea au impartasire euharistica ganditoare cu Hristos, ca Dumnezeu in tot locul este de fata.

Si daca tu i-ai dat particica acasa, de unde sa mai aiba impartasire cu Hristos, ca ea nu mai este acolo ?

De aceea v-am spus, sa-i invatati pe oameni: "Particelele raman aici in Sfantul Potir, ca va reprezinta familia si sufletele voastre ".

Altceva. Preotii de mir savarsesc Botezul tuturor copiilor nou-nascuti. Noi nu facem botez la manastire, Nici inmormantari de mireni, nici cununii. Voi faceti botezuri la atâtea mii de suflete.

Preotii de la tara se numesc armata de front a Bisericii. Asa-i numea Patriarhul Nicodim. Doua armate are Biserica. Armata de geniu a Bisericii, adica monahii, care tin nestinsa sfanta rugaciune.

Apoi Sfintele Scripturi, le-au talcuit sfintii calugari si ne-au lasat cele mai inalte scrieri teologice. A doua este armata de front a Bisericii, adica preotii de mir. Ei sunt permanent cu poporui si stau toata viata in mijlocul lor.

Bagati de seama cum savarsiti Botezul. Vin femeile aici cu copii bolnavi de epilepsie. Copilu-i mic si-l ia diavolul in primire si-l munceste. Stiti de ce? Am gasit in "Pravila Mare". Pentru ca la Botez, preotul nu le citeste cu atentie si evlavie toate lepadarile de satana.

O femeie, daunazi avea copilul numai de-un an jumatate si-l muncea vrajmasul; isi dadea ochii peste cap in bratele ei. Ei, cum sa nu planga biata mama, cand vede copilul ca-l chinuie satana asa, de mic? Ce pacate are acela? Este vina preotului! Nu i-a citit la Botez dezlegarile de satana, acelea care sunt puse acolo si diavolul are putere si dupa botez asupra lui.

Voi stiti ca, pana la Botez, cerul este inchis pentru sufletele nebotezate? Pana nu-i Botezat, n-are intrare in imparatia cerurilor. Ca Mantuitorul ne-a spus: Mergand, propovaduiti Evanghielia la toata lumea botezandu-i pe ei in numele Tatalui si al Fiului si al Sfantului Duh; invatandu-i sa pazeasca toate cate v-am poruncit voua. Sa vina protestantul sa auda, ca Dumnezeu a zis toate poruncile Lui sa le pazim, nu "Sola fide" , mantuirea fara fapte. Si apoi zice: Cel ce va crede si se va boteza, se va mantui; iar cine nu va crede, se va osandi. Clar.

Vezi, daca n-are Botezul fi daca Botezul este stalcit si nu s-au citit dezlegarile de satana, macar ca s-au facut afundarile copilului si miruirea, vrajmasul mai gaseste o poarta ca sa intre, caci copilul nu s-a lepadat de satana si de toate lucrurile lui. Deci, dupa firea cea veche, pana la Botez, diavolul sta in inima copilului. Ne spun toti Sfintii Parinti : Dupa Botez, harul Duhului Sfant vine in inima si-l scoate afara pe diavol. Dar ii da voie sa tulbure inima crestinului dinafara - mustul trupului -, sa-l ispiteasca pe om. Dar inauntru nu poate intra, ca scanteia harului odata intrata de la Botez este pana la moarte acolo.

Insa, daca preotul n-a facut bine lepadarile de satana - Ma lepad de satana si de toate lucrurile lui, sau poate nici Botezul, vrajmasul gaseste portita si intra inapoi in inima copilului.

Doamne fereste! A venit obosit, sau grabit, ca a avut mai multe botezuri si cununii si nu le citeste toate dezlegarile. Am gasit scris in pravila: "Copiii care se imbolnavesc - si, uneori, nu se imbolnavesc cand sunt mici, ci cand sunt mai mari -, ii ia vrajmasul in primire, ca preotul n-a bagat de seama si n-a citit toate dezlegarile de satana". Si-l tulbura pe bietul suflet mult mai tarziu.

De aceea sa tineti minte, cand faceti un Botez, sa nu va grabiti. Sau, daca ai doua si trei botezuri in aceeasi apa - poate sa fie si unul -, daca-s mai multi copii, sa fie de acelasi sex si cat traiesc ei nu se pot inrudi prin casatorie, caci au devenit rudenii spirituale, adica "frati de cruce" . Cand sunt mai multi copii, se pot citi lepadarile la toti odata, dar ii pomenesti pe fiecare pe numele sau, cum ii cheama.

Botezul se mai numeste si usa Tainelor, pentru ca prin Botez noi intram in Biserica lui Hristos.

Prin Botez avem darul punerii de fii, al infierii dupa dar. Biserica, in baia nasterii de a doua, ne face fiii lui Dumnezeu dupa har. Deci, Botezul este cea mai intâi taina, cea mai mare si mai dogmatica.

Insa si Botezul, ca orice taina, se face cu scumpatate si cu iconomie, adica cu pogoramant, de nevoie. Botezul cu scumpatate se face numai de episcop si de preot si numai in biserica si numai prin trei afundari. Asa este Botezul desavarsit.

Botezul prin stropire sau prin turnare este aprobat de Biserica numai cu iconomie, adica de nevoie. Ca ce-ai face cu Bucovina si Ardealul, unde se boteaza prin stropire si prin turnare? Mai rar reusesc preotii nostri undeva sa faca Botez prin afundare in Ardeal. Este o traditie ramasa de la catolici.

Dar Biserica noastra l-a primit cu pogoramant, cu iconomie. Stiti cum l-a primit? Cum un gospodar care are sapte copii, s-a intamplat ca unul din ei s-a nascut chior de-un ochi, sau ciung de-o mana, sau olog de-un picior, sau are o meteahna ceva: n-aude bine, sau nu vede bine. Dar pentru ca-i al lui, nu-l creste si pe acela? De la Dumnezeu sunt toate.

Asa si Biserica noastra. Cu toate ca Botezul prin stropire si turnare nu-i desavarsit, este cu lipsa, dar Biserica il primeste cu iconomie, ca este facut in numele Preasfintei Treimi.

Apoi, la mare nevoie, cand pruncul dupa nastere este amenintat sa moara? Biserica ingaduie sa-l boteze nu numai preotul, ci si un diacon, un calugar, un mirean, o femeie si chiar moasa care ajuta la nastere, numai sa zica cuvintele acestea: "Se boteaza robul lui Dumnezeu cutare, in numele Tatatui.

Amin. Si al Fiului. Amin. Si al Duhului Sfant. Amin".

A venit la mine o moasa, dintr-un oras de undeva si mi-a zis:

- Parinte, am 12 avorturi. Am venit sa-mi spui ce canon sa fac.

- Dar cand le-ai parasit ? am intrebat-o.

- Le-am parasit de vreo 15 ani.

Ma gandeam acum ce canon sa-i dau, ca ea de acum iesise de sub canonisire. Trebuia sa-i mai dau ceva. Pentru avort se da asa: cate avorturi are, atatia copii sa boteze, atatia copii sa imbrace si celelalte cum spune duhovnicul. Dar aceasta moasa s-a dus la un dascal crestin si a invatat toata formula Botezului.

- Parinte, mi-a zis ea, eu sunt la maternitate si am botezat 480 de copii pana acum!

- Bravo ! Ai pierdut 12 si ai castigat 480 ! Dar ce zici la botez

- Uite cum fac, parinte. Am aghiasma mare si daca vad la maternitate ca copilul este slab si-i gata sa moara, eu indata il stropesc cu aghiasma, aprind trei lumanari si zic. "Se boteaza robul (roaba) lui Dumnezeu (...), in numele Tatalui. Amin. Si al Fiului. Amin. Si al Duhului Sfant. Amin"

Ai vazut o Moasa inteleapta? A pierdut 12, dar a castigat 480 de copii si i-a adus la credinta!

Atunci i-am zis: "Pentru canonul matale nu-ti mai dau nimic, daca ai facut atata bine si atâtea suflete le-ai adus la lumina credintei!"

Ce se intampla? Acefli copii botezati de femei sau de calugari, sau chiar de diacon, sau de moasa; ca sa nu moara nebotezati, daca li s-au zis cuvintele acestea si au ramas in viata, preotul nu le mai poate repeta in veac. El face lepadarile si cealalta slujba si-i miruieste cu Sfantul si Marele Mir. Apoi ii impartaseste cu Sfintele Taine. Cuvintele dogmatice referitoare la ipostasurile Sfinntei Treimi nu se mai repeta. Ca preotul, daca le mai repeta, a doua oara rastigneste pe Iisus Hristos si nu mai poate fi preot. De aceea stitistii, care tin stilul vechi si boteaza a doua oara, sunt eretici. Cine boteaza a doua oara, a doua oara rastigneste pe Iisus Hristos. Cititi in Dogmatica Sfantului Ioan Damaschin si la Apostolul Pavel, ca Botezul este ingropare si inviere cu Iisus Hristos.

Deci, mai baieti, acestea sa fie pentru voi: sa aveti viata curata, sa tineti cu tarie la Sfintele Posturi si la Sfintele Canoane si sa nu va placa sa va imbogatiti. Ce bogatie mai mars este, decat sa te duci la Hristos cu cat mai multe suflete mantuite? Ca toate nu le putem noi face! Daca Apostolul Pavel spune: Tuturor m-am facut toate, ca macar pe unii sa-i mantuiesc, apoi noi ce sa mai zicem?

Dar daca ai sa te duci la Hristos cu o multime de suflete curate, mantuite, cata cinste si slava si bucurie o sa ai in vecii vecilor?

Alta datorie, acum cand va faceti preoti. Nu cumva sa va fie rusine de haina lui Hristos! Acum sa te vad cu dulama iar mai incolo sofer civil! Ti-i rusine de Hristos? Fereasca Dumnezeu! Eu nici nu primesc preoti civili la spovedanie. Mi-au venit cinci preoti de mir cu preotesele la marturisire. Unul avea oleaca de barba si era imbracat cu haine preotesti, ceilalti, niste soferi, imbracati cu pardesie.

- Am venit, Prea Cuvioase, sa ne marturisim!

- Mai, voi sunteti preoti? Unde va este uniforma? Unde va sunt barbile? Unde ati vazut voi in icoane, sfinti, cuviosi, mucenici, arhierei si preoti barbieriti, cu itari si cu maneca scurta? Sau pe Maica Domnului ati vazut-o cu capul descoperit, machiata, si cu cercei? Preotesele in parohie sunt jumatate de preot. Ele trebuie sa fie pilda si lumina femeilor din sat prin viata si comportamentul lor.

Du-te la Grecia si vezi ca, de la cel mai mare, de la patriarh si pana la ultimul diacon de mir, toti poarta barba, toti sunt cu uniforma si poarta culioane

si potcape. Du-te la Roman, pe timpul episcopului Gherasim Safirin in 1904, sa vedeti cum erau preotii! Toti purtau haine lungi si potcap.

Bine, fratilor, unde ne ducem noi de la Traditie? Cum ne mai luptam cu catoticii si cu sectele, daca le dam apa la moara? Numai cu numele zicem ca suntem ortodocsi!

Nu asa, mai baieti! Cat de frumos ii sta preotului sa-si poarte uniforma!

In ceea ce priveste talcuirea Apocalipsei, omul e ispitit sa talcuiasca dupa capul sau. Sa nu va bagati mai adanc decat au talcuit Sfintii Parinti. Pentru ca atunei cand a spus ingerul lui Ioan Evanghelistul: "Fiul omului, pecetluieste cuvintele acestea! "Stii ce inseamna" pecetluite"? Nimeni sa nu le stie!

Are mari taine Apocalipsa! Care s-au bagat cu capu-n traista in Apocalipsa, s-au facut mari sectari, ca au luat-o dupa capul lor. N-auzi ce spune Sfantul Grigore de Nissa? Sa nu ispitesti Scripturile mai presus de varsta ta duhovniceasca, ca te prapadesti.

Asa, mai baieti! Daca veti face toate cate ati auzit si invatat si veti tine cu sfintenie la invataturile Sfintilor Parinti, veti avea multe bucurii si plata de la Dumnezeu in cer, in veacul veacului. Iar daca nu, focul gheenei si talpa iadului! Pentru ca voi, in loc sa fiti "lumina lumii" si "sarea pamantului", v-ati facut de ocara tuturor si rusinea ingerilor. Sa nu fie!

Sa ne vedem cu totii la Rai ! Amin !

TREI CUVINTE DUHOVNICESTI ADRESATE OBSTII SFINTEI MANASTIRI SIHASTRIA

CUVANT LA SFANTUL APOSTOL CLEOPA
30 Octombrie, 1994

DESPRE RUGACIUNE
TREPTELE RUGACIUNII

Rugaciunea este maica si imparateasa peste toate faptele bune. Dar cum este ea maica tuturor faptelor bune? Ca doar marele Apostoi Pavel spune: Si acum raman acestea trei: credinta, nadejdea si dragostea; iar mai mare decat toate este dragostea. Nu spune asa?

Deci iata ca cea mai mare fapta buna nu-i rugaciunea, dupa Sfiniii Parinti, ci este dragostea. Dar de ce totusi Sfintii Parinti au spus ca rugaciunea este maica a tuturor faptelor bune? Pentru ca ea aduce in sufletul nostru si pe dragoste. Dragostea de Dumnezeu si dragostea de aproapele nu vin pe alta cale in sufletul nostru, decat pe calea rugaciunii!

Bunaoara sa spun: daca ai suparat pe cineva sau te-a suparat cineva si incepi sa-l pomenesti la rugaciune, numai vezi ca, de la o vreme, se ridica ura din mijloc. Prin rugaciune se taie vrajba si indata il castigi pe acela si il aduci la intelegere, la unire. De aceca spune Sfantul Maxim: Cand vei vedea pe cineva ca te uraste, sau te nedreptateste, fie cu dreptate, fie cu nedreptate, incepe sa-l pomenesti la rugaciune. Dar sa nu-l pomenesti, sa-i fie lui vreun rau, ca atunci cade pe tine. Sa zici asa: "Doamne, Iisuse Hristoase, miluieste-ma pe mine pacatosul si pe fratele meu (cutare), ca pentru pacatele mele s-a suparat pe mine. Pentru ca fratele meu este oglinda mea si el vede rautatile mele".

Asa spune si Sfantul Ioan Scararul. "Sa nu invinuiesti cumva pe fratele cand te rogi pentru el, sau sa-i ceri pedeapsa", cum ii pun unii in pomelnice la vrajmasi. Nu-i voie! Chiar daca ii puneti pe unii la vrajmasi, Biserica stiti cum se roaga? Biserica se roaga pentru vrajmasi sa-i intelepteasca, sa le ierte pacatele, sa-i aduca la cunostinta adevarului, sa-i faca blanzi si sa-i intoarca cu bine.

Asa se roaga Biserica. Niciodata Biserica nu vrea sa faca rau la nimeni. Ca Dumnezeu vrea ca toti oamenii sa se mantuiasca... Iar noi, cand avem o suparare, ni se pare ca cutare ne uraste. Dar Biserica nu! Ea nu face deosebire. Ea se roaga deopotriva pentru toti, ca sa fie buni.

De,aceea, vorbind despre sfanta rugaciune, v-am spus ca ea se numeste maica tuturor faptelor bune, pentru ca ea aduce in sufletul nostru pe cea mai mare fapta buna: dragostea de Dumnezeu si dragostea de aproapele.

Auzi ce spune dumnezeiescul Parinte Maxim Marturisitorul - care a fost "varful teologiei " si "bilantul teologiei ortodoxe" in secolul VI -, in *Filocalie* si in cartea numita *"Ambigua"*, o carte a lui cu care il intrece uneori in gandire si pe Sfantul Dionisie Areopagitul, numit si "Pasarea cerului": Toate faptele bune ajuta pe om sa castige dragostea de Dumnezeu, dar nici una ca rugaciunea . Ca rugaciunea, de aceea se cheama "maica faptelor bune", ca ea, pe cea mai mare fapta buna o ajunge, pe dragoste.

Toate faptele bune apropie pe om de Dumnezeu, dar rugaciunea le uneste. Este ca si cand ai face o usa din tablii, sau un dulap, si vezi ca se potrivesc lucrurile trase la gealau, dar nu se lipesc pana nu pui clei. Iar cand ai pus clei le-ai facut dintr-o bucata toate. Asa este si rugaciunea.

Rugaciunea nu numai ca il apropie pe om de Dumnezeu, ci il lipeste de Dumnezeu si ii face un duh cu El. Este ceea ce spune marele Apostol Pavel: Cela ce se lipeste de desfrantata, un trup este cu ea ... si cel ce se lipeste de Domnul, un duh este cu El. Sudura aceasta duhovniceasca de a se uni omul cu Dumnezeu, se face pe calea rugaciunii.

Dar cand auzim noi de rugaciune, sa nu credem ca toata rugaciunea noastra este rugaciune. Daca eu zic cu limba rugaciunea, sau cu gura, iar mintea este pe dealuri, eu ma insel pe mine cand ma rog. Ca Dumnezeu in vremea rugaciunii, nu cauta numai buzele si limba, ci cauta mintea si inima.

Rugaciunea care o facem noi cu gura si cu buzele si ea este buna intr-o masura, caci si ea are temei in Sfanta Scriptura. Cand auzi pe Apostolui Pavel ca spune asa: Aduceti Domnului roada buzelor voastre, arata rugaciunea gurii pe care o zicem; sau cand auzi in Sfanta Scriptura ca zice: Cu glasul meu catre Domnul am strigat, cu glasul meu catre Domnul m-am rugat, se refera la rugaciunea limbii si a glasului. Cand auzi pe proorocul ca zice: Si L-am inaltat pe El cu limba mea iarasi de rugaciunea gurii vorbeste sau: Doamne, auzi rugaciunea mea si strigarea mea la Tine sa vina, tot de rugaciunea buzelor vorbeste. Sau: Auzi, Dumnezeule, rugaciunea mea si nu trece cu vederea ruga mea, iarasi de rugaciunea gurii vorbeste si aici Sfanta Scriptura.

Dar sa stiti ca rugaciunea gurii, dupa invatatura dumnezeiescului parinte Grigore de Nissa, marele filosof si fratele marelui Vasile, este granita cea mai departata a rugaciunii, sau mai bine zis, ca sa intelegeti mai bine, ea este cuiul (treapta) cel mai de jos din scara rugaciunii. Stii ca atunci cand te urci pe scara, pui piciorul pe cel dintâi cui. Dar, cat ai de suit!

Or, scara rugaciunii in urcusul ei nu are sfarsit. Rugaciunea, in cresterea ei, nu are margine, pentru ca ea se uneste cu Dumnezeu. Si precum Dumnezeu, fiind nemarginit in sfintenie prin inaltimea insusirilor Sale, nu are sfarsit in bunatate si in sfintenie, asa si rugaciunea, in cresterea ei duhovniceasca, se inalta si margine nu are!

Si nu numai rugaciunea este nemarginita, ci si toate virtutile care se nasc din Dumnezeu sunt nemarginite; tocmai de aceea, ca se nasc din Dumnezeul nemarginit. Ori credinta, ori nadejdea, ori dragostea, ori mila, toate sunt nemarginite, pentru ca ele se nasc dintr-un Dumnezeu care nu are margine in bunatate.

Asadar, cand ne rugam cu gura, sa stiti ca facem bine, caci cu aceasta incepe a se invata omul a se ruga. Cu gura incepem sa invatam intâi rugaciunile incepatoare : "Imparate ceresc", "Sfinte Dumnezeule", "Preasfanta Treime", "Tatal nostru", "Crezul", "Psalmul 50" ...; si-i bine sa le invatam pe de rost din carti de rugaciune, din Ceaslov si Psaltire.

Noi citim rugaciuni cu gura - si asa se invata rugaciunile -, ca si cum ai fi in clasa intâi. O ia de la aceste rugaciuiie eu gura si se ridica omul in rugaciune, pana cand nu mai este rugaciune, pana intra in vedere dumnezeiasca. Acum, vorbind de rugaciune, vom vorbi despre treptele rugaciunii, asa cum ne invata Sfintii Parinti.

Cand ne rugam cu limba, cu gura si cu buzele, suntem in treapta cea mai de jos a rugaciunii. Trebuie sa trecem cu rugaciunea noastra de la limba si de la gura la minte, pentru ca sufletul nostru are doua parti domnitoare, cum arata Sfantul Ioan Damaschin in *"Dogmatica":* mintea si inima.

Mintea izvoraste permanent ganduri. Creierul este unealta ratiunii, iar inima este unealta sentimentelor, a simtirilor celor duhovnicesti. Ca unde simti intâi bucuria, scarba, frica ? Nu in inima ? Vezi ca simtirea sufletului se afla in inima ?

Deci, vreau sa va spun un lucru. Cand ne rugam cu gura, ne aflam la inceputul rugaciunii.

Iar, daca eu zic o rugaciune cu gura: "Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieste-ma pe mine pacatosul", sau "Tatal nostru", sau "Nascatoare de Dumnezeu, Fecioara..." sau oricare si, daca o inteleg si cu mintea, ea atunci nu se mai cheama rugaciunea gurii, ci trece in alta treapta, si anume la rugaciunea mintii.

Iar, daca aceasta rugaciune, care o zic cu gura si o inteleg cu mintea, o duc pana la simtirea inimii - sa o simt si cu inima -, ea a devenit atunci rugaciunea inimii, alta treapta mai inalta. Deci, auzi ce spune Sfantul Apostol Pavel : Vreau

mai bine sa zic cinci cuvinte cu mintea in biserica, decat zece mii de cuvinte cu limba. Ati auzit cu cat este mai inalta rugaciunea mintii decat a limbii? Ca prefera apostolul mai degraba sa zica cinci cuvinte cu mintea in biserica, decat zece mii de cuvinte cu limba; fiindca, a te ruga cu mintea, este rugaciune mult mai inalta decat a limbii.

Dar rugaciunea mintii este desavarsita? Nu! Nici a mintii nu-i desavarsita. Rugaciunea mintii de-abia o numesc dumnezeiestii Parinii, jumatate de rugaciune, sau pasare cu o aripa, sau rugaciune cu-n picior, ca nici rugaciunea mintii nu-i desavarsita. Ii mai trebuie ceva. Trebuie sa ducem aceasta rugaciune de la intelegerea mintii la simtirea inimii.

Cand noi zicem o rugaciune cu limba si o intelegem cu mintea si o simtim cu inima, ea devine sferica, rotunda, in miscarea sufletului nostru. Aceasta rugaciune este mult mai desavarsita si se numeste rugaciunea inimii.

Dar o sa ma intrebati: Rugaciunea inimii este cea mai inalta? Nu! Sunt rugaciuni si mai inalte decat a inimii. Dar la rugaciunea inimii, zice Sfantul Isaac Sirianul, de abia ajunge unul din zece mii. Iar la rugaciunea care-i mai sus decat a inimii, de abia ajunge unul din neam in neam; asa de inalta este rugaciunea care trece peste cea a inimii. Si care sunt treptele mai sus de rugaciunea inimii?

Prima este rugaciunea numita De sine miscatoare. De ce se cheama asa? Cand s-a intarit rugaciunea in inima, adica "Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieste-ma pe mine pacatosul!", de la o vreme inima se roaga fara sa zica limba cuvinte. Este ceea ce spune la "Cantarea Cantarilor" in Biblie: Eu dorm si inima mea vegheaza. Stii cum este atunci rugaciunea noastra? Asa cum ai intoarce un ceas si apoi el merge singur.

In aceasta treapta ajungi la ceea ce spune marele Apostol Pavel : Neincetat va rugati (1 Tes. 5, 17). Ni s-ar parea ca Apostolul Pavel zice aici ceva mai presus de puterea noastra. "Cum sa ma rog neincetat? Dar eu dorm. Ma pot ruga cand dorm? Dar eu mananc. Ma pot ruga cand mananc? Dar eu vorbesc cu oamenii. Ma pot ruga?" Te poti, daca vrei!

Omul care, a ajuns la rugaciunea de sine miscatoare, oriunde ar fi, inima lui se roaga permanent. Daca-i in avion, daca-i in tren, daca-i in fabrica, daca-i la gara, daca-i pe drum, daca doarme, inima lui se roaga neincetat. Aceasta rugaciune, cand ajunge sa fie "de sine miscatoare", toata viata omului este o rugaciune. Orice lucreaza pe pamant, el tot timpul se roaga.

Apostolii nimic n-au invatat mai presus de puterea noastra. Cand a zis Apostolul Pavel.: Neincetat va rugati, cel ce ajunge la "rugaciunea de sine miscatoare", implineste cuvantul lui. El daca mananca, inima lui se roaga, cand

vorbeste cu oamenii, are in taina alta gura: gura cea de foc a Duhului Sfant din inima lui. Cu aceea vorbeste cu Dumnezeu. Este "gura Duhului", cum o numeste Vasilie cel Mare. Un asemenea om, care a castigat "rugaciunea de sine miscatoare", orice-ar face el, inima lui se roaga. Aceasta este a patra treapta a rugaciunii.

Este si o alta treapta mai inalta decat aceasta : rugaciunea cea vazatoare. Care este aceasta? Ai vazut pe Sfantut Antonie cel Mare? De-acolo, din muntele lui, din Tebaida, unde era el in Egipt, se ducea cu mintea la Sfantul Amonie, alt sihastru mare. Acela iesise din viata si sufletul lui era dus de ingeri la cer. Si el a inceput a se inchina. Si l-au intrebat calugarii: "Parinte, de ce te inchini?" Si el a raspuns: "Fratele nostru Amonie, marele stalp al cerului si al pamantului, se duce la cer si m-am inchinat sufletului lui".

Si era mare distanta de la Sfantul Antonie pana la muntele lui Amonie, insa Antonie vedea sufletul lui Amonie cum este ridicat de ingeri la ceruri cand a iesit din trup. Asta inseamna oameni inaintevazatori sau cu minte inainte-vazatoare de Dumnezeu!

Cand ajunge omul sa fie inainte-vazator de Dumnezeu, el are aceasta rugaciune numita "vazatoare ". Deci, se suie cu mintea asa de tare, ca el vede aici unde suntem noi, cati demoni sunt - ca sunt multi -, si cati ingeri sunt. Pe toti ii vede. Si vede pe cel ce si-a curatit inima, vede si gandurile; gandurile ce le gandeste fiecare. Atat de curata devine mintea lui, ca iti spune ce gandesti tu, ce gandeste celalalt. La fiecare le stie gandurile. Ai vazut la Mantuitorul: Stiind gandurile carturatilor si ale fariseilor, a zis: Ce ganditi rele in inimile voastre? Ce este mai usor a zice? Ridica-te si ia-ti patul tau si umbla? Sau a zice: iarta-ti-se pacatele? Se uita si vedea gandurile lor.

Deci, la masura aceasta ajunge omul care are rugaciunea de sine vazatoare. Stie gandurile la toti care sunt de fata. Vede duhurile rele, vede ingerii si pe toti care se ingrijesc de mantuirea noastra aici.

Dar este si alta treapta de rugaciune mai inalta, a sasea : Rugaciunea in extaz sau in uimire. Prin aceasta, in vremea rugaciunii, omul se rapeste cu mintea la cer, fata lui se face ca focul si mainile si degetele lui ca facliile de foc si nu mai este pe pamant cu mintea, ci numai in cer.

Ultima rugaciune, mai inalta decat cea in extaz este: Rugaciunea cea duhovniceasca. Aceasta este a saptea. Rugaciunea duhovniceasca nici nu se mai cheama rugaciune. Ea, dupa toti dumnezeiestii Parinti, se cheama vedere duhovniceasca si Imparatie a cerului. La fel zice si dumnezeiescul Parinte Isaac Sirul.

Deci, rugaciunea duhovniceasca este mai presus de hotarele rugaciunii. Ea este o fire cu Dumnezeu. Asta este ceea ce a vazut marele Apostol Pavel: Stiu pe un om oarecare, care acum paisprezece ani s-a rapit pana la al treilea cer si a auzit acolo cuvinte, care nu este cu putinta omului a le grai. In trup sau afara din trup, nu stiu, Dumnezeu stie!

El nu stia cum a fost. Ca in rugaciunea aceasta duhovniceasca mintea omului nu mai lucreaza dupa a sa putere. Ci este luata de puterea Duhului Sfant si-i dusa in slavile ceresti si nu mai poate cugeta ce vrea ea. Mintea omului este dusa la descoperiri mari in iad, in cer, unde vrea sa-l duca Duhul Sfant. Si omul acesta este in mari descoperiri si cand vine iar in asezarea lui, nu stie daca a fost in trup sau afara de trup, ca Apostolui Pavel.

Aceasta este cea mai inalta rugaciune, de care spune dumnezeiescul Parinte Isaac Sirul ca "de abia se invredniceste unul din neam in neam , de o descoperire ca aceasta". Intr-o generatie abia daca se gaseste unul.

Pentru ce v-am spus despre aceste trepte ale rugaciunii? Ea are de toate trei trepte generale: Rugaciunea gurii, a mintii si a inimii. Iar celelalte trepte intermediare sunt legate intre ele, ca niste cuie la scara cand te sui. Un rugator desavarsit trece prin toate aceste trepte de rugaciune cu darul lui Dumnezeu. Dar a se sui omul pe aceste trepte, nu este in puterea lui. A omului este numai vointa. Sa voiasca, sa se roage lui Dumnezeu cum poate, iar a se invrednici de rugaciuni ca acestea inalte, este numai o lucrare dumnezeiasca, care depinde de darul lui Dumnezeu.

Deci, in aceste rugaciuni trebuie sa se uneasca mintea cu inima. Este o rugaciune a mintii in inima si este o rugaciune a inimii curata. Dar sa stiti ca mintea, pogorandu-se in inima, trece doua vami sau obstacole, ca sa se uneasca cu inima. Care sunt acele vami? Intâi este vama inchipuirii, a imaginatiei si a doua este vama ratiunii de la poarta inimii.

Pogorand mintea spre inima, ea intalneste prima vama, imaginatia. Ai vazut ca stai uneori la rugaciune si apare in mintea ta, te miri ce. O inchipuire, ori cel ce te-a suparat, ori cel ce te-a smintit cu o patima. Si atunci, la vama imaginatiei sau a inchipuirit se opreste mintea moastra in vremea rugaciunii, mergand spre inima.

Asta este prima statie. Sfantul Nil Ascetul zice in Filocalie: Fericita este mintea aceea care a ajuns sa se roage lui Hristos, fara imaginatie, fara forma! Mintea Mantuitorului n-a avut imaginatie, spun toti sfintii teologi. Pentru ca El era Noul Adam si a venit sa restaureze pe vechiul Adam, exact cum a fost in rai.

Ca si Adam, cand a fost creat de Dumhezeu in rai, nu avea imaginatie, n-avea inchipuire.

Satana a cazut din inchipuire, ca voia sa se faca asemenea cu Dumnezeu, cum zice la Isaia: "Tu ai spus in gandul tau: Ma voi sui deasupra norilor, peste muntii cei de miazanoapte care sunt in ceruri, deasupra stelelor cerului voi pune scaunul meu si voi fi asemenea cu Cel Preainalt. Si numai cat si-a inchipuit, l-a dat Dumnezeu pe Lucifer jos din cer, pentru ca si-a inchipuit sa fie asemenea cu El, necunoscand ca este zidire. Ca Dumnezeu l-a facut numai cu gandirea si poate sa-l surpe inr-o clipeala.

Asa si Adam, cand a cazut prin imaginatie a cazut. Ce i-a zis satana? Nu vei muri, ci vei fi ca un Dumnezeu, cunoscand binele si raul. Si cum si-a inchipuit ca va fi ca un Dumnezeu, a cazut prin imaginatie din darurile date si apoi a fost izgonit din iai. De aceea dumnezeiestii parinti numesc imaginatia pod al demonilor. Nici un pacat nu trece de la minte la simtire (la inima) daca nu si-l inchipuie intâi omul cu mintea.

Deci, in vremea rugaciunii n-ai voie sa-ti inchipui nimic. Nici imaginatii sfinte, nici pe Hristos pe Sfanta Cruce, nici pe scaunul Judecatii. Nimic. Ca toate imaginatiile sunt afara de inima si daca ramai sa te inchini la acestea, nu te inchini lui Hristos.

Mintea trebuie sa se pogoare in inima, ca inima este camara mintii. Aceasta-i camara de care spune Hristos: Tu, cand te rogi, intra in camara ta si incuie usa ta si roaga-te Tatalui tau intru ascuns si Tatal tau, Care vede cele intru ascuns, iti va rasplati tie la aratare. Voi credeti caci camara este cea de lemn, casa? Daca o luati asa, o luati dupa litera.

Ori aici dumnezeiestii Parinti inteleg cu totul altfel : Trei usi ai de incuiat cand te rogi : usa cea de lemn, pentru oameni; usa buzelor, pentru cuvinte ca sa nu graiesti cu nimeni decat cu Dumnezeu; si usa inimii, pentru duhuri, ca sa te pogori cu mintea in camara inimii. Ca inima este camara mintii.

Auzi ce zice dumnezeiescul Parinte Isaac Sirianul : Omule, pogoara-te cu mintea in camara inimii tale si atunci ai ajuns in cer. Ca si aceea este camara cerului, a imparatiei cerului.

Dar cine ne-a spus noua ca Imparatia cerului este in inima noastra? Hristos. N-a spus El: Imparatia cerului inlauntrul vostru este? Deci, iata ca noi avem Imparatia cerului in inima noastra. Si cand ajungem cu mintea in inima, am ajuns la Imparatia cerurilor.

Deci, pogorandu-se mintea spre inima in vremea rugaciunii, intalneste aceste doua vami: intâi vama imaginatiei si pe urma vama ratiunii, la poarta inimii. Un om intelept intr-o clipeala de vreme le trece.

Legea cea mai scurta a rugaciunii este sa nu-ti inchipui nimic cand te rogi. Ca imaginatiile sunt de trei feluri: rele, bune si sfinte. Sa nu primesti nici un fel de imaginatie. Ca daca te opresti la imaginatie, nu poti intra cu mintea in inima in vremea rugaciunii. Iar aici la vama ratiunii, care-i la poarta inimii, intampina alte duhuri rele. Sa va dau aici o pilda ca sa intelegeti.

La vama ratiunii o intampina pe mintea noastra teologii intunericului si filosofii iadului si-i dau mintii ratiuni duhovnicesti. Mintea noastra, dupa marturia Sfantului Vasile, are insusirea sa izvorasca vesnic ganduri, bune sau rele. si nu-i de vina ce izvoraste. Ca ce turnam intr-insa, moara macina. Noi suntem cei care hotaram daca dam drumul la ganduri.

Stai uneori la rugaciune, in genunchi sau in picioare sau stai pe-un scaun sau pe-o laita, ca te poti ruga si culcat cand esti bolnav sau batran, cum zice Sfantul Grigore Sinaitul "Cel batran si bolnav, poate sta culcat cu capul pe o perna, daca nu poate sta in picioare, numai sa se roage". Dumnezeu nu cere omului pozitia trupului, ci a mintii si a inimii. In clipa rugaciunii, numai ce vezi ca apar nu cuvinte rele, ci din Scriptura, cum a ispitit pe Mantuitorul in muntele Carantaniei. Nu L-a ispitit din Scriptura? Arunca-Te jos, ca scris este: Ingerilor Sai va porunci pentru Tine si Te vor ridica pe maini, ca nu cumva sa lovesti de piatra piciorul Tau.

Ai vazut ca rolul lor este sa te ispiteasca din Scriptura? Asa face si cu mintea noastra, cand vrea sa se coboare in inima la rugaciune. Si la vama ratiunii, care-i la poarta inimii, de exemplu iti vin in minte aceste cuvinte : Ridicat-ai de la mare caii Tai tulburati de ape multe. Sau : Lipsit-au de la mancare oile, cand nu vor fi boii langa iesle.

Ce este asta, ca-i din Scriptura, nu? Cine sunt boii Care sunt oile? Ce inteles au astea? Si indata; te duce cu mintea la talcuirea Sfantului Maxim: Boii rationali - ca-s mai mari boii decat oile -, sunt Apostolii, episcopii si preotii, Biserica povatuitoare, ierarhia. Ce sunt oile? Biserica ascultatoare, poporul de jos. De cate ori nu a numit Hristos poporul de jos oi? Oi cuvantatoare !

Ce este ieslea din care se hranesc si boii si oile? Biserica lui Hristos. Ca si Biserica povatuitoare si cea ascultatoare se hranesc, cu Preacuratele Taine, cu invataturile Sfintilor Parinti, a Sfintelor Scripturi celor vechi si noi si cu toate dogmele, cu toate talcuirile Evangheliei. De unde toate astea? Din aceasta iesle, care este Biserica.

Dar ce zice Duhul Sfant aici? Lipsit-au de la mancare oile, cand nu vor fi boii langa iesle. Adica o sa lipseasca poporul lui Hristos din Biserica, cand n-or sa fie pastorii langa Biserica. Ca boii, in chip rational, sunt pastorii Bisericii. Si iata ce ratiuni adevarate si inalte, ne vin in vremea rugaciunii! Dar vrajmasul nu

se supara de asta, cand vede ca tu rationezi. El se bucura. Bine ca teologhisesti, cand te rogi!

Fratilor, n-au ce cauta astea in vremea rugaciunii! Sfantul Ioan Gura de Aur spune: "Tu, cand te rogi, nu teologhisi, ca esti batjocorit de demoni!" Cand te rogi trebuie sa ai inima infranta si smerita, durerea inimii pentru pacate si smerenie. Taina asta este a lui Dumnezeu, Izvorul mintilor rationale din cer si de pe pamant.

Deci, nu este voie, in vremea rugaciunii, nici sa teologhisesti. Pentru ca a sta de vorba cu niste ratiuni duhovnicesti in vremea rugaciunii, chiar de-ar fi din Sfanta Scriptura, nu ne rugam, ci teologhisim. Adica inseamna sa cugetam ceva la cuvintele Scripturii. Fiindca aceasta vama, a ratiunii este la poarta inimii, n-ai voie sa vorbesti in vremea rugaciunii nici un cuvant din Scriptura. Ci, te coboara in inima cu rugaciunea de-un singur gand. Adica gandind numai la numele Domnului nostru Iisus Hristos.

Deci cu aceasta ratiune ne coboram in inima, zicand asa : "Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieste-ma pe mine pacatosul (sau pacatoasa)". Cu alta ratiune n-ai ce cauta. Dupa cum v-am spus mai sus, la vama imaginatiei, ca nici o imaginatie cat de sfanta ar fi, nu este in inima ci afara de inima si trage mintea noastra din inima afara. Asa si ratiunile acestea.

Ca diavolul, numit teologul intunericului si filosoful iadului, are scop sa-i dea mintii noastre de teologhisit. Si el iti aduce la rugaciune toata Scriptura, daca vrei - ca el este teolog vechi -, si o stie pe de rost. Numai sa nu te rogi ! El stie ca rugaciunea il arde.

De aceea iti aduce texte si de la Apostol si din Evanghelie, din predicile pe care le-ai auzit in biserica, din cazanie. Tu stai la rugaciune iar diavolul iti aduce lucruri mari si ratiuni duhovnicesti foarte inalte. Atunci, tu capeti o trufie duhovniceasca: "De aceea imi vin mie acum cuvintele astea asa de inalte, ca eu ma rog lui Dumnezeu!" Si el rade eu gura pana la urechi! Tu nu te rogi atunci, ci teologhisesti. Mantuitorul iti spune sa te rogi: Voi nu vorbiti multe ca fatarnicii carora li se pare ca intru multe vorbe ii aude Dumnezeu!

Hristos cere de la noi rugaciunea "monologhie" adica de-un singur cuvant, de-un singur gand. Ai azut canaaneanca ? Mergea dupa Hristos si striga cu cateva cuvinte: Iisuse, Fiul lui David, miluieste-ma! Si Fiul lui David miluieste-ma! Dar striga din inima. Ea nu s-a rugat mult, s-a rugat cu un singur cuvant, dar il zicea din inima, pana a biruit bunatâtea lui Dumnezeu sa zica: O! femeie, mare este credinta ta!

Asa si noi in vremea rugaciunii, mai ales a rugaciunii inmii, cand vrem sa pogoram mintea in inima, asa sa ne rugam, cu un singur gand. Ca daca parasesti

teologia asta in vremea rugaciunii, cu ajutorul lui Dumnezeu, indata mintea intra in inima.

Camara mintii este inima. Cand auzi in Evanghelie: Tu, cand te rogi, intra in camara ta, sa stii ca-i vorba de intrarea mintii in inima. Pentru ca acolo este Hristos de la Botez; acolo sta mireasa cu Mirele si se uneste, adica sufletul nostru se uneste cu Hristos in inima.

Deci, indata ce mintea a intrat in inima, ai un semn firesc. Incepe ca un cui de foc si se incalzeste inima de la centru. Apoi se incalzeste toata, pe urma pieptul, umerii, coloana vertebrala, tot corpul si incep a curge sudori cu mare putere, iar ochii incep a varsa lacrimi calde de pocainta cu mare foc. Asta-i rugaciune de foc.

Ce s-a intamplat acolo? S-a intalnit Mirele cu mireasa. Hristos cu sufletul nostru. Aceasta unire duhovniceasca il face pe om un duh cu Dumnezeu. Este ceea ce spune Apostolul. Cela ce se lipese de desfranata, un trup este cu ea... si cel ce se lipeste de Domnul, un duh este cu El. Aceasta unire si lipire de Dumnezeu in inima, prin Iisus Hristos, aduce mare dulceata duhovniceasca si mare caldura.

Dar nu-i temelia lucrarii, nici dulceata, nici caldura cea din inima. Temelia lucrarii este zdrobirea inimii, cainta, durerea inimii pentru pacate si lacrimile de pocainta care se varsa atunci. In starea aceasta sufletul nostru are atata fericire, atata usurare, atata caldura si dulceata duhovniceasca, incat, dupa ce se trezeste din starea aceasta de unire cu Iisus Hristos in inima, el nu poate spune trei cuvinte.

Ce minute fericite, ce dulceata, ce bucurie a avut in inima sa ! Si daca in starea aceasta ar sta un lucrator al rugaciunii un ceas sau doua - cu mintea pogorata in inima, adica sa se uneasca mintea cu inima -, cand s-ar trezi, o saptamana sau doua in inima lui nu mai poate intra nici un gand din lumea aceasta ! Cerul inimii lui atat se curata, incat ramane vazduhul inimii plin de lucrarea Duhului Sfant. O inima fericita care s-a adapat cu lacrimi de pocainia si cu mare dragoste din unirea cu Iisus Hristos. Dragoste duhovniceasca care nu se poate descrie cu limba!

Deci, aceasta-i rugaciunea inimii, de care v-am spus mai sus, la care de abia se invredniceste unul la zece mii! Asa-i de inalta. Iar de rugaciunea cea duhovniceasca, de care v-am amintit in primul cuvant, de abia unul din neam in neam.

Dar o sa ma intrebati: "Dar noi, parinte, ce facem, majoritatea lumii, care nu stim aceasta tehnica si aceasta filosofie de rugaciune inalta? Noi ne pierdem?" Nu! Dar fiindca a venit cuvantul despre rugaciune, v-am aratat care este rugaciunea cea adevarata.

Nu inseamna ca, daca eu nu ma rog, nici sa nu spun la altul. Nici eu nu m-am rugat asa, de cand sunt! Dar nu inseamna sa nu stim. Ca nestiinia este orbirea sufletului.

Dar stii ce face dracul mandriei si al nesimtirii? Daca noi avem o lacrima la rugaciune, stii ce zice? "Amu te-ai rugat strasnic!" Ehei! Si cat ii de acolo pana la rugaciunea cea curata! Cat ii de departe cerul de pamant! V-am spus, ca rugaciunea in cresterea ei n-are limita. Pentru ca se uneste cu Dumnezeu. N-are margine.

Aceea inseamna rugaciune, cum zicea unul in Pateric: "Am poruncit mintii mele sa se ridice trei zile in ceruri! Sa nu se pogoare de acolo trei zile ".

Aceia-i rugaciune! Sau cum s-a rugat un batran din pustia scetica. Acesta, venind un frate la dansul, l-a intrebat:

- Fiule, ce este pe la Alexandria? Ce face lumea?

- Parinte, ii mare seceta; a raspuns fratele.

- Da de ce nu va rugati? a zis batranul.

- Ba ne rugam, parinte! Au scos si sfintele moaste si icoanele, au venit preoti, au facut Sfantul Maslu cu arhiereii pe camp, cu procesiune mare. Se roaga si tot nu ploua! Dar batranul a zis:

- Aratat este ca nu va rugati! Batranul stia adevarata rugaciune.

- Ba ne rugam, parinte! Staruia fratele.

- Fiule, daca-i asa, hai sa ne rugam oleaca! Ca sa-i arate care-i adevarata rugaciune. A ridicat batranul mainile in sus si s-au facut degetele lui ca zece faclii de foc si fata lui ca soarele. Si nu le-a lasat in jos timp de un ceas. Si in timpul asta, cum era senin si seceta, au venit nori, s-au ingrosat norii, au inceput tunete si fulgere si a plouat asa de tare, in jurul lor si-n tot Egiptul, incat a strigat fratele:

- Parinte, parinte, coboara mainile in jos ca ma ineaca apa! Si atunci parintele, cand a coborat, mainile, i s-a facut fata lui iarasi ca mai inainte.

Ai auzit care-i adevarata rugaciune? Asa, sa ne rugam si noi! S-au rugat mii si mii; si preoti si arhierei si popor si n-o plouat. Si s-a rugat unul, dar s-a rugat cum trebuie. Intr-un ceas a coborat si ploaia si norii si toate. Cu aceasta rugaciune, Ilie a descuiat cerul, care era incuiat de trei ani si sase luni. Asta-i rugaciune in extaz sau in uimire.

Si asa, cand ne rugam, sa stim ca suntem departe de rugaciune, atata vreme cat mintea noastra este la cele de jos si necurata. Dar nu trebuie sa deznadajduim, pentru ca Dumnezeu stie neputinta noastra. Si de multe ori unul se roaga, saracul, amarat de vreun necaz si nu are nici cand zice in ceasul acela rugaciune din Ceaslov sau din Psaltire. Zice si el ceva: "Doamne, miluieste-ma! Doamne, iarta-ma!" Dar zice din toata inima.

Cand mintea lui patrunde in inima, nici nu se poate ruga cu rugaciune lunga. Numai atata zice: "Miluieste-ma, Doamne!", sau "Mila mea!", sau "Indurarea mea!", sau " Dumnezeul meu!" Deci, cand s-a pogorat mintea in inima sau a intrat in camara inimii, atata zice: "Iisuse al meu! Iisuse al meu!". Pentru ca inima atunci se inchide si se deschide repede. Inima inghite pe Iisus si Iisus, inima!

Atunci nu mai este timp de vorba, ca el sta in fata Mantuitorului si se teme sa zica cuvinte lungi, pentru ca pierde atentia. Ca atentia este puterea rugaciunii din fata Mantuitorului.

Si atunci zice numai cate un cuvant: "Iisuse al meu!". Dar in acel "Iisuse al meu!", atâtea lacrimi se varsa si atata dragoste dumnezeiasca, incat omul se face tot ca focul in vremea rugaciunii.

De aceea, cand ne rugam sa zicem cum putem. Sfantul Macarie stia ca nu stim sa ne rugam, dar ne da un sfat: "Omule, eu stiu ca tu nu stii sa te rogi! el stia ce inseamna rugaciunea, ca era mare stalp al Ortodoxdei -, dar iti dau un sfat: Roaga-te cum poti tu! Dar roaga-te adeseori!" Ca din deasa rugaciune, omul incepe a se invata rugaciunea cea adevarata.

Iar Sfantui Ioan Scararul zice: "Dar ce? Vom parasi rugaciunea cea de cantitate?" Ca rugaciunea de cantitate este cea pe care o facem multa, dar fara sa fim cu mintea in inima si fara sa fim cu privirea mintii la Dumnezeu. "N-o parasim!" Ca rugaciunea dintâi este pricina celei de a doua. Cantitatea naste calitatea.

Este o vorba taraneasca: "Exercitiul face premianti!" Roaga-te mereu! Apostolul spune: Rugati-va neincetat ! Noi, rugandu-ne asa, neputinciosi si raspanditi, cum putem noi, Dumnezeu, vazand sufletul nostru ca vrea sa se roage cat de cat, ii da cateva minute de rugaciune curata.

Si atunci el indata incepe sa se roage cu lacrimi, cu foc mare. Insa rugaciunea aceea, chiar daca dureaza cateva minute, acele cateva minute de rugaciune cu mintea in inima sunt mai puternice decat daca ai sta o luna de zile in rugaciune, citind la Psaltire sau din Ceaslov.

Asa de mare putere are. Si atunci, crestinul, gustand, din dulceata rugaciunii celei curate, zice: "Ehei! asta-i rugaciune!" Dar aceasta gustate din rugaciunea curata, din rugaciunea harica, nu vine la cheremul nostru, cand vrem noi. Vine cand vrea Dumnezeu sa miluiasca sufletul nostru.

Auzi ce spune Sfantul Isaac Sirianul ? Semn al milei lui Dumnezeu sunt lacrimile la rugaciune. Cand vedem ca ne cerceteaza Dumnezeu cu lacrimi multe la rugaciune este semn ca mila lui Dumnezeu s-a atins de ochii tai si vrea,

prin aceste lacrimi de pocainta si de dragoste mare, sa te curete pe tine, sa te lumineze, sa te spele de pacate si sa-ti arate tie care-i adevarata rugaciune.

Deci noi suntem datori sa ne rugam cum stim noi, cum putem, incepand cu rugaciunile incepatoare: "Imparate ceresc", "Sfinte Dumnezeule", "Preasfanta Treime", "Tatal nostru", "Crezul " si celelalte. Ne rugam cum putem, dar sa ne rugam adeseori.

Ca auzi ce spun Sfintii Parinti? Sfantul Teofan Zavoratul, este o marturie preaindreptatita sa va spuna: "Cela ce se roaga des, insasi rugaciunea i se face lui cel mai mare dascal ai rugaciunii. Insasi rugaciunea il poate invata sa se suie de la treptele cele mai de jos ale rugaciunii, pana la treptele cele mai inalte si pana la extaz si pana la rugaciunea duhovniceasca". Deci rugaciunea ii invata pe sfinti sa se roage, pentru ca ei totdeauna se rugau.

De aceea Apostolul spune: Neincetat va rugati! Adica, oricand. Esti acasa, esti pe drum, esti in chilia ta, esti la lucru, oriunde, tu inalta mintea catre Dumnezeu. Si zi cum poti, dar zi mereu! Orice rugaciune-i buna, daca o zici cu frica lui Dumnezeu si cu atentie.

Sa nu cautam noi trepte de rugaciune inalta, ca aceasta-i mandrie! Noi ne rugam cum putem, iar Dumnezeu, vazand ca sufletul se chinuieste sa se invete a se ruga, cand stie darul Lui, il invredniceste de momente de rugaciune curata.

Si atunci, acela cauta insingurare, sa fie numai cu Dumnezeu. Cum spune dumnezeiescul Ioan Scararul: Cela ce pe dulceata rugaciunii o a aflat, pururea voieste sa fie singur. Si Sfantul Isaac Sirianul zice: Cela ce pe dulceaa rugaciunii o a aflat, va fugi de gloate ca un asin salbatic! El vrea sa ramana in dulceata aceea si in vorbirea cu Dumnezeu oricand. Si vorbaria si treburile si altele il sustrag de la rugaciune, dar lui ii pare rau.

Este foarte greu sa ajunga omul sa se roage in asa fel, ca sa nu-l traga inapoi zgomotul si vederea multora si auzirea despre atâtea lucruri. Rugaciunea desavarsita putini oameni o dobandesc.

Este o insingurare in sine, in inima, si o insingurare dinafara. Insingurarea dinafara : Eu ma duc in padure si stau intr-un bordei, intr-o coliba, undeva; intr-o pestera, si ma rog. Si aceasta ajuta mult rugaciunii. Dar daca nu vei avea insingurarea in sine, nu-ti ajuta. Poti sa fii acolo si sa nalucesti cu mintea toate orasele si tot Bucurestiul si toate targurile.

Degeaba ai fugit cu trupul in pustie, caci cu mintea n-ai fugit in pustie. Ori, calugar ce inseamna? Spune Sfantul Ioan Scararul: Cel ce sta cu mintea sa afara de lume si deapururea se roaga lui Dumnezeu. Acela este calugar!

Dumnezeu nu cere sa iesim noi numai cu trupul din lume si sa fugim in padure; ci cu mintea sa iesim din lume. As putea sa stau in zgomotul lumii, cum facea Sfantul Teodosie, incepatorul vietii de obste, dar il vedeau rugandu-se ca un stalp de foc in mijlocul lumii. El avea la trapeza cate trei mii de saraci pe zi si el le slujea la masa. Si-l vedeai in mijlocul lumii ca in cea mai mare pustie, ca era desavarsit. El nu mai auzea si nu mai privea la cele din lumea asta, ci numai la cele de sus. Dar a celor desavarsiti este aceasta.

Iar noi care avem nevoie sa ne invatam rugaciunea, avem nevoie de o insingurare in noi mai intâi. Te inchizi intre patru pereti ai casei tale si te poti insingura. Ai inchis usa si intri in camara inimii. De abia acolo te poti ascunde sa te rogi lui Dumnezeu in ascuns.

Sfantul Simeon Noul Teolog spune: Mintea nu se poate ascunde nicaieri intre zidiri! Poti sa te duci tu si-n pustie, poti sa te duci si intre stanci, poti sa te duci oriunde, nu o poti ascunde in zidiri. Cel mai adanc loc unde poti ascunde mintea de lume este camara ei - inima! Numai in inima o poti ascunde, ea acolo sta de vorba cu Iisus, cu Mirele Cuvantul, pe care Il ai de la Botez.

Acolo daca o ascunzi, mintea trebuie sa intre in inima, muta, surda si oarba. Sa nu mai vorbeasca, sa nu mai auda nimic si sa nu mai vada nimic din lumea asta. Ci numai Pe Iisus sa-L vada si de El sa se lipeasca si cu El sa se uneasca in Duhul Sfant. Acolo in inima, Mirele Cu mireasa! Sufletele noastre sunt miresele lui Hristos cum spune Sfantul Apostoi Pavel: V-am logoditpe voi mireasa unui Mire fara de moarte si tare mi-e frica de voi sa nu se poticneasca inimile voastre, precum a Evei de satana. N-a spus mintea, ci inimile, ca a stiut ca adevarata unire a sufletului nostru cu Hristos se face in inima, nu in alta parte.

Iar daca noi ne rugam cum putem, sa ne rugam adesea, ca harul este maica de obste la fiecare. Ai vazut o mama buna cu copilul cel mic al ei? Daca vede ca nu stie sa mearga pe picioruse, il lasa oleaca sa mearga si el indata cade jos si incepe a plange ca el ii cu picioarele plapande si nu poate merge. Si indata mama il ridica: "Stai, hai sa te invat". Si-l ia de mana, il mai duce oleaca, iar il lasa. Ca sa se invete a merge. Asa face harul cu noi in vremea rugaciunii, cand nu stim sa ne rugam.

Cand vine harul la tine, simti o rugaciune curata; simti o rugaciune a mintii, a inimii. si pe urma, cand te lasa Duhul Sfant din cauza mandriei si a leneviei, iar cazi jos. Cand vine harul la tine, simti o rugaciune curata; simti o rugaciune a mintii, a inimii. si pe urma, cand te lasa Duhul Sfant din cauza mandriei si a leneviei, iar cazi jos, iar mintea se duce la lume, la tulburare. Apoi iar te ridica, pana ce te inveti sa mergi pe acest drum si sa te tii pe picioarele tale. Si asa, vazand Dumnezeu ca vrea sufletul sa se roage, il introduce incet-incet pe treptele rugaciunii. Si cand a invatat el sa se roage, nu-i mai trebuie sa-l

duca nimeni de mana. El stie ca adevarata rugaciune o gaseste in inima sa, unindu-se cu Iisus Hristos.

Deci se cade sa ne rugam cum putem. Uneori cu gura, alteori cu mintea, alteori cu inima, alteori mai presus de rugaciunea inimii. Cine se va invrednici de celelalte trepte ale rugaciunii, cum v-am spus - de sine miscatoare, vazatoare, rugaciunea in extaz, in uimire, pana la rugaciunea cea duhovniceasca -, are mare dar de la Dumnezeu; dar nu stiu daca din neamul nostru de azi ajunge cineva. Numai Dumnezeu stie pe unul ca acela. Poate se gaseste undeva in vreo pestera ascunsa, prin munti pe undeva sau, cine stie, ca numai Domnul stie. Acela-i stalp de foc! Acela, cand se roaga, se face ca batranul din Pateric, stalp de foc!

Dar noi sa ne rugam cum putem, ca am vazut ca Mantuitorul n-a trecut cu vederea rugaciunea canaanencei. Ea, saraca, nici nu era evreica. Era fenicianca, din partile Tirului si ale Sidonului. Ori fenicienii erau pagani. Dar a auzit si ea de Mantuitorul ca face minuni si a venit. Vazand atata lume in jurul Lui, a inceput sa strige: Miluieste-ma pe mine, Fiul lui David, fiica mea rau se indraceste!

Ca femeie pagana, a invatat si ea de la evrei cum sa strige. Ea nici nu stia cum il cheama. "Striga asa, femeie!" Dar ea, saraca, striga ca mama nacajita. Pe fata ei o chinuiau diavolii de atatia ani, ca era indracita. Si a luat asupra sa fata fiicei sale, ca auzi ce striga: Miluieste-ma, Doamne pe mine ca fiica mea rau se indraceste! Nu striga: "Miluieste Doamne, pe fiica mea!" Adica, daca ai sa faci mila cu fiica mea, pe mine ma miluiesti.

Deci s-a bagat in fiinta fiicei sale si cu toata inima se ruga pentru fiica sa. Iar Mantuitorul se facea ca nu o aude ca sa arate la toti statornicia credintei ei. Ai vazut ce-a spus intâi. Nu sunt trimis, fara numai la oile cele pierdute ale casei lui Israel. Adica "Tu esti fenicianca, esti pagana; nu pentru tine am venit in lume!" Ea atunci mai tare striga. Si la apostoli le era mila : Doamne, slobozeste-o pe ea, ca striga in urma noastra! O vedeau ca striga cu lacrimi din adancul inimii. Iar Mantuitorul o mai infrunta o data: Nu este bine sa iei painea fiilor si s-o dai cainilor.

Caine o facut-o! Intelegi? Dar ea nu s-a suparat c-o face caine. Ea, in fierbinteala rugaciunii ei, a trecut peste toate. De aceea a zis: "Doamne, caine sunt eu - adica nu sunt din neamul lui Israil, eu sunt pagana -, dar si canii, Doamne,mananca din faramiturile care cad de la masa domnilor lor.

Adica, "chiar daca sunt caine, dar macar da-mi si mie o faramitura, ca eu nu intind mana la masa cu stapanii". Si atunci a spus Mantuitorul catre dansa: O! femeie, mare este credinta ta! Fie tie precum voiesti! Si s-a tamaduit fiica ei din acel ceas.

Ati vazut rugaciune? Ai vazut credinta? Nu cu multe cuvinte, dar din inima! Dar talharul pe Cruce? Ai vazut ce spune Sfantul Efrem in Cuvant la talhar din Vinerea Mare? Mai intâi el si celalalt talhar huleau pe Iisus pe Cruce, si-I ziceau: Daca esti Fiul lui Dumnezeu, coboara-Te de Pe Cruce si ne izbaveste si pe noi. Pe urma au vazut ca, Mantuitorul, cand ii bateau cuie in maini si-n picioare si-L batjocoreau, se ruga pentru dansii fara rautate: Parinte, iarta-le lor, ca nu stiu ce fac!

Atunci talharul din dreapta s-a strapuns de blandetea Lui si zicea: "Ia uita-te! Noi cat ii blestemam si-i injuram pe acestia care ne-au rastignit aici, iar El zice: Parinte, iarta-i pe ei, ca nu stiu ce fac! Atunci a crezut in inima lui ca Acel Care este rastignit langa dansii, nu este un prooroc, ci este Dumnezeu.

Talharul care a inceput sa creada ca Mantuitorul este Dumnezeu, vazand ca rabda cu atata blandete, a inceput sa se uite la El in sus, caci Crucea Mantuitorului era mai inalta decat a lor, si se gandea: "Ce rau a facut Omul acesta? Morti a inviat, bolnavi a vindecat, oameni a saturat, a invatat cu cuvantul blandetii, n-a fost pacatos, nu s-a atins de El nimic... Cu adevarat acesta-i Dumnezeu!"

Aceasta zice si Apostolul : Cu inima se crede spre dreptate, iar cu gura se marturiseste spre mantuire. Ca nu-i de ajuns sa crezi in inima ta in Dumnezeu, ci sa-L marturisesti si cu gura, ca avem doua parti. Cu sufletul cred ca este Dumnezeu, dar trebuie sa-L marturisesc si cu buzele. De aceea a zis Mantuitorul : Cine se va lepada de Mine inaintea oamenilor si Eu Ma voi lepada de el inaintea Tatalui Meu. Cu toata fiinta ta trebuie Sa-L marturisesti; si prin cuvant si cu inima, prin credinta.

Atunci talharul, care credea in inima lui ca Mantuitorul este Dumnezeu, ce-a gandit el? "Oare o sa ma ierte Dumnezeu si pe mine, ca eu mai inainte am hulit, ca si cel din stanga?" Se gandea el. "Acest Iisus, Care se roaga pentru cei ce-L rastignesc, daca pe cei care L-au rastignit nu tine manie, cu cat mai mult o sa ma ierte si pe Mine, macar ca eu am facut atâtea desfrauri si ucideri si jafuri si injuraturi si betii!

Si-aducea aminte de viata lui de talhar, si-si zicea: "Oare ce pocainta sa mai fac eu acum? Daca as avea picioarele libere, as face metanii, dar ele sunt legate. Daca as avea mainile libere, as da doua palme la cel din stanga care huleste si as zice: De ce hulesti pe Acest bland Iisus! Dar si manile sunt rastignite". Se gandea el, "ce pocainta sa mai fac eu acuma pe cruce?" Duhul Sfant i-a dat in gand: "Stii ce mai am eu slobod? Am limba! Limba nu-i rastignita. Si eu am sa strig din toata inima cu limba mea: Pomeneste-ma, Doamne, cand vei veni intru imparatia Ta!

Vezi? Intâi cu limba L-a aparat de talharul din stanga, care-L ocara pe Mantuitorul, zicandu-i: Nu te temi tu de Dumnezeu, ca noi suntem in aceeasi osanda, ca am facut atâtea pacate? Dar Acest Iisus ce-a facut? Intâi cu limba il ocara pe celalalt. "Eu cred ca acesta-I Iisus! Nu ma mai iau dupa tine!". Dupa ce l-a ocarat pe talharul din stanga cu limba, a facut pocainta; roade de pocainta, ca numai limba si cainta inimii ii mai ramasese.

"Am sa strig cu aceasta limba, pe acest Iisus Care nu tine minte raul, sa ma ierte". Si a strigat din adancul inimii: Pomeneste-ma, Doamne, cand vei veni intru imparatia Ta! Si aude pe Mantuitorul de sus de pe Cruce : Adevarat graiesc tie, astazi vei fi cu Mine in rai!

Sfantul Efrem face arta mare in cuvant: "Vazut-ai rugaciune talhareasca? Vazut-ai talhar intelept? A stiut sa fure mult in viata lui! Dar, avand credinta in inima, a stiut sa fure cu limba raiul". Adica: "Talharule! Ai furat, ai spart, ai facut ucideri, rautati; dar acum cu credinta ta din inima ai stiut sa furi cu limba raiul". Si zice la urma acest cuvant, asa: "O! talharule, si al raiului talharule! Ai furat toate, dar ai furat si raiul cu limba. O! talharule si al raiului talharule! O! floare timpurie a lui Hristos, Caruia I se cuvine slava!"

Adica cea mai intâi floare rasarita din Crucea lui Hristos a fost sufletul talharului.

De aceea el a mers intâi in rai cu Mantuitorul, ca L-a marturisit pe Cruce inainte de a-L marturisi pe Dumnezeu Longhin Sutasul, cand l-a strapuns in coasta si alti multi pe urma. Cel dintâi, talharul l-a marturisit pe Dumnezeu si L-a rugat sa-l duca in rai. Iata ce inseamna rugaciune, in vreme de nevoie!

Cand suntem nacajiti, sa strigam cu toata inima, ca Dumnezeu cauta la inima noastra.

TREI CUVINTE DUHOVNICESTI ADRESATE OBSTII SFINTEI MANASTIRI SIHASTRIA

CUVANT LA SFANTUL APOSTOL CLEOPA
30 Octombrie, 1994

Prea Cuvioase Parinte Staret, prea cuviosi parinti si frati, cand va vad aici ma bucur foarte mult. Asa as dori sa ne vedem inaintea Preavesnicului nostru Mantuitor, la bucuria cea fara margini.

Copiii mamei, care sunteti calugari, si fratii cei mai mici, uitati ce se spune la dreptul Iov, capitolul sapte : O lupta si o ispita este viata omului pe pamant. Fiti atenti, mama, ca, crescand cu anii, sa crestem si cu varsta duhovniceasa. Sa va ajute mila Domnului! Eu asa ma rog cu lacrimi, la Mantuitorul : sa va pazeasca Dumnezeu de ispite si de primejdii pe toti. Sa fiti calugari buni, mama! Cum ne-am bucurat aici si ne-am cunoscut, asa sa ne vedem si acolo in bucuria cea vesnica.

Copiii mei, eu ma simt bolnav, nu mai am putere. Anii lor, 70, iar de vor fi in putere 80 de ani si ce este mai mult,osteneala si durere (Ps.89). La un putregai de mosneag, care trebuie sa mearga maine in groapa, sa-i mai cante " Multi ani traiasca ? "

Faceti ascultare cu dragoste si sa fiti cu "Doamne Iisuse..." in minte. Trupul este Marta, si Mantuitorul i-a spus Martei: Marto, Marto, te grijesti si spre multe te silesti, ci un lucru iti trebuieste. Iar Maria statea langa picioarele Domnului si asculta cuvintele Lui. Marta este trupul, iar sufletul este Maria, cum spune Sfantul Ioan Gura de Aur.

Mai copii, ma bucur cand va vad aici. Sa va pazeasca mila Preasfmtei Treimi si Maica Domnului de ispite, pentru ca tineretea are nevoie de multa pazire. Faceti ascultare cu dragoste, paziti-va mintea, pentru ca Dumnezeu nu se uita la fata voastra, ci la inima voastra totdeauna, sa vada daca il iubim pe El si daca ne pazim de pacat.

Mai copii, dragii mamei, trupul este Marta; puneti-l la treaba. Iar sufletul este Maria; puneti-l la rugaciune : Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieste-ma pe mine pacatosul! Ascultarea, taierea voii si paza mintii. Vezi ca rugaciunea nu este conditionata de vreme sau de loc: "Acum pot, si acum nu!" "In psalmul 102 spune: In tot locul stapanirii Lui, binecuvinteaza suflete al meu pe Domnul. Iar in psalmul 33 zice: Bine voi cuvanta pe Domnul

in toata vremea, pururea lauda Lui in gura mea. Si Apostolui Pavel zice: Neincetat va rugati!

Vezi ca in toata vremea si in tot locul trebuie sa-L avem pe Mantuitorul in inima? Oriunde veti fi. Pentru ca Mantuitorul se uita in inimile voastre totdeauna. Paziti-va mintea! Vrajmasul bate razboi ca sa ne ia sufletul. Si pretul sufletului nu ni l-a spus, mama, un sfant, un prooroc sau un apostol, ci insusi Mantuitorul: Ce va da omul in schimb pentru sufletul sau?

Eu va multumesc din toata inima. ca ati venit la mine. Daca intreaba cineva de mine cum ma cheama, sa-i spuneti: "Mosu putregai! Mosu putregai!". Sa nu mai ziceti Cleopa! Eu sunt putred! Eu cand va vad, v-as lua intr-o traista pe toti si v-as duce pe toti la rai. De toti mi-i drag. Fiecare face ascultare unde este pus.

Noi cei batrani avem treaba cu mii de suflete. Voi sa aveti grija de sufletele voastre. Auzi ce zice Sfantul Ioan Gura de Aur in cartea numita Putul : De este cu putinta, o, crestine, si-n fiecare ceas sa te spovedesti. Dar de ce? Pentru ca in fiecare minut gresim lui Dumnezeu, ori cu gandul, ori cu cuvantul, ori cu voie, ori fara de voie, ori cu stiinta, ori cu nestiinta. Fiecare sa fie paznic pentru el si sa-si aduca aminte ca ingerul Domnului este permanent langa dansul.

Nu vedeti ca nu putem rabda o impunsatura de ac, o scanteie, un carbune? Dar, focul din gheena cum il vom rabda? - spune Sfantul Vasile. El spune ca focul gheenei este negru ca pacura si este de miliarde si miliarde de ori mai fierbinte decat acesta. Focul acesta pamantesc este racoare, umbra fata de acela. Iar acela este ocean de flacari negru si nu are fund in veacul veacului. Miliarde de miliarde de diavoli si miliarde de miliarde de pacatosi se vor arde! In focul acesta, macar vezi cum arde mama, cum arde sora, cum se arde ginerele, dar acolo nu vezi. Acolo se aud numai vaiete, scrasniri din dinti, racnete, dar pe nimeni nu vezi.

Staretul nostru Ioanichie, cand a slabit si a vrut sa ma puna in locul lui, a zis: "Aduceti baiatul ala de la stana! "Eu, daca m-au chemat, m-am dus la parintele Paisie si l-am intrebat ce sa fac. Batranul mi-a zis: "Sa fii ca si cum n-ai da si ca si cum n-ai lua; nu te bucura cand te-or pune nu te supara cand te-or scoate!"

Si cu sfatul lui am primit egumenia Sihastriei in vara anului 1945. Cand a ars biserica in mai 1941 s-a intamplat o minune atunci. Sfintele moaste, ce se aflau in altarul paraclisului, au iesit singure din foc prin minune dumnezeiasca, ca si cum le-ar fi aruncat cineva in ograda manastirii...

Dragii mamei, cum va vad aici, sa va vad pe toti la rai, impreuna cu parintele staret. Paziti-va viata curata, aveti frica lui Dumnezeu, spovediti-va curat, faceti ascultare cu dragoste. Feriti-va, mama, de prietenia cu cei rai, ca maine plecam si Mantuitorul spune in Evanghelie asa: Privegheati si va rugati ca nu stiti ziua nici ceasul... Nu stim cand plecam, dar plecam pentru ca nimeni nu ramane aici.

Parinte staret; va multumesc din toata inima. Va rog sa va rugati pentru mine. Dumnezeu sa va rasplateasca osteneala si dragostea.

CUVANT LA LASATUL SECULUI DE POSTUL CRACIUNULUI 1994

In numele Tatatui si al Fiului si al Sfantului Duh. Binecuvinteaza, Prea Cuvioase Parinte Staret sa vorbesc.

"Pentru rugaciunile Sfintilor Parintilor nostri, Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieste-ne pe noi ! Amin " .

Prea Cuvioase Parinte Staret, cuviosi parinti si frati

Mai inainte de toate, sunt dator sa multumesc din toata inima Preasfintei Treimi, Atotputernicului si Preavesnicului nostru Dumnezeu si Maicii Domnului si la toti sfintii care se roaga pentru noi, ca am mai ajuns si eu pacatosul pana in ziua de azi.

Ma simt slabit, foarte obosit, cu atata lume, saraca, care vine din toate partile. Mi-e drag de credinta lor, mi-e mila de ei, dar nu mai pot, mama, nu mai pot! Doctorul mi-a zis sa vorbesc jumatate de ceas, ca sufar cu inima, am patru operatii, mana asta mi-i rupta; eu mai am de vorbit zeci de ore, ca vin saracii si spun toate necazurile, toate scarbele.

Am fost chemat de Prea Cuviosul parinte staret sa vin in seara accasta aici si multumesc lui Dumnezeu ca mai vad trapeza asta frumoasa si soborul sfintei manastiri. V-a inmultit Preabunul Dumnezeu aici!

Eu cand am venit aici in 1929, am gasit 14 parinti batrani, cu barbile albe; si am venit, noi doi frati si s-au facut 16.

Imi aduc aminte de staretul Ioanichie Moroi, saracu! A slujit aproape, 20 de ani singur liturghia, zi de, zi. Singur! Si numai cu Impartasania traia! Eram la bucatarie. Sambata si Duminica venea si el, la masa. Celelalte zile traia numai cu impartasania. Ma intreba: "Ma, baiatule, ai zama de varza - noi moldovenii ii zicem "moare" - si oleaca de grau fiert? "Si stiam ca asta mananca. Lua grau fiert si oleaca de moare, dar nu inainte de a ne citi cuvant la masa.

Foarte ma bucur ca parintele staret a tinut obiceiul asta sfant, de a se citi cuvant la masa.

Mai ales parintele nostru staret Ioanichie, vesnic ne citea din "Sfantul Teodor Studitul" si din regulile Marelui Vasile, apoi ne intreba pe noi: "Ia zi tu, mai draga, ce-am citit eu aici? "Ei! Daca eram cu gandul la fasole, la cartofi, la cutare, ne zicea: "Apoi cand citesc sa fiti si voi atenti; mai tineti minte! "Si apoi

l-a facut preot pe bietul parinte Ioil. Parintele Ioil, saracul, cand ;-a facut preot si el a slujit mult.

Cand m-a facut pe mine preot la ManastireaNeami, in '45, bietul parinte Ioil slujise 136 de zile singur. Si cand m-a vazut ca vin de la Neamt - ca m-a tinut de-am facut acolo 40 de zile, ca asa era obiceiul -, a inceput a plange: "Bodaproste, ca mai am un preot! "Si apoi am intrat eu si am facut 40 de zile, ca eram numai eu cu dansul. Murise batranul si faceam, cu randul cate 40 de zile.

Dragii mei parinti si frati! Preasfanta Treime si Maica Domnului, v-a inmultit, mama; sunteti multisori; si tineri si mai in varsta, Eu de acolo de la deal nu pot veni, ca ma dor picioarele. Daca nu-mi trimitea asina, nici acum nu puteam veni. Nu pot merge! Dar, cand puneti difuzorul, eu aud slujba acolo sus. Eu plang uneori; ies pe-un scaun in fata chiliei cand va aud cantand asa de frumos la biserica., Uite saracii, daca-s tineri si multisori, ce frumos canta! Vad ca aici e Puterea cea negraita a lui Dumnezeu, Care v-a adus si Care intretine slujbele bisericii si ascultarile si toate.

Va rog, mama, sa aveti grija de spovedanie. Sunt vreo cativa care m-au rarit dar eu am multi la spovedanie. Dar sunt vreeo cativa care nu au mai venit nu mai stiu de ei! Eu nu am nevoie sa vina la mine! Duca-se la atiii, ca eu nu pot dovedi. Dar sunt o seama care nu vin, nu stiu daca s-au dus la altii. Daca s-au dus, ferice de ei, ca eu nu mai pot. La mine-s prea multi; sunt batran si nu mai pot.

Dar va rog sa va spovediti curat si adesea. Auzi ce spune Sfantul Ioan Gura, de Aur, in cartea numita *"Putul"* , carte cu slova veche tiparita la Buzau in 1830: O! frate crestine, daca este cu putinta si in fiecare ceas sa te spovedesti ! Dar de ce asta ? Pentru ca in fiecare minut gresim lui Dumnezeu, ori cu cuvantul, ori cu gandul, ori cu voie ori fara voie, ori cu stiinta, ori cu nestiinta.

De aceea va spun, deasa spovedanie il tine pe om pe linia cea buna si sincer la Spovedanie. Eu vad ca vin unii, saracii, cu spovedania scrisa, trebuie sa am rabdare; alta data vin oameni, nu mai pot! Dar cand ii vad ca vin, imi fac rabdare: lasa-i sa vina, saracii, ca sa-si descarce constiinta si sa se usureze!

De-acum va spun, mama -, noptile au crescut mari, de acum pe camp nu o sa mai alergati atata. Sa fiti la Utrenie cu totii. Tare-i frumos noaptea cand aud; ca eu ies pe cerdac acolo, si va aud cantand la miezul noptii. Asa de frumos rasuna codrii acestia noaptea! Si asa cum va vad aici, dragul mamei, asa sa va vad in rai pe toti! Pe toti, pe toti! Tare mi-e mila de voi, ca v-a adus mila Preasfintei Treimi aici, si aici este viata de obste si-mi pare bine ca se tine regula si se citeste cuvant la masa si la biserica.

Marele Vasile a fost intrebat de filosoful Eubul, cu care invatase el la Atena: "O, Vasile; care este cea mai mare intelepciune, care pazeste pe om de tot pacatul, si-l duce la rai?" "O, filosofule, cea mai mare intelepciune, care pazeste pe om de tot pacatul si il duce la fericirea vesnica este aceasta : pururea sa vezi moartea inaintea ta! Si sa ai in minte si in inima pe "Doamne Iisuse ...".

O, Doamne! Daca ne-am invrednici sa nu uitam asta niciodata! Prima scoala, lectie, pe care a dat-o Dumnezeu omului in rai asta a fost : Sa nu mananci din cutare pom, ca ai sa mori! Cand a uitat moartea, a dus la moarte tot neamul omenesc. De aceea sa nu uitam ca azi suntem, maine nu mai suntem. Mantuitorul spune in Evanghelie: Privegheati si va rugati ca nu stiti ziua, nici ceasul in care Fiul Omului va veni.

CUVANT VORBIT LA TRAPEZA
(27 Decembrie 1994, Manastirea Sihastria)

Prea Cuvioase Parinte Staret, prea cuviosi parinti si frati.

Mai inainte de toate sa multumim din inima Preasfintei Nascatoare de Dumnezeu si pururea Fecioarei Maria si tuturor sfintilor care se roaga pentru noi, ca am ajuns si-n anul acesta la prealuminatul praznic al Nasterii Mantuitorului nostru Iisus Hristos, bucuria si mantuirea intregii lumi.

Parintilor si fratilor, n-am sa spun multe, ca-s obosit. Atata va spun ca, stand aici cateva zile, m-a chemat parintele staret si mi-a dat chiliuta asta langa biserica. Foarte bine, aproape, ca sa stau zilele astea aici. Eu am petrecut intre sfintiile voastre ca in rai. Am ascultat cu nevrednicie slujbele si cantarile bisericii, v-am vazut pe toti imbracati, diaconi, preoti, slujitori, cantareti la strana. Mi s-a parut ca sunt in rai. Vezi, Preasfanta Treime ce-a facut cu a noastra manastire?

Cand am venit eu aici am gasit 14 batrani si cu noi doi frati s-au facut 16. Iar acum, vad atatia parinti si frati in trapeza asta atat de frumoasa care nu are pereche in tara.

Fratii mei si parinti, cand va vad cu totii la ascultare si la biserica, ma simt ca in rai, mama!

Vad fiecare saracul cu ascultarica lui, fuga la treaba lui, la ascultarea lui... Ingerii Domnului pururea sunt cu voi, care va ajuta, va sprijinesc si va invata sa va feriti de pacate, de rautati.

Dar sa va spun un lucru: Sfantul Vasile cel Mare numit de Sfintii parinti "ochiul Bisericii", "gura cea de foc a Duhului Sfant" si "imparatul cuvintelor", ne da un sfat: a fost intrebat de un filosof, anume Eubul, din Alexandria, cu care invatase el la scoala in Atena, inainte de a fi episcop in Cezareea Capadociei. A venit la el si l-a intrebat: "O Vasile! care-i cea mai mare intelepciune, care il pazeste pe om de tot pacatul si-l duce la fericirea vesnica?"

Iar Sfantul Vasile a raspuns: "Cea mai mare intelepciune care pazeste pe om de tot pacatul si-l duce la rai, la bucuria cea fara de margini, este pururea sa vada moartea inaintea ochilor sai, si sa aiba in minte si in inima pe "Doamne Iisuse..."

Dragii mamei, parinti si frati, unde mergeti la ascultarica voastra, fie ca sunteti la biserica, sunteti la grajd, sunteti la vite, sunteti la oi, sunteti la camp, unde va trimite parintele staret, sa fiti cu "Doamne Iisuse..." in minte si gandul la moarte, ca moartea te pazeste de toate pacatele.

Aceasta lectie i-a dat-o Dumnezeu lui Adam in rai: "Adame, vezi raiul asta? N-are margini! Vezi frumusetile astea, care nu le poate judeca nimeni? Le-am facut pentru tine!" Si i-a dat Dumnezeu lui Adam in rai un miros - spune Sfantul Vasile -, miros de imparat al tuturor celor facute de Dumnezeu in rai. Cand venea balaurul la el si-l mirosea, gata! Ii lingeau picioarele leii, leopardul, tigrii, panterele si ziceau: "Imparatul! Imparatul!". Acest miros l-a avut pana a

gresit. Toate se supuneau ca unui imparat pus de Dumnezeu peste ele. Dar i-a spus: “Adame, vezi, toate-s ale tale, dar de colo, din pomul acela, sa nu mancati, CA O SA MURITI” Si cand a uitat de moarte, a ajuns la moarte vremelnica, dupa noua sute treizeci de ani si la moarte vesnica a dus tot neamul omenesc.

Dragii mei parinti si frati! Eu nu mai pot vorbi, ca sunt batran, sunt obosit. Dar atata va rog: oriunde va duceti sa aveti moartea inaintea ochilor si "Doamne Iisuse..." in minte si in inima. Si veti fi paziti de toate pacatele si ispitele. Ca indata ce se trezeste mintea: "Mai, maine mor! Si cum mor? Doamne fereste, sa nu ma duc in focul vesnic! Doamne fereste de iad!"

Muncile de acolo si chinurile nimeni nu le poate povesti cu limba de tarana. Si nu-i o mie de ani sau un miliard, ci in veacul veacului. Fereasca Dumnezeu, mama, sa va pazeasca mila Preasfantei Treimi, si nu numai pe voi, ci si pe toti binecredinciosii crestini din toate Bisericile Ortodoxe. Doamne fereste! Nimeni sa nu ajunga in iad!

Si va rog din toata inima, ca-s batran si slab, de abia ma tin pe picioare, sa ma pomeniti la rugaciunile voastre si-n chiliuta si la biserica, caci cat va fi scris nu stiu. Mantuitorul a spus in Evanghelie asa: 'PRIVEGHIATI si va rugati, caci nu stiti ziua, nici ceasul.' Stim ca plecam, dar nu stim cand. De aceea, va rog, pomeniti-ma la sfintele voastre rugaciuni! Pe toti va rog! Si pe calugari si pe parinti, si pe preoti si pe frati si pe toti, toti. Ca ma vad slabit tare.

De abia ma mai tin pe picioare, dupa cum vedeti. Am trecut de 80 de ani. Am vazut ca venise la aniversarea mea mitropolitul, niste episcopi, cand am implinit 82 de ani, la zece aprilie. Si au adus daruri. Mitropolitul mi-a adus o icoana, cu foita de aur si scrie pe dos:

"Povatuitorul meu, duhovnicul, nasul meu, cutare..." Acum mi-a trimis alta icoana cu Sfanta Parascheva, imbracata frumos, cand a fost 30 octombrie, la Sfantul Cleopa. Episcopul de la Radauti, Gherasim, mi-a trimis si el o carte. Dar ei au vrut sa cante la masa ceva:

- Da-ne voie sa cantam o cantare!

- Care?

- Multi ani traiasca!

- N-aveti voie. Daca nu ma intrebati, gata era cantarea, dar asa, nu. Ce spune Scriptura?

`Anii lor, saptezeci, si daca vor fi in putere, optzeci'...Si dupa optzeci, ce zice? "osteneala si durere". Dar nu cititi in Psaltire?

- Dar ce sa cantam?

- Sa va invat eu ce sa cantati. Asa sa cantati :

"Vesnica pomenire! Vesnica pomenire! Vesnica lui pomenire!"

I-a prins rasul pe toti. Da! Eu asta astept: sicriul si vesnica pomenire, mama. Nu stiu! Maine, poimaine, cand o voi Domnul. Asa va rog pe toti, mama: cat oi trai sa ma pomeniti la rugaciune si daca oi muri iar sa ma pomeniti. Pentru ca eu va doresc la toti raiul si bucuria cea vesnica si cea vremelnica. Sa va rugati pentru mine, pacatosul!

NE VORBESTE PARINTELE CLEOPA

de

Arhim. Ioanichie Balan

****